

SA CHINAADYI JA JESÚS KYUDANAABYI

**Ku ja Dios Teety ttamiwandaagi ja
naxwii'ñit jaa'y ja Espíritu Santo**

1 Migu'uk Teófilo, ja nõky midi
øts ojts nja'ay mijawyeen,
ja' øts jap nguja'ayigyøjx ti jaty
Jesús tyuun ku ja tpadøjkiyi'iñ
ja tyunk, sa jaty ja tyik'ixpijky
²kunim ja chajpajtni. Ku ja wyinaty
ka'aním ñijkxy jap tsajpjøtpy,
winets ja jawyeen twiwejtskijxy
twigongijxy ja jaa'y pøn idø'øn
ja wyinaty nadyagugaxwajniyip,
ojts ja tkajpxwiyj sa jaty idø'øn ja
y'adø'tstit ku ja tyu'undit, Espíritu
Santo ja ja'gyujkin ja møøjyidi. ³Xjats
ku ja Jesús wyinaty tø yja'oo'kni, ojts
ja tpaaty ja kyudanaabyi jadigojk
jade'eñim sayim idø'øn ja yjaa'y'atyin,
wixijkxyøøw ja jam ñanky'ejxiyøø,
jøts ja jade'en wə'ats ttuk'ixy ja
tiy'ajtin ja kyudanaabyi ku ja ejtp
yjuky'aty; jade'en idø'øn ja jam
ttukmadoogijxy ja kyudanaabyi sa
jaty ja y'ejxi tyiyi, ja Dios kyutujk
midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y.

⁴Ku dø'øn ja jade'en
tjaakmøøtsinaay ja kyudanaabyi
jøts ja t'ane'jmy jøts ja ka'ap
ñøjkxtit mə ja kajp txøøwi
Jerusalén. Yide'en ja tnimaay:

—M'awejxtip idø'øn ja' midi øts
nDeety tø mdamiwanda'agyidi,
midi kawinaak ojk meets tø
ndamimadya'aky. ⁵Janch idø'øn
ja' ku ja Juan ttuktanøbejty ja nõø,
jøts tsojk meets nøjcx nduktatøkidi
ja Espíritu Santo.

Ku ja Jesús chajpejty

⁶Xjats ku ja pyabøjkpitøjk jam
wyinaty tø tminabyaadyidi ja
wyindsøn, winets ja tyiktøødøø jøts
ja tnimaadyøø:

—Windsøn, cyamnim inet ja
Israelit kajp xmo'ot jøts ja kø'øm
jadigojk ñay'ana'amiyidit, jøts ja
kø'øm ñankyutujkxiyidit pøni ti ja
kø'øm tyunwandip?

⁷Xjats ja Jesús y'adsøøy jøts ja
wyaañ:

—Ka' meets ja mbaat'atyj jøts
meets ja xnijawit pøni juuni ja
Dios Teety jade'en y'adø'tst, pøni
ti xøøw pøni ti po' ja jade'en
ttunwa'ant. Ja' ja tu'ugyi tnija'wip,
jøts ja' tu'ugyi tmøøt'ajtp ja
møk'ajtin jøts ja jade'en ttu'unt.

⁸Ku meets ja Espíritu Santo
wyinaty tø mnimiñi, winets meets
ja nøjcx jatyj mmø'øyi ja møk'ajtin
jøts øts xniga'ama'adyit jawyeen

jam Jerusalén, nayide'enmi tuki'iyi wine'enin jam chøønidi Judeit etjotp, sam nayide'en jam Samariit etjotp, winetnimts øts xniga'ama'adyit ømyadsowi mabaat naxwii'ñit y'øjx y'oojk.

⁹Tø ja Jesús wyinaty jade'en wya'añ, wa'ats idø'on ja pyabøjkpitøjk ja wyinaty ixjam y'lijxyi ku ja chajpejty; jøts ja jadi'iñi yoots yik'adigø'øñiyøø, jøts ja pyabøjkpitøjk ja jade'en nima kya'uk'ejxpajtniyøø. ¹⁰Ixjam idø'on ja wyinaty øy pyat'ejxti ku ja Jesús jade'en chajpejty, winets yaa'dyøjk namajtsk adsu'jky kyaxø'ktøø ma ja jam wyinaty, ankilis ja'adi, jøts tumboop wet ja wyet'ajttip, ¹¹xjats ja yide'en ñimaajyidøø:

—Meets Galile'it jaa'dyi, ðtiku yø tsajp jade'en xpat'ejxti? Tøxi x'ejxti ku ja Jesús tø pyatøki jap tsajpjøtpy, ðkidi? Nayide'en ja nøjkx jadigøjk myiñ sa ja tø pyatøki tsajpjøtpy.

Ku ja Matías yikpiktaajky jøts ja tkudanit ja Judas oo'kpi

¹²Xjats ja jam kojpkøjxp choo'ndøø midi txøøw'ajtp Olivos, jøts ja øjts ñøjkxti Jerusalén, jade'enin ja øjts tniyø'yidi waani sa ja yø'ødyi ku ja poo'kxin xøøw tpaaty. ¹³Xjats ku dø'on ja jam yja'ttøø kajpjotp, winets ja kyøxpajttøø jap nipatøkijxpy ma ja Pedro jam wyinaty tø yja'ta'akti møøt ja Jacobo, møøt ja Juan, møøt ja Andrés, møøt ja Felipe, møøt ja Tomás, møøt ja Bartolomé, møøt ja Mateo, jøts møøt ja yjadu'ukpi Jacobo pøn ja Alfeo y'u'nk'ajtpy, jøts møøt ja Simón zelote, jøts nayide'en møøt ja Jacobo y'uch

Judas. ¹⁴Niduki'iyi dø'on ja jam jade'en xyiminamyukyidi jøts ja Dios'ajot'ajtmukti jøts ja wyinmaa'ñ ja tu'ugyi tyik'etti møøt ja Jesús myigu'ukti, møøt ja María midi ja tyaak'ajtpy, jøts møøt nayide'en winaagin ja tø'øxyøjkti, jade'en idø'on ja jam wyinaty xyimidios'ajot'ajtmukti.

¹⁵Xjats idø'on ja Pedro winet'et tyanaagyukyiyi'ñ jam jaa'y agujkp pøn tjanchja'widip ja Jesús, jam idø'on ja jaa'y wyinaty nimagø'pxy ja ee'pxindi, jøts ja Pedro jade'en kyajpxwa'kxy:

¹⁶—Meets migu'uktøjkti, tø dø'on ja jade'en yjanchjaty sa ja Dios kyajpxy wya'añ, ku ja Espíritu Santo jap jade'en kø'øm wyaañ, midi ja David kyajpxnajx ku ja øjts tñimadya'aky ja Judas, ja' pøn tuu'waaw ja jaa'y jøts yikmatst ja Jesús. ¹⁷Øøts idø'on nmigu'uk ja' ja Judas pøn idø'on jade'en adøøjts, nayi ya'atpi tunk ja y'ijty tyumpy midi øø ndumpy. ¹⁸Xjats ja ñøjkxnaa jøts ja øjts tjuy naajx, ja meñ ja tyagujuuy midi ja øjts yiktamijuy ku ja Jesús ja jade'en tkøyajky; jøts ja nay jam kyidaay, winets ja kø'øm ñañaajtskuwojpiyøø, jøts yjoojt ja kyi'jch jøts ja tyiinch pyidsømgijxy. ¹⁹Xjats ja jaa'y ja jade'en tnija'widøø pøn jam wyinaty tsinaadyip Jerusalén, winets ja tyikxøbajttøø ja naajx Acéldama, midi tyijpy Ni'jpkyam, jade'en ja ttejtiti ku kyø'øm ayuujk ja tkajpxti. ²⁰Jøts ja David yide'en jap ja nøky tyikwa'añ ma ja Salmos jap yikuja'ayi:

Wan ja tyøjk abak ttañ,
wan jap pøn tkidyimchøøni.

Wan tmajtstu'uty tyunk jøts
jadu'uk ja jaa'y tyøkit tumbi.

²¹Paty øøts ya'at jaa'y
nidu'ugin nyiktunwa'lañ pøn
øøts jeky tø xpawidity, wine'en
øøts ja nwindson'ajtim ya tø
x'atmsøøtsøøni, ²²jaayip øøts
yø jade'en xmøøtwidity ku
nwindson'ajtim ja Juan ojts
yiknøbetyi, kunim ja tø pyatøki
jap tsajpjøtpy. Paty øøts ya'at jaa'y
nidu'ugin ndsøky, jøts øøts yø møøt
ngajpwa'kxt ku ja nwindson'ajtim
tø pyidsimy jadigojk jap oo'kpi
jutjøtpy.

²³Ku ja Pedro jade'en wyaañ,
xjats ja twi'ejxtøø namajtsk ja jaa'y
pøn ja nidu'ugin pyikta'akwandip:
ja José ojts yikwiwich pøn tigøøk ja
xyøøw, Barsabás ja yiktijy jøts nayi
yiktejp Justo, ja Matías ja ojts møøt
yikwiwich. ²⁴Xjats ja jaa'y yide'en
t'ajot'attøø ja Dios U'nk:

—Nwindson'ajtim Jesucristo,
mets mnija'wip sa jaty pøn jadu'uk
jadu'uk wyinmay, yø jaa'y ixa øøts
tø nwiwich namajtsk, tuknija'wik
øøts pøni pøn me mdsøjky,
²⁵wan ja tunk ttuñ midì ja Judas
tø tmajtstu'uty, ja'agøjxp ku tø
pyøkyuñ jøts ja tø ñijkxy jap ma ja
pyaat'aty.

²⁶Winets ojts nidu'uk yikpikta'aky
ja ñamajtskpi jaa'y, ja Matías ojts
tyaja'adyiyi ja tunk, winets ja
ojts yiktabuwetsi ja ñimaktu'ukpi
jaa'dyi pøn ja nwindson'ajtim
Jesucristo tkudanaadyip.

Ku ja Espíritu Santo myiñ

2 Ku ja Pentecostés xøøw
tpaajty, tyimwyinet'et idø'øn
ja Jesús kyudanaabyi wyinaty

niduki'iyi tø ñamyukyidi jap
tøjkjøtpy ²ku adsu'jky tmadoodøø
jøts ku y'amu'uy jade'en sam ku
møk pyøjyin, japts tsajpjøtpy chøøñ,
jøts ja tøjk jam amuum ñojktaajky
ma ja jam wyinaty tø ñamyukyidi.
³Winets ja jade'en t'ejxpatti ejxim
ja jøøn yowin, tu'uk tu'uk idø'øn
ja jade'en tmøøt'atti kyubajkp. Ja
tu'ukpi jøøn idø'øn wyinaty tø
ñawya'kxyi. ⁴Xjats ja niduki'iyi
tyatøjkkiydøø ja Espíritu Santo,
jøts wenk ayuujk ja jaty tkajpxtøø
sa jaty ja pøngapøn yik'awijyi ja
Espíritu Santo.

⁵Jamts idø'øn wyinet'et ja
jaa'y wyinatyøø jam Jerusalén
pøn nayi israelit jaa'dyi, ja ku
abikyajp chinaañidi, ka'ap ja jam
wyinaty y'ukugajp'ajtnidi. ⁶Ku
ja jade'en tmadoodøø y'amu'uy
kyida'aky, winets ja t'anøjkxidøø
ma ja tmadoodøø y'amu'uy,
kuts jam yja'ttøø, ka'ap ja jam
y'ukwinmaa'nbyatnidi, ja'agøjxp
ku ja tmadoodøø ja y'ayuujk
yikajpxti, pøni sa jaty ja nidu'uk
nidu'uk t'ayuujk'atti. (Jade'en
ja kyajpxwa'kxtøø ja jaa'y pøn
tjanchja'widip ja nwindson'ajtim
Jesucristo.) ⁷Xjats ja jadi'iñi
myondi y'ookti, jøts ja xem yam
nawyajnidøø:

—¿Ti kidi ja Galile'itjaa'yip ya'atti
ixa jade'en kyajpxti? ⁸¿Sudso yø
jade'en tkajpxti yø ayuujk midì
adøm nidu'uk jaty ngajpxyindip,
sa jaty pøngapøn ja y'ayuujk tø
t'aniweji? ⁹Ixa ja jaa'y ixyamdi pøn
kugajp'ajttip jam Partia, jam Media,
jam Elam, ma Mesopotamia, jam
Judea, jam Capadocia, jam Ponto,
jam Asia, ¹⁰jam Frigia, jam Panfilia,

jam Egipto, ma jaty kajp jam Africa, jambaat yø kyugajpidi jam Cirenit kajp ixkø'øm. Nay jats ja romanosti pøn ya tø kya'aaxti, pønys ya tø yjagaka'aaxti tø ja israelit jaa'y ja chinaa'yin tpadøjkiñidi. ¹¹ Nay jaa ja jaa'y ya tø yja'atti midi tsoo'ndip jam Creta, jam Arabia; niduki'iyi yø jade'en tø nmadøø'yindi ku yø tñigajpxti tñimadya'akti ja Dios myøk'ajtin, jøts jade'en xmigajpxyindi sa adøm n'ayuujk nidu'uk nidu'uk.

¹² Jade'en ja nawyajnidøø, nigyumaap idø'on tyimya'widøø, jadi'iñi ja kya'ukwinmaa'nbyatnidi xjats ja xem yam ñañimaajyidøø ti dø'on tuujnip.

¹³ Jamts ja jaa'y jadu'ukti pøn ttaxektip, yide'en ja ñawya'a'miyidi: —Mujkidip yø jaa'y, paty yø jade'en y'amuygyikajpxti.

**Ku ja Pedro ojts kyajpxy
jam mayjaa'y agujkp**

¹⁴ Ku dø'on ja jaa'y jade'en ñawyajnidøø, winets ja Pedro wya'kukidøø møøt ja ñimaktu'ukpi myigu'uk, jøts møk'ampy tñigajpxy ja mayjaa'y, jøts tñøjmi:

—Meets Judeit jaa'dyi, jøts nayide'en niduki'iyi pøn jaty ya tsinaadyip Jerusalén, ukja'gyukidi yikxon midi øts ixyam nñigajpxwampy. ¹⁵ Ka'ap øøts nmu'ugyi sa meets nugo mjawinmay, nipøn jøpyi kyamu'ugyi, apeni xøøw ixa pyetynim. ¹⁶ Jajtp idø'on ixyam jade'en sam ja Dios Teety tñimaay ja kyugajpxy, pøn txøøw'ajt Joel, ku ja jade'en wyaañ:

¹⁷ Ku wyinaty ja ñaxwii'ñit tyigatswani,

winets øts ja'abi xøøw møk'ampy ja ñaxwii'ñit jaa'y nduktatøkit ja n'Espíritu Santo ømyagaji; nyikugajpxy'atp øts ja mutskuna'jktøjkti, jøts ndukwinguma'ap øts ja wajtyøjkti kiixy'iidi sa wyinaty yjatwa'añ ya ñaxwiiñ, jøts nayi xwinguma'adip øts ja møjaa'dyøjkti.

¹⁸ Xjats øts nay ja'abi xøøw møk'ampy nøjkk nduktatøkidi ja n'Espíritu Santo ja'abi dø'øndi, pøn øts nja' wyinaty amumjoojt xpadunwajniydip, ja'ats øts n'ayuujk nøjkk møk'ampy xkajpxwa'kxiydip, øy ja yjaya'a'dyøjki øy ja yjatø'øxyøjki.

¹⁹ Nanky'ejxip øts jam tsajpwemp ja nmilagri'ajtin, jøts nayide'en ya ñaxwiiñ nñanky'ejxit ku ja ni'jpy yø'øty, jøts ja jøøn mye'ent, winets yjojkta'atst.

²⁰ Jøts ja xøøw y'ookt, jøts ja po' ni'jpyin kyaxø'økt, ku dø'on jade'en yjatt winets ø nme'ent, pø øtsxi mee xwindsøn'ajtp, jøts nyikjatt ja xøøw sam nijjuuni xka'ejxtinim.

²¹ Jøts niduki'iyi pøni pøn jaty ø xminuu'kxakp, ja'ats ø nyiknitso'ok'attip.

Jade'en ja Joel ja Dios kyajpxy y'ayuujk tyiknajxøø.

Xjats ja Pedro yide'en tjaaknimaay ja myigu'uk:

²²—Jaa'ukmadowdi meets Israelit jaa'y midi øts

njaaknigajpxwampy: Ja Jesús Nazaretit jaa'y, tɔ ja Dios Teety ja myøk'ajtin myø'oyi, jøts janch tsuj janch møj ja milagri ttuñ, jøts may ja ejxa'añ jade'en mmø'oyidi Dios Teety myøk'ajtingøjxp, paty xnijawidit ku ja Dios Teety møøt y'ity. ²³Xjats ku meets ojts myikømmø'øy, ti nduu'nimp, tɔ yjaty kyubety tuki'iyi pøni sa ja Dios Teety kø'øm tpiktaajky jekyip, jøts nay ja' meets ojts xmach jøts xtsumdøø xiidyøø, jøts ja ka'øybi jaa'y xukyik'ookti jam kruskøjxp. ²⁴Xjats ja Dios Teety ojts jadigojk tyikjujkyiky, jøts tyik'awa'atspidsiimy jap oo'kpi jutjøtpy; ja'agøjxp ku ka' pyaat'aty jøts ja o'jkin xemikøjxp tkupøkt. ²⁵Yide'en ja rey David ojts ja Dios Teety yikugajpxy'aty sa ja Jesús kyajpxy y'ayuujk:

Mets Teety, ejtp me møøt njuky'aty m'aga'ngyø'ampy; jøts ka'ap øts pøn x'adsø'øgit.

²⁶Paty øts n'anmija'win janch jotkujk nnayjawiyi, jøts øts ja nxondaajkin jade'en nnigajpxy.

Øy n'ookt, ka' ti jotmay njagyapt;

²⁷ja'agøjxp ku mets ka'ap ja n'anmija'win xyikta'ant ma oo'kpi yja' tyandi, jøts nika'ap øts nnine'kx xyikwindigøøjyiyit, pø øtsxi me xtsøky'ajtp.

²⁸Tø øts xuknijawi ku njukpyøkt jadigojk ku wyinaty tɔ n'øøky, jøts nayide'en xyikxonjatt ku mets xemikøjxp nmøøt'ett. Jade'en ja David tyiknaajx ja Jesús kyajpxy.

Xjats ja Pedro tjaaknimaay yide'en ja myigu'uk:

²⁹—Migu'uktøjkti, wa'ats yiknijawi ku adøm n'apteety'amøj David ojts y'øøky jøts ñaxøkiyiñ, nay ja n'ijxyindi ma ja yjut ma ojts ñaxøki.

³⁰Ja David, ja' Dios kugajpxy'ajtiyøø jøts ñija'wip sa wyinaty ja Dios møk wyanda'aky, ku wyinaty tu'uk y'ap yikpikta'aky yiknitsokpi ya ñaxwiiñ, jøts nayide'en yikutukt sami David kyutujkin. ³¹Jade'en idø'on ja David jekyip tnijawi, jøts jade'en tnigajpxy ku ja Cristo yjujkyøkojmit jøts ni ja ñine'kx kyawindigø'øty. ³²Pøn ja David ñigajpx ñimadyaajk, ja Jesús idø'on ja', ja' idø'on ja Dios Teety tɔ yikjujkyiky, pø tøxi øøts ja wa'ats n'ixy, pø tøxi øøts ja wa'ats nnijawi. ³³Jøts ja Dios Teety ja nayide'en yiktsajpajtøø jøts pyiktaajkøø y'aga'ngyø'ampy, jøts jade'en ja møj kutujk myø'oyiyi; jøts ja' tkajxp ja Espiritu Santo ya ñaxwiiñ midi ja Dios Teety wyinaty kø'øm tɔ twanda'aky, jøts ja' idø'on ja myøk'ajtin yø' midi ixa m'ejxtip mmadoodip. ³⁴Pø kidi ja Davidipxi kø'øm tsajpajt, ja'ayi ku David ojts yide'en wya'añ ku ja nwindson'ajtim Jesús ja Dios Teety yide'en ñimaajyiyi:

“Ixa'ak, jøts ø xputsøønit n'aga'ñ'ampy,

³⁵jøts øts yø mmidsep nmimajadakøxt.”

³⁶Meets Israelit jaa'y kuwani niduki'iyi ka'pxy xnijawidit, jøts ku ja Jesús pøn meets kø'øm mdukyikruspajt ja abiky jaa'y, ja' yø' pøn ja Dios ixyam tɔ kø'øm tpikta'aky møj windsøn jøts yiknitsokpi.

³⁷ Ku dø'øn jade'en tmadowdi ja Pedro kyajpxy, winets ja jotmay tyatøjkiyidøø, xjats ja Pedro yiknimaay møøt ja ñimaktu'ukpi myigu'uk:

—Migu'uktøjkti, ¿sudsø'ampy øø ndu'unt?

³⁸ Xjats ja Pedro t'adsojimbijty jøts tnimaay:

—Yø mbøktyu'unin mmajststuttip, jøts mnøbattit nidu'uk jaty Jesús xyøøgøjxp, jøts jade'en myikpojkipimaa'kxtit; jøts nayide'en ja Dios Teety mduktatøkiyidit ja y'Espíritu Santo. ³⁹ Meets m'øy'ajtin yø', møøt m'u'nk møøt m'unaj'kti, jøts nayide'en pøn jaty jagam tsinaadyip; uk niduki'iyits ja'adi pøni pøn jaty ja Dios Teety køøm wyiwetswampy.

⁴⁰ Yide'en idø'øn ja Pedro ojts tkajpxwij ja jaa'y, jøts tnimaay:

—Majststutti yø'øbi jaa'y pøn ja nwindson'ajtim Dios yja' tkajanchja'widip.

⁴¹ Xjats ku ja Pedro jade'en tnimaay, winets ja jaa'y ñøjktøø nøbajtpi pøn jaty tmibøjktøø ja Pedro y'ayuujk; ja'abi xøøwts ja Jesús yja' ojts ñamayì nidigøøk mil. ⁴² Niduknax idø'øn ja t'ixpøkti sa ja Jesús kyudanaabyi y'awa'andi, jotkujk idø'øn ja jam tu'ugyi chøønidi, jøts ku ñamyukyidi dios'ajot'ajtpi, jøts ja tsapkaaky tkaydi Jesús y'oo'kingøjxp.

Sa chinaadyi ja myijawyeembi ja Jesús janchja'wibidi

⁴³ Xjats ja jaa'y ñigyumaap idø'øn ja tja'widøø ku ja Jesús kyudanaabyi ja mamylagri tnanky'ijxyidi. ⁴⁴ Tu'ugyi ja

wyinmaa'ñ ja tyik'letti pøn jaty ja Jesús yja' tpabøjkiyip jøts ñadyagumayidi ja pyikta'aky; ⁴⁵ jøts ttookti pøni ti jaty pøn myøøt'ajtpy, xjats jade'en ja nimeeñ tyikwa'kxidøø pøni sa jadu'uk jadu'uk yja' kya'ity. ⁴⁶ Jabom jabom idø'øn ja jap ñamyukyidi møj tsaptøjkjotp, jøts nayide'en awingujk tøjkjøtpy, jøts ja chapkaaky jap tyikwa'kxti, jøts jade'en ejtni xoni kyaydi, jøts jade'en nipøn kyanamyøjpikta'agyi. ⁴⁷ Jøts ja Dios Teety jade'en tjanchkajxa'akti jøts ja kajp jaa'y jade'en yjanchøkyidi; jabom jabom idø'øn ja nwindson'ajtim Jesús tyikmayi ja yja' pøn jaty yikpojkipimaa'kxtip.

Ku ja pakma'at jaa'y choknaa

3 Tuk'ojk idø'øn ja Pedro ojts tmøøtnijkxy ja Juan jam tsaptøjkjotp, wyinaky xøøw ja ñøjktøø wine'enin ja jaa'y jam wyinaty xyuminamyukyidøø dios'ajot'ajtpi. ² Jamts idø'øn wyinaty tu'uk ja jaa'y pøn ja tyeky ma'at. Ejtp idø'øn ja jam xyumiyikwaanijkxy jam tsaptøjk agø'øm ma ja tsaptøjk'aaw jam midi txøow'ajtp Hermosa. Jamts ja myigu'uk yiktaajniyi, jøts ja jam yiklimunsimuky ku jam pøn tyøki tsaptøjkjotp. ³ Xjats ku ja pakma'at jaa'y ojts t'ejxpaaty ja Pedro møøt ja Juan, ku ja jam wyinaty tyøkiwya'andi tsaptøjkjotp, winets ja t'amidøø ja limunsi. ⁴ Xjats ja Pedro møøt ja Juan twin'ejxjøøktøø ja pakma'at jaa'y, jøts ja Pedro wyaañ: —Win'ejxk øøts.

⁵Xjats ja jaa'y yjanch'ejxji'jky, yide'en ja wyinmaay, yikmo'op idø'on ja tijy øy ti yiin waan.

⁶Winets Pedro ja ñimaajyøø:

—Kidi meeñip øø nmiwidijtpy, ja'abi øø ndumpy midi øø xukmiwidejtp ja nwindson'ajtim Jesús pøn ojts chøøni jam Nazaret, pidø'kni jøts myø'øñit.

⁷Xjats ja Pedro ja jaa'y tmajch y'aga'ngyø'køjxp jøts ja twejtsji'jky, ja'ayi ja jade'en ttuun winets ja tyeky ja jatyi wy'a'kmøkiyi'ñ, jatyi tyekyo'kt ja myøkpjiky.

⁸Xjats ja pakma'at jaa'y jade'en kanimøjaaw yjanchwo'onji'jky, jøts ja tyanaagyukiyi'ñ, jatyi ja ojts yø'øyji'iky. Xjats ja tmøøtøjkidøø jap tsaptøjkjøtpy, ñiyukwo'oni ñichajpwo'oni ja jap t'ajot'aty ja Dios. ⁹Niduki'iyi jaa'y ja ojts t'ejxti ku ja pakma'at jaa'y jade'en yø'øy, jøts ku ja jade'en tjanchtukmøjaw i tjanchtukunuukxyjawi ja Dios.

¹⁰Xjats ja ñigyumaap tyimya'widøø pø ma ja tyimñayja'widøø ku dø'on jade'en wyinaty tø yjaty. Ja'widip tsø'jkidip idø'on ja jamdi, kumi ñija'widip ja wyinaty ku ja yja'aji pøn jam wyinaty xumiyikmujkp jam tsaptøjk agø'øm, ma ja tsaptøjk'aaw jam midi txøow'ajtp Hermosa.

**Ku ja Pedro kyajpxwa'kxy
jam møj tsaptøjk agø'øm midi
yiktejp Salomón Tyøjkweenk**

¹¹Ja pakma'at jaa'y pøn idø'on wyinaty tø myøkpiky, ka'ap ja t'ukmajtstutni ja Pedro jøts ja Juan, winets ja jaa'y pyujtmendøø ma dø'on ja jam wyinaty, jadi'iñi ja myondi tyukti paty ja jam myendi

tsaptøjk agø'øm midi txøow'ajtp Salomón Tyøjkweenk. ¹²Xjats ku ja Pedro jade'en ojts t'ixy ja jaa'y, winets ja tnimaay:

—Israelit jaa'dyi, ðtiku ñigyumaap xjawidi? ðTiku øø xwin'ixy, yide'en meets idø'on yjawi mwani, øøts idø'on yø xijy kø'øm møk'ajtin tø nduktatsø'øky yø jaa'y ku yø tø yø'øbyiky, uk ja' øøts idø'on yø xijy tø nduktatsø'øky ku øøts ja Dios janchtsuj n'ajot'aty?

¹³Ka'ap yjade'eni, ja Dios Teety jade'en tø tmø'øy møk'ajtin ja y'U'nk Jesús, ja Dios Teety pøn adøm n'apteety'amøj Abraham Dios'ajttip, møøt n'apteety'amøj Isaac, jøts nayide'en møøt ja Jacobo. Ja' y'U'nk ja myøk'ajtin jade'en tmøøt'ajtp, ja Jesús pøn ja Dios Teety y'U'nk'ajtpy, ja' pøn meets mgøyajk jam yikutujkpi wyindum. Jøts ku ja Pilato ja wyinaty tjamajtstu'utwa'añ, ka'ats meets ja xnankyikpidsøjmi. ¹⁴Ja' mee ne'egi myik'awa'atspidsøøm pøn wyinaty tø tyundigøy, jøts meets ja ka'ap xnankmyajtstuujtøø pøn wa'ats, pøn katundigøøpy niwine'enin.

¹⁵Jade'ents meets ja xyik'ø'jky ja yikjujky'ajtpi. Jøts tø Dios ja jadigojk yikpidi'igy i jap oo'kpi jutjøtpy, tø øøts idø'on ja jade'en ndyimybyaaty ndyimy'ixy, øøts idø'on ñamyayi nøjxpx testigi. ¹⁶Ja' idø'on yø jaa'y jade'en tø yikmøkpiky ku yø tø t'ajot'aty, ku yø tø tmøjpikta'aky ja Jesús. M'ijxy'ajttip mnija'widip yø pakma'at jaa'y jøts ku tø yikmøkpiky, jøts ixa dø'on jade'en x'ejxti møk møjjaaw.

¹⁷Migu'uktøjkti, wa'ats øts ja nnijawi ku meets ja nwindson

møøt mnabyudøjkiyidøø, jøts meets ja Jesús xyik'oo'ktøø, nugo ja jade'en xundøø, ni xkanijawi meets ja' pø tigøjxp jade'en m'adøstøø. Ka'ap meets ja xnijawi pø tidam meets idø'on mjatumpy. ¹⁸Xjats ja Dios tø tjanchyik'aduky ja wyanda'aky ku myagyajpxnaxpi ja tyikwaañ: jøts ku ja yiknitsokpi wyinaty jade'en y'ayo'ombaatwa'añ. ¹⁹Paty mbøktyu'unin xmajtstu'uttit xyiktigatstít ja mdsinaa'yin, ja'myatsti ja Dios Teety jøts ja tyakt ja øxyøøw ja øyjumøjt, ²⁰jøts ja tkaxt ja Jesús pøn ja wyinaty jekyip tø ttanibiktaagi jøts adøm ja xyiknitso'ok'ajtindit. ²¹Øy idø'on ja Jesús ixyam ndejint tø yjataan jap tsajpjøtpy, jaanim ku ja Dios Teety ja kø'øm tyik'øyigyøxt pøni ti dø'on ja tyunwampy, jade'en sa ja myagyugajpxy ja kø'øm t'agajpxiyii'n ku ja jade'en wyandøø pøn jaty tsinaadyøø jekyip. ²²Jade'en adøm n'apteety'amøj ojts yiknimaa'yindi ku Moisés ja ojts ñii'mxyidi: "Mdanigaxidip ja Dios Teety tu'uk ja kugajpxy, meets mgø'øm migu'uk nøjkk kø'øm yikpikta'aky jade'en sa ø kø'øm nyikpiktaajky. Mimado'odip idø'on ja' pøni sa jaty ja wyinaty mñii'mxyidi, ²³pøni pøn ja wyinaty tkamimadoop, ka'ap ja t'ukmøøtsinaañidit ja myigu'uk, kuwani ja jaty wyindigø'ødyit." ²⁴Jade'en idø'on ja Dios kyugajpxy wyandøø, ja' idø'on ja ñigajpxtøø sa jaty yjatt kyubatt, ti jaty tunip ya'atpi jumøjt, jaayip ja jade'en wyangaktøø ku ja Samuel jade'en jawyeen wyaañ. ²⁵Tum meets ja Dios kyugajpxy

m'u'nk'ajttip, jøts paty ja Dios ojts tpikta'aky tu'uk ja kutujk midí ja aptøjk ojts yikmo'odi, jøts meets kidi xyikwindigøy ja m'anmija'win jam Dios wyindum, yide'en idø'on ja Abraham Dios ojts ñii'mxyi: "Tuki'iyi ja teety ja taak, ja u'nk ja una'jk nøjkk yikunuu'kxkøxti mets m'ap mets m'una'jkøjxp." ²⁶Ku ja Dios tyikpidsiimy jadigojk ja y'U'nk Jesús jap oo'kpi jutjøtpy, jawyeen ja ojts mdaniguexyidi jøts ja mgunuu'kxidit, jøts niduki'iyi xmajtstu'uttit ja mga'ødyu'unindi.

Ku ja Pedro møøt ja Juan ojts twingunøjkkxidi ja kudunktøjkti

4 Nay ixam idø'on ja Pedro ja jaa'y wyinaty tmigajpxti møøt ja Juan, ku ja teetyøjk jam myendøø møøt ja tsaptøjk ejx'ejtpi windsøn, jøts møøt ja saduceotøjkti. ²Tø dø'on ja wyinaty yikxon yjanch'ambøkti, ja'agøjxp ku ja Pedro møøt ja Juan tyik'ixpøkti ja jaa'y, ku ja wya'andi jøts ku oo'kpi pyidsø'ømdit jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy, kumi tø ja Jesús wyinaty kø'øm pyidsimy jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy. ³Xjats idø'on ja ojts yikmajtsnidi jøts ja yiktsumnidøø, kyimjabomnim ja yiktiidyundøø kumi tsuu'nip wyinaty ku ja yiktsumdøø. ⁴May jaa'y idø'on wyinaty tø tjanchjawidi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, pøn jaty ja wyinaty tø tpatmadowdi; jawaani kamagoxk mil ja yikmahoopidsiimy ja yaa'dyi pøn tjanchjawidi ja nwindson'ajtim, ku ja wyinaty tø tmadowdi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky.

⁵Xjats ja'abi xøøw winets ja windsøndøjk ñamyujkidøø jam

Jerusalén midí t'ana'amdíp ja kajp, nay ojts idø'øn ja mayjaa'y jam myendøø, møøt ja kajpxwejpítøjkí midí tundíp jam tsaptøjkjotp; ⁶nay jam idø'øn ja Anás wyinatymi pøn ja teetywindsøn'ajtíp møøt ja Caifás, møøt ja Juan, jøts møøt ja Alejandro, niduki'iyi ja jam wyinatyi niwinø'øn ja pyaat'atyidi ja teetywindsøn'ajtk. ⁷Xjats ja Pedro yiknajtswa'widøø møøt ja Juan, jøts ja ojts yikpikta'akti jam agujk'am, winets ja yiktiibyøjktøø, yide'en ja ojts yiknøjmídi:

—¿Pøn yø jade'en tø mdanigutujk'atyidi jøts jade'en m'adø'østít, pøn jade'en tø m'ane'emyidi?

⁸Xjats ja Pedro y'adsøøy, kumi tø ja Espíritu Santo ja wyinaty amuum tyatøkiyi, jøts ja tnimaay:

—Meets windsøndøjkí, meets møjaa'dyøjkí pøn jaty tsinaadyíp ya Israel: ⁹ku øøts idø'øn jade'en tø xyiktiy sa tø chø'øky yø pamaa'y, sa yø tø yik'ødyuñ, ¹⁰n'adsojimbetp øøts ja m'ayuujk, nnigajpxp øøts ya mayjaa'y agujky, jøts tnijawidít niduki'iyi pøn jaty tsinaadyíp ya Israel, jøts yø jaa'y ixa tyani mee mwinduujy møk møjaaaw. Ja nwindson'ajtim Jesucristo ja' yø tø yiktsø'øgyi pøn kugajp'ajtp jam Nazaret, ja' midí meets ojts xyikruspety, jøts ja' Dios Teety tø yikpidsimyi jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy. ¹¹Jade'en idø'øn ja Jesús ñamyayi tø ñjøjkni ejxim ja tsaa midí meets jagam m'ixjibejp, midí mee mgayiktuun jam pøchkyøjxp, jøts ja' ixyam ne'egi tø pyidsimyi jadigojk jawaani øy, midí tmach'etkøjxp tuki'iyi

ja pøch'aaaw. ¹²Nipøn jadu'uk xkayiknitso'ok'ajtint sa adøm Jesús xyiknitso'ok'ajtyindi, pøn ja Dios tu'ugyi tø ttanibiktaagi ya naxwiiñ.

¹³Xjats ku ja kudunktøjk t'ejxti ja Pedro møøt ja Juan, ku ja jade'en møk'ampy wyingugajpxiyidi, winets ja t'ejxkajptøø kudam ja kya'ixpikyidi, ku ja ñugojaa'yidi, jøts ja jade'en nugo myaydi tyajti, winets ja t'ejxkajptinim jøts kudam ja yja'adi pøn ja Jesús wyinaty tø tmøøtwidetti. ¹⁴Jøts ja jaa'y midí wyinaty tø chø'øky, jam idø'øn ja wyinaty tmøøtanídi, paty ja kudunktøjk ka' t'ukmidsepwanidøø.

¹⁵Xjats ja yikajpxpidsømdøø ma ja mayjaa'y jam wyinaty tø ñamyukyidi, jøts ja kudunktøjk ja agø'ømyidi tkajpx'øydøø. ¹⁶Yide'en ja ñawyajnidøø:

—¿Sa yø jaa'y njanchtuu'nindít? Pø tyumnija'winidípxi yø' pøn jaty ya tsinaadyíp Jerusalén jøts ku yø jade'en tø tyiktuujnídi ja Dios myøk'ajtin, ¿ti jats adøm ja ngagupijkyim ku dø'øn ja jade'en tø yjanchjaty? ¹⁷Wan yø tkajpx'adsø'jka'andi, jøts ja Jesús ka'ap ja yja' y'ukyikajpxyø'øñit jam mayjaa'y agujkp.

¹⁸Xjats ja twaadsoodøø ja Pedro møøt ja Juan, ja møk'ampy t'ana'amdøø jøts ja kidi jade'en ja jaa'y t'ukyik'ixpøjknídi, ka'ap ja jade'en t'ukajpxwa'kxinídi ja Jesús yja'. ¹⁹Winets ja Pedro y'adsoodøø møøt ja Juan, jøts ja wyandøø:

—Ukwinmaagyukidim kø'øm pøni tiy tam jade'en, pøni øy tam ja Dios jade'en tjawi ku mee ne'egi myikmimado'ot, jøts ja kyayikmimado'ot. ²⁰Nijuuni øøts

ja ngamajstustu'utt midu øøts jaa'y nduk'ixpijky, kumi tø øøts ja jade'en kø'øm ndyimyadø, jøts kumi tø øøts ja jade'en kø'øm ndyimy'ixy.

²¹ Winets ja kudunktøjk ja ojts kyajpx'adsø'øgiyidi jøts nigidi'iyam ja ojts tyimyikmatsti, yikmajstuttøø ja jadi'iñi. Nigidi ja yikmiwinmaa'nbyajtidøø sudso ja tyik'ayo'ombaattit, kumi tsø'jkidip ja', niduki'iyi ja kajp jaa'y wyinaty tkajxaknidi ja Dios. ²² Jade'en idø'on ja pakma'at jaa'y chøøjky, jam idø'on ja jaa'y yjumøjt ja wyinaty wixijkxy myajtskin pøn ja Dios yiktsoojkiyøø.

**Ku ja Jesús yjanchja'wibi
t'amidoodøø ja møk'ajtin**

²³ Xjats ku ja Pedro møøt ja Juan y'awa'atspidsømdøø, winets ja myigu'uk ja tninøjkxtøø ma ja jap wyinaty, jøts ja ojts ttamimadya'akti sa jaty teetywindsøn sa jaty møjaa'dyøjkti ja wyinaty tø ñii'mxyidi. ²⁴ Xjats ku ja myigu'uk ja jade'en tmadoodøø, winets ja niduki'iyi ja Dios t'ajot'ajttøø:

—Kuuyi me Dios Teety jadu'uk møk'ajtin møk xmøødi. Tø xyiknajtskojgyixy tuki'iyi winø'on ja pikta'aky y'ity naxwiñ, wan tsajpi, wan tnaajxi, wan tnøøji tmejyi. Tum mets yø mja'ajtpy amuum.

²⁵ Nayi mets ja David ja Espiritu Santo mdukyik'agajpxiyiñ ku ja xyikwaañ yide'en:

čTigøjxp ku jaa'y kajp kajp nugo jotkøjxpim t'ejxti pøn ya jagagugajp'ajttip, pønts ya kugajp'ajttip,

jøts yø tmidundigøøwyamidi ja nwindson'ajtim?

²⁶ Ja windsøndøjkti midu yikutujktip ya naxwiñ, ja' tø tmidsepøkti ja nwindson'ajtim, jøts ja jaa'y midu t'ana'amdip ja kajp, tø ja ñamyukyidi may'ampy, jøts ja tnibidø'kti ja Dios Teety, nayide'en ja tmidsepøkti ja yiknitsokpi midu ja Dios Teety kyejxpy.

²⁷ Jøts janch tø dø'on yjaty, kumi jade'en ja Herodes møøt ja Poncio Pilato tø tminamyukyidi ja wenk jaa'y jøts nayide'en yø israelit jaa'dyi ya møj kajpøøjty, ja' idø'on jade'en tø yikmidsepiky ja m'U'nk Jesús pøn janch tsuj janch wa'ats, pøn me kø'øm tø xanibiktaagi yiknitsokpi. ²⁸ Tø dø'on ja jaa'y ja jade'en yjanchtuñi sa mets ja wyinaty kø'øm tø xanibiktaagi jøts ku ja jade'en yjatt, tøts idø'on ja jade'en yjaty. ²⁹ Dios Teety, ejx ixyam sa tkajpx'adsø'øgidi ja jaa'y, yikjotmøkpøk yø mdumbi jøts kyatsø'øgidit ku tkajpxtit ja mgajpxy ja m'ayuujk. ³⁰ Mo' møk'ajtin, mo' pudøjkin jøts tyiktso'oktit ja pamaa'y jøts tyikwingaxø'øktit ja Jesús myøk'ajtin.

³¹ Xjats ku ja chapkajpx'abajtidøø, winets ja Dios tyikmiñ ja ujx ma ja jam wyinaty tø ñamyukyidi; xjats ja jade'en ja Espiritu Santo yikjotmøkpøjkidøø, jøts tkajpxwa'kxidøø amumjoojt ja Dios kyajpxy ma jaty ja wyidejttøø.

**Ku ja Jesús pyadumbitøjk
amuki ja pyikta'aky tja'ajtti**

³² Ja mayjaa'y midu wyinaty tø tjanchjawidi ja øgyajpxy

ja ømyadya'aky, tu'ugyi ja wyinmaañidi, ka' pøn wenk wyinmay, nitu'ugin nipøn ja pyikta'aky tkaja'adij, tyumja'ajttip idø'on ja niduknax, ka'ap ja pøn tja'aty nadyu'uk. ³³ Jøts ja kudanaabyi jotmøk'ampy ja tñigajpxti tñimadya'akti ja nwindson'ajtim Jesucristo, sa ja pyidsiimy jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy. Dios idø'on ja yikxon pudøjkin møøjyidip. ³⁴ Jøts nipøn niti kya'ijtxyi, kumi tyoo'ktip ja ñaajx ja', kumi tyoo'ktip ja tyøjk ja' pøni pøn jaty jam ja pyikta'aky tmøøt'ajtp, jøts ja ñimeeñ ja tyikmenidi, ³⁵ jøts ja ttagødøkidi ja kudanaabyitøjkti. Ja'ats ja tyikwa'kxtip, jøts ja ttagumaydi pøni pøn jam tigati ka'ejtxiyip. ³⁶ Jamts idø'on wyinaty tu'uk ja israelit jaa'y pøn ja Leví y'apteety'amøjip, José dø'on ja xyøøw, jam ja wyinaty tø kye'exy ma ja naajx jam møj mejyotp miditxøøw'ajtp Chipre. Ja'abi jaa'y ja kudanaabyitøjk yikxødigatstøø, jøts ttejtøø Bernabé miditijpy kajpxjot'amøjkibi; ³⁷ ja'ats idø'on tto'jk ja ñaajx jøts ja tyikmiiñ ja naxtsow, jøts ja ttagødøjkiiy'iñ ja nwindson'ajtim kyudanaabyi.

Ku ja Ananías jøts ja Safira tmidundigøødyøø ja Espíritu Santo

5 Jamts idø'on wyinaty jadu'uk ja jaa'y pøn txøøw'ajtp Ananías, jøts ja ñidø'øxy Safira txøøwi, ja'ats idø'on tto'ktøø ja ñaajx tukam. ² Xjats ja kujkwa'kxy tmidanidøø naxtsow, jøts ja ojts kujkwa'kxy ttaninijkxy ja kudanaabyitøjkti, jade'en ja

ttanikajpxy jøts ku ja jam ka'pxy, ka'ap ja jade'en ttukmadøø, wa'ats ñidø'øxy ja møøt tñijawi ku ja jade'en y'adø'øtsti. ³ Xjats ja Pedro tñimaay ja yaa'y:

—Ananías, ¿tiku miku' tø mdatøkiyi jøts jade'en xjawin'øønwa'añ ja Espíritu Santo, kidi kujkwa'kxyip tø xyikmiñ? ⁴ ¿Ti kidi ja kam xkø'ømnaajxi? Jøts ku tø xøøky, ¿ti kidi ja meeñ xkø'ømja'aji jøts xkøyakt pøni winø'on kø'øm xkøyakra'añ? Dios tø xawin'iiñ, kidi øødsip.

⁵ Ja'ayi Ananías jade'en tmadøøø, winets ja jaty øøky ñaxkidaajky. Ku ja jaa'y ja jade'en niduki'iyi tñimadoodøø jøts ja yjanchø'jkidøø. ⁶ Xjats ja una'jk jaa'y myendøø, jøts ja t'abejtøø ja oo'kpi jøts ja t'atsyiknaxøjkidøø.

⁷ Tigøøø oorinin idø'on ja wyinaty jade'en tø yjaty, ku tyøjkiiy'iñ ja Ananías ñidø'øxy nay jam, ka'ap ja tñijawi pøni tidam idø'on wyinaty tø tyuñi. ⁸ Xjats ja Pedro ja tyiibyøjkøø, jøts ja ojts ñii'mxyi:

—Nigajpx, ¿jade'en idø'on ja naajx tø xjanchtookti winø'on tø xanitejti?

Winets ja y'adsøøø jøts ja wyaañ: —Jade'en øøts ja tø ndøøky.

⁹ Xjats Pedro ja tñimaay:

—¿Tiku jade'en tø xkajpxy'atti ku ja Dios Teety y'Espíritu Santo jade'en xwin'øøndi? Ixa ja jaa'y tøk'agi'jy myendi miditijpy ja mniyaa'y tø y'atsyiknaxøkiyi, jøts mets inet m'atsnaxøjkimiyip.

¹⁰ Winets ja tø'øxy jaty øøky ñaxkidaajky jam Pedro tyekyjø'øm. Xjats ku ja una'jk jaa'y tyøjkidøø, øøky ja jap tpatøø ja tø'øxyøjk,

winets ja ojts jatyi tyikpidsømdi, jøts ja ojts t'atsnidajidi nay jam ñiyaa'y pyukø'om ma ja jam wyinaty tø yiknidaji. ¹¹Winets ja Jesús yja' niduki'iyi yjancho'jkidøø, jøts nayide'en pøn jaty ja ojts jade'en tñimadowdi.

**Ja mamyilagri midi ja Jesús
kyudanaabyi ñanky'ejaxidøø**

¹²Møk idø'on ja Jesús kyudanaabyi ja milagri ttundi jam mayjaa'y agujk; jøts niduki'iyi dø'on ja Jesús yja' jam yø'omyukti møj tsaptøjk agø'om midi yiktejp Salomón Tyøjkweenk. ¹³Janch chøky'ajttip idø'on ja kajp jaa'y ja', ka'apts ja niduki'iyi ja jotmøkwinmaa'ñ tjagyapti, jøts jap ñøjkxtit ma ja Jesús yja' jap ñamyukyidi. ¹⁴Namay idø'on ja Jesús y'ayuujk yikmibijky, jade'en ja yaa'dyøjk jøts nayide'en ja tø'øxyøjk. ¹⁵Ja'agøjxpts ja pamaa'y jap yikiidyaktøø jap ma tuu' ñaxy, nay jap ja yikpikta'akti myaabajtkijxpy jøts tø'økyøjxp, jøts ja cho'oktit ku ja Pedro jap wyinaty ñaxy, øy ja y'aga'ax ja'ayi tyapaadiyidit. ¹⁶Jøts nayide'en ja wenk kajp midi ja Jerusalén myiwingon'ajtpy, ja'ats tyikmendøø ja pyamaa'y jøts nayide'en pøn jaty wyinaty tø møk'ampy myachiyi ja miku'; xjats jade'en niduki'iyi chohtøø.

**Ku ja Pedro møøt ja Juan
yikjemdundøø yiktedundøø**

¹⁷Winets ja teetywindsøn møøt ja saduceit jaa'y ojts nawyinaxi tjawidi, ¹⁸winets tmatstøø ja Jesús kyudanaabyidi, jøts jap tsumdøø

ma ja kajp jaa'y pyuxøjk jap. ¹⁹Xjats nwindson'ajtim ja puxøjk agaj ojts tyik'awa'ach jøts tyikpidsiimy, jøts ojts tnojmi:

²⁰—Nøjkxti jam møj tsaptøjkjotpy, tukmadowdi jam ja jaa'y ja øy'ayuujk midi ndajuky'ajtindip.

²¹Xjats ku dø'on jade'en yiknimaydi, winets jøpyi ñøjkxtøø jam møj tsaptøjkjotpy, jøts ja jaa'y ja jam tyik'ixpøjktøjkidøø.

Yam idø'on ja teetywindsøn jap wyinaty udy'a'aky twaadsoodinim niduki'iyi ja møjaa'dyøjkti midi ja Israelit jaa'y yikutujk'adsinaadyip, jøts ja Jesús kyudanaabyi nayide'en yikwaadsowa'andi pøn wyinaty tø yiktsumdi. ²²Xjats tkejxy ja teetywindsøn ja tyumbi, jøts ku jam yjaja'ttøø jam puxøjk agø'om, nitu'uk ja ojts tkapaatti pøn idø'on jayiktanigaxtip; winets ja jadi'iñi wyimbejtñidøø ²³jøts ttukmadooøø ja teetywindsøn, jøts yide'en tñimaadyøø:

—Ku øøts jam tø nja'aty, aduky øøts ja puxøjk jam tø nbaaty, jam idø'on ja soldadi y'ejx'etti puxøjk agø'om; xjats ku øø tø nyik'awa'ach, nipøn øøts jap nitu'uk tø ngapaaty.

²⁴Xjats ku dø'on jade'en tmadooøø ja ayuujk ja møj teetywindsøndi, jøts møøt ja tsaptøjk adsinaabyi, winets ñawya'añidi: “¿Sudso'ampy nmidabyaajtindit, sudso'ampy yjøkøxt yø jade'emi winmaa'ñ?” ²⁵Jøts winet jatyi tu'uk yja'jty ja jaa'y, jøts ja wyaan:

—¿Kidi xnijawidi? Pø ja'axi yik'ixpøjkti jam møj tsaptøjkjotp midi meets tø x'uksumy.

²⁶Winets ja tsaptøjk adsinaabyi tmøødiyii'ñ ja tajkti, jøts ojts

twaaawidi ja Jesús kyudanaabyi, nisa dø'on ja tkatundi, tsø'jkidip ku ja kajp jaa'y myi'ambøkiyidit jøts ku jotmøñ chaaga'adsiyidit.

²⁷ Ku dø'on tyikja'ttøø, winets ttawingugajxidøø ma ja israelit jaa'y kyutujk adsinaabyidi, winets ja teetywindsøn tnimaay ja Jesús kyudanaabyidi:

²⁸—Tø øøts nnigajpxy jøts ku øøts ojts nyikutuky, jøts ku meets ja Jesús yja' ya niwine'enin xkananky'ixpøkiyidit. ¿Ti dø'on ixyam jade'en tø xundi? Meets ixyam jinaxy tø xuknija'wiguixy ja m'ixpøjkin ya Jerusalén, jøts øøts xukpøky'atwa'añ nayide'en ja Jesús y'ol'jkin.

²⁹ Winets ja Pedro t'adsojimbettø møøt ja myigu'uk:

—Kuwani øøts ja Dios yja' nbaduujniyi jøts ka'ap ja jaa'y yja'. ³⁰ Ja Dios Teety pøn adøm n'apteety'amøj Dios'ajttøø, nay ja' køøm tø tyikjujkyiky ja Jesús, pøn meets kruskøjxp mmiwopajt kyøjøøm tyekyjøøm, jøts jade'en xyik'ooktøø. ³¹ Tø ja Dios ja køøm tpikta'aky møj windsøn y'aga'ngyø'ampy jøts yikutukt, jøts nayide'en ya tyiknitso'ok'att ja naxwii'ñit jaa'y, paty Dios jade'en t'ayo'ixy ja Israelit jaa'dyi, jøts jade'en yikpojkipmaa'kxtit ku tmajtstu'tttit ja pyøkyu'unin. ³² Wa'ats øøts idø'on ja nnijawi ku ja Dios Teety idø'on jade'en ttuñ, jøts y'ijxpy nayide'en ja Espiritu Santo midi ja Dios Teety tyuktatøjkip ja yjaa'y, pøn jaty ja kyajpxy paduujniyip.

³³ Xjats ku dø'on ja Israelit jaa'y jade'en ja kyutujk adsinaabyi

tmadoodøø, jøts ja Jesús kyudanaabyi yikmi'ambøktøø jøts yik'ookwajnidøø. ³⁴ Jamts wyinaty nidu'ukti ja kutujk adsinaabyidi pøn yiktejtíp fariseit jaa'y, ja' xyøøw Gamaliel midi tnanky'ixpøjkiyip ja Moisés kyutujk, jøts janch tsojkiyip idø'on ja kajp jaa'y ja'. Ja'ats ttanaagyukiyi'ñ, winets tkajxpidsimgijxy ja Jesús kyudanaabyi, jøts ja jap mimøj t'atsyik'awixy abiky tsoo. ³⁵ Xjats yiknimaadyi ja kutujk adsinaabyidi:

—Meets Israelit jaa'y, kidi yø jaa'y nugo ajawi sa xundi.

³⁶ Ja'myatsti ku ojts tu'uk ja jaa'y ñamyøjpikta'agyi windsøn pøn txøøw'ajtp Teudas, jøts ja kyutujk ojts ttawin'iñ ja jaa'y nimaktaxk magø'pxy. Winets ja soldadi ojts yik'øøgyi ja kya'øwyinmaa'ngyøjxp, xjats ja jadi'iñi wyindigøøgyøjxti pøn jaty wyinaty tø tpabøkti. ³⁷ Xjats jadigojk yjajtkojmi nayide'en ku ja gobierni tmachomujky ja yjaa'y, winets nay ja'abi tiempi tu'uk ja Galileit jaa'y ojts køøm ñamyøjwindsønbikta'agiyi jøts namay ja jaa'y nayide'en ttukmibijky; winets ja soldadi nayide'en yik'ol'jkiyøø, xjats ja jade'en kyutigøøy ja kyutujk. ³⁸ Paty ø nwa'añ jøts xmajtstu'tttit yø'øbi jaa'dyi, ka'ap nugo xatøjkiyidit ja wyinmaa'ñ. Pøni kyøømwinmaa'ñ yø'ødi, kudigøøpyts yø tsojk; ³⁹ pøni Dios yja' yø', nijuunits meets yø xkayikudigøøty. Øyim mnay'ejx'etiyidit; kidim Dios møøt nugo mdseptundi.

⁴⁰ Xjats ku dø'on ja Gamaliel jade'en kyajpxy'abajtiyi'ñ, jøts ja

kutujk adsinaabyitøjk udyaa'aky
 tmibøjkøjxtøø. Winets twaadsoodøø
 ja Jesús kyudanaabyitøjk jøts
 tyik'ayo'ombaattøø, xjats
 tnimaadyi jøts ka' nugo
 tjaakajpxwaa'kx'adøøtstit ja
 Jesús y'ixpøjkin; winets jadi'liini
 tmajtstu'ttøø. ⁴¹Xjats ja Jesús
 kyudanaabyi jap pyidsømdøø ma
 ja israelit jaa'y kyutujk adsinaabyi
 japti, jotkujk idø'on ja ñayjawiidi
 kumi tø ja Dios ja wyinaty
 tyanibiktaagiyidi, jøts ja jade'en
 y'ayo'odit Jesús køjxp. ⁴²Ejtp
 idø'on ja jabom jabom tnigajpxti
 tkajpxwaa'kxidi ja Jesús yja', jøts
 ja jaa'y jade'en ttuk'ixpøkti jap
 møj tsaptøjkøtpy jøts nayide'en
 awingujky tøjkjøøjty, nijuuni dø'on
 ja tkamajtstu'ttøø.

**Ku ja niwixujkpi yaa'dyøjk
 yikpiktaktøø ejx'ejtpi**

6 Nay ja'abi et, nay ja'abi
 jumøjt idø'on ja jaa'y
 ñamay'adøtstøø pøn jaty ja Jesús
 yja' pyaduujnidip. Jøts ja' midi
 tkajpxtip ja griego ayuujk, ja'
 idø'on ojts y'øø'mbinaxwaa'akti
 jøts tni'øøniidi ja myigu'uk pøn
 tkajpxtip ja israelit ayuujk,
 ja'agøjxp idø'on ja y'øøndi ku
 ja kyu'økytø'øxy ja kyayik'ejxti
 yikxon, ku ja jii'kxy jabom jabom
 yjawa'kxy. ²Ja' idø'on ja ñi'øøndip,
 winets ja nimakmajtskpi jaa'y pøn
 tkudanaadyip ja nwindson'ajtim
 Jesucristo, ja' ojts niduki'iyi
 tnankñamyukyidi ja Dios yjaa'y,
 jøts ja tnimaadyøø:

—Ka'ap jade'en y'øyi ku øøts
 ja jii'kxy nyikwaa'kxt, jøts øøts ja
 Dios y'øgyajpxy y'ømyadyaa'aky

nga'atskajpxwaa'kxit, çti juuni øøts
 ja n'atstuñ? ³Migu'uktøjkti, paty
 øøts yikxon ndyimñigajpxy, ixaa'adi
 niwixujk jaa'y, nay jaayi dø'on
 kø'øm mnawyi'ejxidit, ja' idø'on
 m'ixaa'adip pøn windsø'øgi'ejttip,
 pøn ja'gyukidip, jøts pøn ja
 Espiritu Santo tmøøt'ajttip, ja'ats
 yø tunk mdaguwaniidip jøts ja
 jii'kxy ja jade'en tyikwaa'kxtit.
⁴Øøts dios'ajot'ajtwamp øøts,
 njaaktyimdyuk'ixpøjkwampy
 øøts jaa'y ja Dios y'øgyajpxy
 y'ømyadyaa'aky.

⁵Xjats niduki'iyi
 ñagyajpxkyupøjkidøø, winets
 ja Esteban yikpiktaajky
 yikjii'kxwya'kxpi, ja jaa'y pøn
 idø'on ja Dios møk tjanch'ajot'ajtp,
 pøn tmøøt'ajtp ja Espiritu Santo.
 Ja'ats idø'on jade'en yikwiwejtstøø
 møøt ja Felipe, møøt ja Prócoro,
 møøt ja Nicanor, møøt ja Timón,
 møøt ja Parmenas, jøts møøt
 ja Nicolás pøn tsoo'mp jam
 Antioquía, ja' midi wyinaty
 jekyip tø t'ukpabiky ja israelit
 jaa'y chinaa'yindi. ⁶Xjats ja jam
 wyinaty tø tyikmendi ma ja
 nwindson'ajtim kyudanaabyi jamdi,
 jøts ja tkunuu'kxtøø jøts ja jade'en
 tkønixajtøø.

⁷Xjats ja Dios kyajpxy jade'en
 myøjtak'adiijch, mayi'adøtsp
 idø'on jade'en ja Dios yjaa'y jam
 Jerusalén, kø'ømbaat ja teetyøjkti
 tjanchja'wiñidi, kø'ømbaat ja
 t'ajot'ajtnidi ja nwindson'ajtim
 Jesucristo.

Ku ja Esteban yiktsumnaa

⁸Jamts idø'on ja jaa'y wyinaty
 tu'uk midi txøøw'ajtp Esteban,

ja' idø'øn ja Dios myøk'ajtin amuum myøøt'ajtpy, Dios idø'øn ja kyunuu'kxin nayide'en amuum myøøt'ajtpy, jøts ja jade'en ttuuñ ja myilagri Dios myøk'ajtingøjxp jam mayjaa'y agujkp. ⁹Nay jamts idø'øn ja jaa'y wyinatymidi winaagin, pøn xuminøjkxtip mā tsaptøjk jam yixødijy Esclavos Libertados. Jam wyinaty ja'adi midi tsoo'ndip Cirenit etjopt, jøts Alejandriit etjotp, jøts Ciliciit etjotp, møøt Asiit etjotp. Ja'ats idø'øn tñibidø'øktøø ja Esteban, jøts ja jade'en xe ya ñadyamigajpxnibøjkidøø; ¹⁰jøts nigidi dø'øn ja tmidanaadyøø sa ja Esteban ojts wya'añ, kumi wijy'ajtin ja yiktumpy, jøts nayi Espiritu Santo ja pudøjkiiy. ¹¹Xjats ja mayjaa'y winaagin tmijuudyøø ja myigu'uk, jøts idø'øn ja wya'andit jøts ku ja Esteban wyinaty tø tka'ødyijy ja Moisés jøts ja Dios. ¹²Xjats idø'øn ja jade'en jotkøjxpim tuk'ejpxinaxwa'akti ja myigu'uk, niduki'iyi ja møjaa'dyøjkti møøt ja kajpxwejpitøjkti; jøts ja t'adinaadyujktøø ja Esteban, xjats idø'øn ja jade'en tmajtstøø jøts ja tyiknøjkxtøø jam møj kutujktaajkjotp. ¹³Nay ojts idø'øn ja tpiktakmidi ja testigi pøn tñidaay'ajtp ja Esteban, yide'en ja wyandøø:

—Ya'at jaa'y nijuuni yø tkamajst'uuty ja kya'øy'ajtin, xumi jade'en yø tpagajpxy tpaxi'iky yø tsaptøjk, nayide'en yø ttuñ ja Moisés kyutujk. ¹⁴Ti yø jade'en ñadyijyi, pø tøts øøts yø jade'en kø'øm ndyimyadøy ku yø jade'en wya'añ, jøts ku Jesús (ja Nazaretit jaa'y) tyikudigø'øty yø tsaptøjk

møøt yø tsinaa'yin midi ja Moisés yiktaan.

¹⁵Ixam ja jade'en wya'andi, winets ja mayjaa'y pøn jaty jam wyinaty tsinaadyip, ja'ats ojts t'ejxti ja Esteban jøts ku wyeen y'aaw ja jade'en kyaxi'iky sam ankilisin.

Ku ja Esteban kø'øm yjanagyugajpxøø

7 Winets ja teetywindsøn ttiibyijky ja Esteban, yide'en ja tñimaay:

—¿Janch jade'en mets tø m'adi'ich?

²Xjats ja yøn'ampy t'adsøø, jøts ja wyaañ:

—Mee migu'uktøjkti winø'øn myikteedyidi myiktaagidi, madowdi waani. Ku adøm n'apteety'amøj Abraham jap chinaay mā et txøøwi Mesopotamia, jøts ka'anim ja wyinaty ñijky tsinaabyi jam mā et txøøw'ajtm Harán. Xjats ja Dios Teety pøn janch wa'ats janch møj ojts ñanky'ijxyiyi, ³jøts ja Abraham yiknimaay: “Majststu'tut yø mdsinaadyaajk jøts nayide'en ja mmigu'uktøjkti, jøts mnøjkxt jam mā ja tsinaadyaajk n'atstuk'ext.” ⁴Xjats ja Abraham choo'ndøø jam chinaadyaajkjotpti mā txøøw'aty Caldea, jøts ñøjkxtøø tsinaabyi jam Harán. Xjats ja teety jam y'oo'knaa, winets ja Dios Teety twaadsøø ja Abraham mā ixyam ndsinaa'yindi. ⁵Jøts ku ja jade'en yja'aty niwinø'ønin ja ñaajx ja kyayikmøø, nugo ja chinaay; jøts nay ja Dios Teety kø'øm tyikutujk jøts yikmo'otnim ja ñaajx mā chøønidit ja y'u'nk ja y'unajk øy ja Abraham wyinaty yja'øøky; ka'anim

ja y'u'nk te ku ja Dios jade'en wyandaajky. ⁶Jøts nayide'en ja Dios Teety tjaaknimaay ja Abraham, jøts ku ja y'u'nk y'una'ljkti, y'apti y'okti ñjokxtit tsinaabyi abikyajp, jøts jap jaal'y ja yjanchyiktunidit ejxim jiyujkin. Ku ja jap yja'attit, winets ja jaal'y kyayik'odyunidit maktaxk magø'pxy jumøjt. ⁷Xjats ja Dios nayide'en wyaañ: "Øts ndiidyu'ump ja jaal'y pøn mga'odyunidip, pøn myiktunidip jiyujkin, jøts ngajxpidsø'omdit kyø'omnaxjotpti, jøts ø xwindsø'ogidit nay ya." ⁸Jøts nay yø Dios Teety møøt ja Abraham tkajpxy'ajty sa jaty ja ejxpajt ja ejxa'an ku ja yikmo'odit ja naajx. Jøts tpiktaajkøø sa mutsk mixyu'nk yiktu'undit ku kya'axtit. Paty idø'øn ku ja Abraham y'u'nk kyaxi'ljky midit txøøw'ajt Isaac, winets jade'en ttundi sa tkajpxy'ajttøø jøts ja ejxa'an tpiktaajki ñe'kxkøjxp, kyiduktujk xøøw ja jade'en ttuuñ. Nayide'en ja Isaac ttuuñ ja y'u'nk midit txøøw'ajt Jacob, jøts nayide'en ttuuñ ja Jacob ja y'u'nk y'una'ljkti nimakmajtsk pøn y'apteety'ajttøø ja Israelit jaal'y.

⁹Yä'at Jacob y'u'nk y'una'ljkti midit adøm n'apteety'ajttindøø, myi'ajkidip ja y'uch José ja'adi, paty ja ojts ttoo'knidi jøts tyiknøjkxtøø jam Egiptit jaal'y y'etjotp. Jøts ja José, ka'ap ja Dios myajtsu'udyi niijuuni. ¹⁰Nay yø Dios pudøjkiyip ku y'ayo'ombaaty. Jøts nay ja' ja møøjyip ja wijy'ajtin, ja'agøjxp chojküyøø ja Faraón midit møj windsøn'ajtp jam Egipto. Nay ja' tpiktaajk ja José gobernador jøts ja yikutukt jap kutujktaajkjøtpy, jøts nayide'en jap Faraón tyøjkjøtpy.

¹¹Winets ja yuu myiini jøts janch may ayo'on pyajtidøø jam Egipto etjotp jøts nayide'en jam Canaán, paty adøm n'apteety'amøjti ka'ap tpaattøø ti yjøø'kxtip. ¹²Xjats ku ja Jacob tnija'wøø jøts ku jap Egipto y'ity ariin, winets jap tkejxy ja y'u'nk y'una'ljkti pømbi adøm n'apteety'ajtyindip. Jade'en ojts y'otsti mijawyeen. ¹³Ku myimajtsk ojk ñjokxtøø, winets ja José kø'øm ñanky'ejxiyøø, jøts jade'en ja Faraón tnija'wøø kudam ñamyigu'uk'atyidi. ¹⁴Xjats ja José twaadsøø ja tyeety jøts niduki'iyi ja myigu'uktøjkti, nidugui'pxy myakmokx niduki'iyi y'ejttoø. ¹⁵Jade'en ja Jacob yja'ljty ku yikwaadsøø tsinaabyi jap Egipto. Jap y'oo'knaa møøt adøm n'apteety'amøjti. ¹⁶Xjats ku jam y'oo'ktøø, winets jam tyiknøjkxtøø Siquem y'etjotp ma ja Abraham jam wyinaty ja jut tø tjuy, midit ja Hamor y'u'nk tyooktøø.

¹⁷Xjats ku ja Israelit jaal'y myayiniidi jam Egipto ñaxjotp, winets ja Dios ja wyanda'aky y'adukwani midit wyandaajk Abraham køjxp. ¹⁸Winets ja Egiptit jaal'y tpiktaktøø tu'uk ja møj windsøn, pøn tkanija'wip pøni sa ja José wyinaty tø y'atwindsøn'aty. ¹⁹Ja'ats idø'øn twindaay'ajt adøm nmigugajpti jøts tjemduñ tteduñ adøm n'apteety'amøjti, yide'en idø'øn ttuuñ jøts ku aguwani'køjxp ttukmajtsu'uty ja teety ja taakti ja myaxu'nkti jøts y'ooktit. ²⁰Ja'abi xøøw ja'abi jumøjt idø'øn ja ma'xu'nk kye'ljxy midit txøøw'ajt Moisés, jøts janch tsojki ja Dios ja'. Xjats ja Moisés ja tyeety tyaaq

yikya'jkiyøø tigøøk po'. ²¹ Winets yikmajststutnaa kuwani, xjats nay yø Faraón ñøøx ojts tpaaty, jøts tyikye'jky ejxim ja kyø'øm'u'ngin. ²² Xjats ja Moisés jap wyijy kyejy y'ixpijky, jøts midi ja Egiptit jaa'y yjajttip, nay jap ja Moisés yikta'awaan. Ku ja jade'en y'ixpijky, kajpxwa'kx ja janch øy janch tsuj, jøts yjanchtumpy idø'øn ja kø'øm jade'en.

²³ Xjats ku ja Moisés wyinaty ja jyumøjt wixijkxy, winets ja t'atspaatwa'añ ja myigugajp ja israelit jaa'y. ²⁴ Winets jap ojts t'ejxpaaty ja myigu'uk ku ja jap wyinaty ja egiptit jaa'y yjemduñi tyeduñi. Winets ja Moisés ja myigu'uk t'ayo'ijxy jøts tñigubøjky, paty ja tyik'ø'jky ja' egiptit jaa'y. ²⁵ Kumi jade'en ja yjawinmay jøts ku ja Dios myo'owa'añidi ja awa'ats'ajtin, jøts nagyø'øm ja twindsøn'attit; jøts ja myigu'uk ka'ap ja tnija'widøø. ²⁶ Xjats kyimjabom'ajty, winets ja Moisés tpaaty ja myigu'uk namajtsk, nache'jkidip tam ja wyinaty, xjats ja Moisés wyinmaay jøts ñamyiyuy'atidit, jøts tnimaay: “¿Tiku jade'en mnayjemduñidi mnadyeduñidi, kidi mdukjaa'yip meets?” ²⁷ Xjats ja' midi ja myigu'uk wyinaty tjemdum ttedump jøts ja Moisés yiknajststejmyaa, jøts ñimaajyøø: “¿Pøn mets tø mbikta'agyí yikutujkpi jøts øø x'ana'amt?” ²⁸ ¿Xyik'ookwamp øts nayide'en sam ja xyik'ø'jky ja' egiptit jaa'y uxøø?” ²⁹ Xjats ku ja Moisés jade'en tmadøøy ja ayuujk, winets jatyi kyeejky ku

yiknimaay jøts ku uxøø wyinaty ja jaa'y tø tyik'øøky, winets ñijkxy jap tsinaabyi ma et jap txøøwi Madián. Japts chinaay sami ja'atjaa'y, winets jap ja y'u'nk tpaajty namajtsk tum mixy.

³⁰ Tø ja wyinaty chinaañi wixijkxy jumøjt, winets ñijkxy widejtpi jam tø'øts etjotp, wingon et ma kojpk jam midi txøøw'ajtp Sinaí, xjats jam t'ejxpaajty tu'uk ja ankilis jam jøn jotp midi ujtsximungøjxp tøøpy. ³¹ Xjats ja Moisés ñigyumaap tja'wiyi'iñ ku ja jøøn t'ejxpaajty, jøts ku tjaakwingunøjkxøø wingon, winets tmadøøy ja Dios Teety y'ayuujk ku ja wya'añ: ³² “Øts mets m'apteety'amøj xdios'ajtp nayide'en ja Abraham, ja Isaac, jøts nayide'en ja Jacob.” Xjats ja Moisés chø'øgidyøjkiña, jøts ka' y'uknadya'a'ejxiniyøø jøts twin'ext. ³³ Winets ja Dios Teety ñimaajyiyøø: “¿Tiku yø mgø'øk xkajeñ, kumi tø øts yø nwi'ixy ya'at et?” ³⁴ Kø'øm øts tø n'ixy ja njaa'y ku jam y'ayo'ombaatti Egipto, tø øts nayide'en nmadøy sa yjø'ødi sa ya'axti, sa yjatti sa kyubatti, ja' tø nnimiñ jøts nyik'awa'atspidsø'ømdit. Mada'ak, jøts jam mnøjkxt Egipto.”

³⁵ Øy ja Moisés wyinaty tø yjayiknøjmi jøts ku ja ka' wyindsøn'att, jøts ku ja ka' tyiidyu'unt, Diosts ja kø'øm kajxiyi jøts ja tyik'awa'atspidsø'ømt, jøts nayide'en tñiwindsøn'att ja myigu'uktøjk, ja'agøjxp ku ja ankilis jam tyukmadoji ujts ximumgyøjxp jøøn agujkp. ³⁶ Nay yø Moisés idø'øn tyikpidsøøm adøm

n'apteety'amøjtí jam Egipto, jøts nayide'en yjanchtuun ja milagri jøts ja Dios myøk'ajtin tyiktuujnøø, jade'en ttuun jam Egipto, jøts nayide'en ma ja Tsajpts Mejy, jøts jam tø'øts etjotp, winet ku jam jade'en chinaay wixijkxy jumøjt.

³⁷Nay yø Moisés idø'øn tnimaay ja israelit jaa'y: "Myiktanigaxtip ja Dios Teety ja kyugajpxy tu'uk, nayide'en idø'øn ja mye'ent sam øts ja jawyeen tø kxejxyin, jøts nay adøm idø'øn ja nmigu'uk ja'. Ja'ats idø'øn mbadu'unindip."

³⁸Nay yø Moisés idø'øn kyudanaay ja yjaa'y jam tø'øts etjotp ma ja kojpk txøøwi Sinaí, ku ja ankilis myøøjyøø ja øgyajpxy ja øy'ayuujk midí ndajujky'ajtindip; jøts adøm ja nayide'en nnija'wint.

³⁹Xjats adøm n'apteety'amøjtí ka' tpadundøø pøni midí ja Moisés yjanankyunwajniip, jam ja ne'egi jadigojk ñøjkxwa'andi nay jam Egipto, jøts ja Moisés jade'en yikmajtstu'utwa'añ. ⁴⁰Winets tnimaadyøø ja Aaron: "Yikojik øøts nwenkdiosti jøts øøts ja' xuu'wa'at, kumi ka'ap øøts nnijawi pøni sa ja Moisés jyaty ku øøts nichøky'ampy xyikpidsiimy Egipto."

⁴¹Xjats tyik'a'øyiñaxti ja løjch, jøts tyik'oo'kti namay ja jiyujk, ja' idø'øn tyamiyoxtip tyawindsø'jkidip ja løjch awanax, winets ja' ttaxondaktøø midí kø'øm yik'øydøø.

⁴²Xjats ja Dios Teety myajtstuujtidøø jøts ja wyaañ, wan yø wenk dios yja' tpaduujnidi, wan tmaadsa'ji wan tti'ji. Yide'en idø'øn ja Dios Teety kyugajpxy jap ñøkyjotpy tjaadyandi:

Ku meets jam mduu'yø'øy tø'øts etjotp wixijkxy jumøjt,

imyk'ojkik meets ja jiyujk may'ampy øts nwindso'jkingøjxp?

⁴³Pø ka'axi yjade'eni, pø jinaxyi meets ja wenk dios yja' ixyam xpaduujniyi, ku ja dios Moloc møøt ja tyøjk xkiwiyidejtiiyidi ja tø'øts naxjotp.

Nayide'en jadu'uk ja wenk dios Renfán myaadsa' xpaduujnidi ja yja',

yide'en idø'øn ja kø'øm xyik'øydøø jøts xwindsø'jkidøø.

Ja'agøjxp meets ngajxpidsømwaanidi jøts jam mnøjkxtit Babilonia jixkø'øm, jamts nayide'en m'ayo'ombaattit.

Ya'at idø'øn ja Dios ja kyugajpxy tyukjaay, xjats ja Esteban yjaaakwaañ:

⁴⁴'Nayide'en jam tø'øts etjotp ja n'apteety'amøjtí tmøøt'ajttøø ja wetøjk tu'uk ma tpøkjø'økti ja kyutujkti, tsaagøjxp idø'øn ja yja'ayi, Dios idø'øn ojts tyuk'ijxyi ja Moisés sudso wetøjk y'øyt.

⁴⁵Xjats ku ja tiempi ñajxy jeky jumøjt, winets ja møjaa'dyøjkti tkøyajknidøø ja wetøjk møøt ja wyindsøn Josué. Winets ja myidsep tmimajadaktøø pøn jaty ja wyinaty tsinaadyip, kumi kø'øm ja Dios ja kyexyidi jøts ja chinaadyajk ja yikmo'odit. Nay ja wetøjk wyinaty yiktundip ku ja David yikutujky.

⁴⁶Jøts ja Dios ja ojts y'a'ejxyi, paty ja tu'uk tkøjwa'añ ja tsaptøjk ma ja chøønit ja Dios Teety pøn ja Jacob ojts Dios'ajtmi; ⁴⁷jøts ni ka'abyim ja tkøjy ja tsaptøjk; winets ku ja Salomón tyøki windsøn, ja'anims

tkoj ja tsaptøjk. ⁴⁸Jøts øyim ja Dios jap kyidyimchøøni kuwani jap tsaptøjkjøtpy midì ja jaa'y yik'øyidip, kumi yide'en ja Dios ja y'ayuujk ttukmiyø'ø y ja kyugajpxy ku ja yide'en wya'añ:

⁴⁹Tsajpjøtpy ø ndsøøni, jøts nayide'en naxwiiñ.

¿Ti ndøjk meets idø'on

myik'øyip, jøts ti tsinaadyaajk meets idø'on xmo'owamp?

⁵⁰¿Kidi øtsip jade'en tuki'iyi tø nyik'øyi?

⁵¹Xjats ja Esteban tjaaknimaay yide'en ja myigu'ukti:

—Meetsxi mgamadoop

mgaja'gyujkidip, jøts nijuuni meets ja Espíritu Santo xkagupøjkti.

Jade'en mee nugo mjanch'ity sami n'apteety'amøjti. ⁵²Ja'axi tjemdudip ttedudip ja Dios Teety kyugajpxy, jøts tyik'oo'ktøø pømbi yjøjpa'widip ku ja myenwa'añ ja yiknitsokpi, pøn janch øy janch wa'ats. Ixyamts ja yiknitsokpi yjanchmiiñ, pø meetsxi ja mgøyajk jøts ja jaa'y yik'oo'gyiyit. ⁵³Pø tøxi meets ja ankilis ja Dios kyutujk mjamø'øyi jøts nika'ap ja xpadundi.

Ku ja Esteban y'ø'jky

⁵⁴Xjats ku jade'en yiknimaadyøø ja windsøndøjkti, winets yikxon tjanchtyimy'ambøjktøø ja Esteban.

⁵⁵Kumi ja Espíritu Santo ja Esteban yjanchmøøt'ajtpy, winets ja chajp'ijxy jøts t'ejxpajty ja tsuj'ajtin ja øy'ajtin ma ja Dios Teety, jøts nayide'en t'ijxy ku ja Jesús jam tyani Dios Teety aga'ngyø'ø'øm. ⁵⁶Xjats tnimaay pøn yik'ookwajniyidip:

—iUk'ejxti! Awa'ats øts yø tsajp ø n'ixy, jøts nayide'en n'ejxpaaty

ja Cristo tyani Dios Teety aga'ngyø'ampy.

⁵⁷Xjats ja jaa'dyi ka'ap ja tmadowdi, y'amatstip ja tyatsk ja', niyaxni niyøkni dø'on tnibidøktøø jøts tmatstøø. ⁵⁸Jøts tyikpidsømdøø aguwanikøjxp jap kajpjøtpy; winets ja ni'øø'nibidi jawyeen ja chabixy tjandøø jøts ja ttuk'ejx'etti ja mixy Saulo, xjats idø'on jatyi twika'tsnibøjkidøø ja Esteban.

⁵⁹Yika'tsp wyinaty ja Esteban, jøts ja chapkajpxy jøts ja wya'añ:

—Nwindsøn'ajtim Jesús, mets ndagødøjkip ø n'anmija'win.

⁶⁰Xjats ku jade'en wya'añ winets ñagyuxendyaajkiyøø jøts møk wya'añ:

—Kidi xukpøky'aty nmigu'uktøjkti yø n'ol'jkin.

Kuts wyaanguijxy jade'en, winets y'oo'knaa.

Ku ja Saulo tjemduuñ tteduuñ ja Jesús yjanchja'wibidi

8 Jøts ja mixy Saulo yjotkujk'ajty ku ja tyik'oo'ktøø ja Esteban. Xjats nay ja'abi xøow, winets ja tsep cho'ondaajky møøt ja' pøn ja Jesús yjanchja'widip jam Jerusalén. Paty yide'en niduki'iyi cho'onjøknidøø pøn ja tsep tkawandip, jøts jam ñjøkxti nay Judeit kajp wingon, jøts nayide'en Samaria y'etjotpti. May idø'on choo'nidøø, ja'ayi dø'on tandøø ja Jesús kyudanaabyi pøn nimakmajtskjaa'y'ajttip. ²Xjats winaagin jaa'y pøn ja Dios kyajpxy tpadundip, ja' tyiknajxøjkidøø ja Esteban jøts nayide'en tjanchpaya'a'xti. ³Xjats ja Saulo txumika'ødyuñ ja myigu'uk pøn

ja Jesús yjanchja'widip, jøts t'ixaañibøjkøø tøj k tøj k. Kuts ja tpaajty, jøts ja t'ixjidøjtidsimy tyøjkjøtpy wan tjayaa'yi wan tjatø'øxyi, jøts ja tyikpuxøjktøki.

Ku ja øgyajpxy ja ømyadya'aky ojts yikajpxwa'kxy jam Samariit etjotp

⁴Xjats niduki'iyi midi tsoo'nidøø Jerusalén jøts ja ñøjkxtøø omagajp, ja'ats ja Dios kyajpxy tkajpxwa'kxidøø midi anmija'win tyiknitso'ok'ajtp. ⁵Xjats ja nidu'ukti, pøn txøow'ajt Felipe, ja'ats nøjkk abikyajp jam Samariit y'etjotp, winets ja jam tkajpxwa'kxy sa yjajty sa kyubejty ja Jesús. ⁶Winets ja jaa'y yjanchñamyujkidøø namay, jøts ja tjanchpatmadowdi sa wya'añ sa kyajpxy ja Felipe, jøts ku nayide'en milagri ttuun. ⁷Winets tyikpidsiimy ja mamyiku' midi ja jaa'y wyinaty tø tyatøkiyidi, jøts møk idø'on ja tjanchmiyaaxti ku pyidsømdøø ja miku'; nay ja' tyiktsoojk may ja køxujxpi pakxujxpidi, jøts nayide'en tyiktsøøjky ja pakma'at jaa'dyi. ⁸Paty idø'on yjanchjotkujk'ajttøø ja jamit jaa'y.

⁹Jøts nay jamts idø'on ja yaa'dyøjk tu'uk y'ijty pøn txøow'ajtp Simón, ja'ats jam yik'adujk jøts nayide'en xyimay, ja'agøjxp idø'on ja tjanchmøjawidi ku ja jade'en ñamyøjpikta'agyi ja Simón. ¹⁰Xjats ja niduki'iyi ja møj ja mutskti tpatmadowdi pøni sa jaty ja Simón wyaañ. Winets wyandøø jøts ku tjanchmyøødi ja Dios myøk'ajtin.

¹¹Jøts tpaduujnidøø ja yja' ku ja xyimay jøts ku ja yik'aduky, may

jumøjt idø'on ja wyin'øø'nidøø.

¹²Xjats ku ja Felipe tñigajpxkijxy ja øgyajpxy ja ømyadya'aky pøni sa yjajty kyubejty ja Jesús, jøts ku ja tñigajpxy ja Dios kyutujk midi ja yjaa'y ja tyanitanaaapy, winets ja yikpabøjknaa, xjats ja yaa'y ja tø'øxy ñøbajttøø. ¹³Nayide'en ja Simón tpabøjknimaa, jøts ja ñøbajtmaa, jøts ja tjamyøøt'ajty ja Felipe, winets ja ñigyumaap tjanchja'wøø ku ja Felipe tjanchpikta'aky ja milagri, jøts ja Dios myøk'ajtin tyikwingaxi'iky.

¹⁴Xjats ku ja Jesús kyudanaabyi pøn jam jaaktaandøø Jerusalén tñija'widøø, ku ja Samariit jaa'y winaagin tø wyinaty tkupøjkti ja Dios kyajpxy y'ayuujk jøts ku ja tpadu'undit, winets ja yjaa'kyikajxtøø ja Pedro møøt ja Juan. ¹⁵Jøts ku jam yja'ttøø, winets tku'amidowdi ja Samariit jaa'y midi tpadundip ja Jesús yja' jøts tyatøkiyidit ja Espíritu Santo. ¹⁶Ka'anim wyinaty ja Espíritu Santo tyatøkiyidi ja Samariit jaa'dyi; ja'ayi wyinaty tø ñøbattøø Jesús xyøøgøjxp. ¹⁷Xjats ku ja tkønixajtøø ja jamit jaa'dyi, winets ja tyatøjkiyidøø ja Espíritu Santo.

¹⁸Ku ja Simón tjanch'ijxy ku ja Jesús kyudanaabyi ja Espíritu Santo ttukatøki ja jaa'dyi, winets ja juy t'amidøøy, ¹⁹jøts tñimaay:

—Tiku meets xkadamidøøky yø Dios myøk'ajtin midi mee mmiwidijtpy, jøts ø nayide'en øy pøn ngønixajt, jøts nayide'en nduktatøkit ja Espíritu Santo.

²⁰Xjats ja Pedro tñimaay:

—Pøni jap ja meen xmoødi, wan ja møøt mgudigøy, jade'enxi mets

yjawí mwinmay jøts yø yiktøøky
mídi ja Dios yajkpy. ²¹Ka'ats mets
yø mbaat'atyíyi ya'at mídi øø
nmíwidijtpy, ka' mets mwinmaa'n
y'øyi pyaadi Dios wyingujky.
²²Majststu'ut yø mga'øwyinmaa'n,
minuu'kxa'ak ja Dios pøni
maa'kxujkiyip mídi tø xwinmay
m'am mjotp. ²³N'ijxpy øts yjawí
ku ka'øwyinmaa'n xmøødi, yø'øts
myikjem'adøøjsíp myikte'adøøjsíp.

²⁴Xjats ja Simón y'adsøøy:

—Ku'ajot'ajtik meets, jøts øts ja
nbøky ngagu'ayo'ombaadiit.

²⁵Xjats ku ja Juan møøt ja Pedro
tnigajpxkøxtøø ja Dios kyajpxy
y'ayuujk, jøts nay ja' tkajpxwa'kxtíp
jam magyajpjtøp nay ja Samariit
y'etjotp, yíde'en ja wyandøø
sudso'ampy yø anmija'win
ñitso'ok'aty, winets wyimbejtnidøø
nay jam Jerusalén.

**Ku ja Felipe møøt nabaajtiyøø
ja Etiopiit jaa'y**

²⁶Xjats ku ja jade'en
wyimbejtnidøø, jøts ja
nwindson'ajtim y'ankilis ojts
ja Felipe myigajpxyíyi, jøts
ñimaajyiyøø:

—Pidø'øk mets jøts mnøjkxt
abatkø'øm'ampy, ja tuu' mídi naxp
Jerusalén jøts nayíde'en Gaza.

Jade'en idø'øn ja ankilis
ñimaajyøø ja Felipe. Ja'abi tuu'
idø'øn naxp tø'øts etjotp ma
ka'apøn chøøni. ²⁷Xjats ja pyidi'jky
jøts ja chøø'n; winets tpaajty jam
tuu'am tu'uk ja Etiopiit jaa'y, pøn
ja Dios Teety jap t'atswindsø'jkíp
Jerusalén. Ja jaa'y isaabiky ja', jøts
møj yikutujkpi ja', jøts nayíde'en
t'eix'ejtmíyøø ja myeeñ ja tø'øxy

pøn jam møj windsøn'ajtp Etiopía,
Candace ja xyøøw ja tø'øxy.

²⁸Kyajpkøjxp idø'øn ja wyinaty
wyimbejtni kyarretijøtpy, jøts
jade'en tuktuu' tkajpx'adi'ich
ja Isaías ñøky pøn ja Dios
kyugajpxy'ajt. ²⁹Winets ja Espíritu
Santo myigajpxiyøø ja Felipe, jøts ja
ñimaajyøø:

—Wíngonjawi puwa'agi yø karreti.

³⁰Xjats ku ja wíngon tpuwa'jki,
jøts tmadøy ku ja ñøkyajpxy, jøts ja
tyiktiiy ja Felipe:

—¿Mnimadøøpy idø'øn mídi íxja
mgajpxpy?

³¹Xjats ja wyaañ ja nøkyajpxpi:

—¿Sudso øts yø' nwinmado'ot,
pø ka'ats ø pøn, pøn øts
xukwinmado'op?

Winets ja Felipe yikway jøts tyøkit
jap karretijøtpy jøts tmøøtsøøniit.

³²Mídi ja Etiopiit jaa'y wyinaty
kyajpxpy, ya'at idø'øn ja':

Ku jaa'y yik'o'jkøø kyupiky'ajt
ja', jade'en ja y'íjty kidim ja
borreegi maxu'nk y'øøky;
ka'ap ja sa wya'añ, uum ja'
jade'en ejxim borreegi ku
yikeepy.

³³Jade'en idø'øn ja jaa'y
yik'ayoojyiyøø, jøts nika' kø'øm
ñanky'ayowiyit;
ku ja jade'en yiktuñ, ¿pøn ja
kugajpxiyip?

Tø dø'øn jabaat kyixy ja
chinaa'yin ya naxwiin.

Yíde'en idø'øn jap yja'ayi mídi ja
Etiopiit jaa'y kyajpxpy.

³⁴Xjats ja jaa'y yiktøøjyøø ja Felipe:

—Tun ja may'ajt, nigajpx waani,
¿pøn idø'øn yø jade'en ñimadyakpy,
kø'ømyi yø jade'en ñañimadya'agi,
uk wenkpi dø'øn yø ñimadyakpy?

³⁵Xjats ja Felipe ttuk'ixpøjknibøjkøø sã yjajty sã kyubejty ja Jesús. ³⁶Xjats ku ja jade'en yø'odyi, winets ja møj nøø tpaattøø, jøts ja Etiopiit jaa'y wyaañ:

—Ixats ja nøø yjawi, ÷ti kidi ndejint y'øyit ku nnøbatt?

³⁷Xjats ja Felipe t'adsøøy:
—Pøni mjanchja'wip ja Jesús tu'uk amumjoojt, o me nyiknøbatt.

Winets ja t'adsojimbijty:
—Njanchja'wip øts ku ja Jesucristo yjanch'u'nk'aty ja Dios Teety.

³⁸Xjats ku ja jade'en wyaañ jøts ja karreti tyikwa'k'øydøø; winets ñøjkxtøø jam møj nøøjotp, jamts ñøbejty ja Etiopiit jaa'y. ³⁹Kuts jam pyidsømdøø møj nøøjotp, jøts ja Espíritu Santo yiknøjkxøø abiky et ja Felipe, jøts ja Etiopiit jaa'y nika'ap ja t'uk'ejxnaa; jøts ja tyuu' tnøjkxnaa jotkujk. ⁴⁰Jøts ja Felipe jap yja'aty ma kajp jap txøøwi Azoto. Kajp kajp idø'øn ja tkajpxwa'kxwidity sã dø'øn ja anmija'win ñitso'ok'att. Xjats ojts jap yja'tni ma kajp jap txøøwi Cesarea.

Ku ja Saulo tyiktigajch ja chinaa'yin

9 Xjats ku ja jade'en, jødsyim ja Saulo tkidyimya'dyigøø ja o'jkin, kuwani tyimdyanekwa'añ ja' pøn yjanchja'widip ja Jesús yja'. Paty ojts tninijkxy ja teetywindsøn, ²jøts t'ats'amido'ot ja nøky ja tiy'ajtin. Ja'ats ja myinøjkxp jøts ja ttuk'ext ja teetyi pøn jam ttundip tsaptøjkjotp ma txøøwi Damasco, winets ja t'ixa'at pøni pøn ja Jesús yja' pyaduujnidip, jøts jam ja tyiknøjkxt kø'tsumy Jerusalén,

wan tjayaa'yi wan tjatø'øxyi. ³Kuts jam yja'atwaañi Damasco, winets ojts jotmøn ja jaj ñawidityi mididi kidakp tsajpjøtpy, janch tsamamp ja jaj. ⁴Winets ja Saulo kyidaay, jøts tmadøøy ja ayuujk ku ja yide'en wya'añ:

—Saulo, Saulo, ÷tiku ø xjemduñ xeduñ?

⁵Xjats ja Saulo tyiktiiy:
—÷Mbønims me teety idø'øn?

Jøts ja y'adsoojoø:
—Øts idø'øn Jesús, nay yø' mididi mjemdumpy mdedumpy. Kø'øm me mnay'ayo'onduñiyi jade'en kidi tsakaa ku ja ti tnepy, jøts ja kø'øm kujp ñadyukyø'odyiyi.

⁶Xjats ja Saulo yjanchmibejpxknaa ku jade'en yiknøjmi, jøts wyaañ:
—÷Tims me teety xamidsokp, ti ø ndu'ump?

Winets ja nwindson'ajtim ñimaajyøø:

—Pidø'øk jøts jam mnøjkxt kajpjotp, jamts myiktukmado'ot pøni ti mdu'ump.

⁷Xjats ja Saulo yjamyøøt nayide'en yjanchø'jkidøø ku ja Saulo y'ayuujk ja jade'en tmadøjidi, jøts ka'ap ja t'ejxtøø pøni pøn ja myigajpxpy. ⁸Winets jatyi ja Saulo pyidi'jky, jøts ku ja yjawn'ejxwa'kxy, ka'ap ja ti t'ejxpaaty. Winets ja myigu'uk y'ukwejtsniydøø, jøts ja yiknøjkxi Damasco. ⁹Jamts chinaay tigøøk xøøw jøts niti tka'ijxy, ni kyakay ni kya'uuky, niti tkatuñ.

¹⁰Jamts idø'øn tu'uk chinaamyi yaa'dyøjk pøn tjanchja'wip ja Jesús, Ananías, idø'øn ja xyøøw, winets ja nwindson'ajtim ojts tninijkxy ja Ananías, jøts ja tnimaay:

—iMets Ananías!

Xjats ja Ananías t'adsøøy:

—¿Ti, teety?

¹¹Xjats nay jatyí ñímaajyøø:

—Pidø'øk jøts mnøjkxt mǎ ja tuu' yiktijy Tiidyuu', jøts ku jam mǎ'att Judas tyøjkwíndum, jamts xyíknidøøwit ja Tarsít jaa'y midí txøow'ajt Saulo. Dios'ajot'ajtp inet ja jam, ¹²jøts tø ja nayide'en tñijawi agumaa'gyøjxp, ku me mnøjkxt jøts ja wyin'ejxwǎ'kxkojmit wǎ'ats ku xkønixajt.

¹³Kuts ja jade'en tmadøøy ja Ananías, jøts ja wyaañ:

—Janch namay, teety, idø'øn ja jaa'y tø xukmadowdi ku yø Saulo tjanchjemduñ tjanchteduñ ja' pøn mets mjanchja'wiyip jam Jerusalén. ¹⁴Ixyamts ja tø tmija'aty nay ya ja tiy'ajtin, midí ja teetywindsøn ja ojts t'amidøy jøts ja tyiktsoont midí me mbaduujniyip.

¹⁵Winets ja nwindson'ajtim wyaañ:

—Nøjkx x'ats'ixy ja Saulo, tø øts ja nwi'ixy, nyiktunwampy øts ja', abikyajp øts ja ngaxwǎ'añ. Japts øts x'atsnigajpxt x'atsnimadya'akt, jøts ja ttukmado'ot ja jamit jaa'dyi møøt ja' wyindsøndøjkti jøts nayide'en ja ya'at israelit jaa'dyi. ¹⁶Nduk'exp øts ndukmado'op øts sudso jawyeen tyu'unt, jøts kuwani nayide'en tmi'ayo'ot øts ngajpxy øts n'ayuujk ku ja jaa'y yjemdunit tyedunit.

¹⁷Xjats ja Ananías ojts tñinijkxy ja Saulo. Kuts ja yja'jty, jøts ja ja'ayi ojts tkønixajy jøts yide'en tñímaay:

—Migu'uk Saulo, øts tø xkexy ja nwindson'ajtim Jesús, nay ja' midí ojts x'ixy jam tuu'am, ja'ats øts tø xkexy jøts me nyikwin'ejxwǎ'kxt

jadigojk, jøts ja Espíritu Santo nayide'en mdatøjkiniyit.

¹⁸Xjats jotmøn kya'ay wyeengøjxp jade'en jajtp ja t'ixy ejximi ajkx jimeeñin, winets wyin'ejxpíjky jadigojk. Xjats ja Saulo pyidøknaa, jøts ojts ñøbety. ¹⁹Jøts ja jadigojk kyaabyíjky, winetnimts ja myøjaaw tpijky, jøts jap yjaaktsinaay ja majtsk xøow ja tigøøk xøow møøt ja' pøn tjanchja'widip ja Jesús jam Damasco.

Ku kyajpxwa'kxy ja Saulo jam Damasco

²⁰Xjats ja Saulo

tkajpxwa'kxnibøjkøø jam tsaptøjkjotp, yide'en ja wyaañ ku ja Jesús y'U'nk'atyí ja Dios Teety. ²¹Xjats ja ñígyumaap tjanchja'widøø pøn jaty ja jam patmadojyøø, jøts ja xem yam ñagyajpxidøø, jøts yide'en ñawya'añidøø:

—¿Kidi nay ja jaa'yip yø' midí jam Jerusalén y'ljty tkamaa'kxp ja myigu'uk ku ja tpabøkti ja Jesús? ¿Kidi ja'ajip yø tø t'uknimiñ jøts tmajtsmukøxt ja Jesús yjanchja'wibidi, jøts ttawinguwaawit ja møy tiidyumbidi?

²²Xjats ja Saulo jinaxy yjaaktyimkyajpxwa'kxy, jøts ja yikxon tyimñigajpxy jøts ku ja Jesús ya tø yjanchyikexy yiknitsokpi, jøts ja israelit jaa'y jadi'iñi myondi y'ookti pøn jaty jam wyinaty tsinaadyip Damasco, niti kajpxy niti ayuujk ja'adi.

Ku ja Saulo ayu'uch kyeejky

²³Xjats kyimjekñim ja israelit jaa'y tkajpxy'ajtnidøø jøts ja

tyik'ooktit ja Saulo; ²⁴jatyi Saulo ja tnija'wiyi'iñ. Winxøow windsuu ja myidsep y'awe'j'ityi ma pidsømdaajk jam, jamts ja tyimiyik'oogiyit. ²⁵Winets ja Saulo ja myigu'uktøjkti pyiktaajkiyøø kachjotpy jøts ttanikiñaxti ja pøch midi nawidity tukajpaa', jøts nika'ap jam ja pyidsimy ma ja myidsep y'awijxyi, paty idø'on ja kya'ø'jky.

Ku ja Saulo jam yja'jty Jerusalén

²⁶Xjats ku ja Saulo jam yja'jty Jerusalén, jøts ja tminamyukwa'añi pøn ja Jesús tjanchja'widip. Janchtsø'jkidipt ja', kumi ka'ap ja tjanchjawidi jøts kudam ja Saulo nayide'en tjanchjawi ja Jesús. ²⁷Paty idø'on ja Bernabé wyajiyøø, jøts ttukwinguwa'jkøø ja Jesús kyudanaabyidi. Jøts nay ja' ttukmadoow sudso wyinaty tø t'ixy ja Jesús jam tuu'am, jøts nayide'en sa ja myigajpxiyøø, jøts nayide'en ja ttukmadøøy sa ja ojts jam jotmøk tkajpxwa'kxy ja y'ayuujk Jesús køjxp. ²⁸Xjats ja Saulo jam jade'en tyaañ Jerusalén, jøts ja møøt wyidejtni pøn jaty ja Jesús yja' pyadundip. ²⁹Jøts ja ka' ti tkumayjawi, jotkujk ja tkajpxwa'kxi ja nwindson'ajtim yja', jøts ja ttamimadya'aky ja israelit jaa'dyi pøn ja griegit ayuujk tkajpxtip; yikxon ja ñadyawingugajpxiyidi ku ja ja xe ja ya tum jade'en kyanagyupijkxyiyidi ja wyinmaa'ñ, ja'ats ja israelit jaa'y ñiwinmaa'ayidip jøts ja tyik'ooktit. ³⁰Xjats ku ja myigu'uk jade'en tnija'widøø, winets ja yikwaanaa jøts yiknøjkiyøø jam Cesareit

kajpjotp, jøts yikejxñim jøts ja ñøjkxt kyajpkijxpy midi txøowip Tarso.

³¹Xjats ja janchja'wibidi pøn jaty tsinaadyip jam etjotp midi yiktejp Judea, Galilea, jøts Samaria, nekim ja jam chinaañidi, jøts ñija'wi'adøjtsidip ja Jesús yja' ja'adi. Jøts juuni ja tka'ukwindsø'ogidi, ejtp ja twindsø'ogidi jøts namayi'adøtstip ja nayide'en, ja Espíritu Santo ja amuum pudøjkiyidip.

Ku ja Eneas chøøjky

³²Xjats ku ja Pedro wyinaty t'ayø'øy ma jaty ja janchja'wibi chøøniidi, nayide'en ojts t'ixy ja janchja'wibi pøn jam tsinaadyip ma ja kajp txøøwi Lida. ³³Jamts tu'uk tpaajty ja yaa'dyøjk midi txøow'ajt Eneas, tyuktujk jumøjtíp ja pa'am ja wyinaty tø pyajtniyi, kyidyimpyidi'iky jøts køxuxyi pakxuxyi pa'am idø'on ja myøøt. ³⁴Xjats ja Pedro ja tnimaay: —Eneas, Jesús myiktsojkip. Pidø'øk, wejtsjø'øk yø mmaa'abajt. Xjats ja Eneas pyidi'iky jaty, ³⁵xjats niduki'iyi ja jaa'dyi pøn jaty kugajp'ajttíp jam Lida jøts jam Sarón kuuyi ja tnija'widøø, winets ja tyikutigøødyi ja mōjaa'chinaa'yin midi ja wyinaty chinaadyip, jøts ja nwindson'ajtim yja' tpabøjkniiyidøø.

Ku ja Dorcas yjujkyjky jadigojk

³⁶Nay ja'abi xøow nay ja'abi jumøjt idø'on chinaay tu'uk ja tø'øxyøjk jam Jopit kajpjotp, Tabita dø'on ja xyøow, yide'en yiktij griegit ayuujk, Dorcas. Jøts nayi Jesús idø'on ja yjanchja'wimiyip paty ja tjanchpudøki

pøn ayoop pøn winmaapy. ³⁷Winetsik idø'on ja pa'am pyaajtniyya jøts ja tyimyik'o'jkiyøø; jøts ku yikpujnaa, jøts ojts yikpikta'aky myiduknipatøjkixpy. ³⁸Xjats kumi wingonts ja kajp midi txøow'ajtp Lida, ma jap wyinaty ja Pedro t'ayø'øy ja myigu'uktøjkti, jøts kumi tø ja wyinaty ja Dorcas myigu'uk tñijawidi ku ja jam wyidity, winets ja ñagyaxidøø namajtsk jøts ja t'atstukmado'odit ja Pedro jøts mye'ent putyi.

³⁹Xjats ja Pedro jatyi tmøødi ja kugajpxtyi. Ku jam yja'ttøø, jøts jap tyimwyaanøjkxiyøø ma ja oo'kpi jap, winets ja Pedro ja ku'økytø'øxyi ñawa'kwidejtiyøø, jøts ja tyuk'ijxyi ja wet midi wyinaty ja Dorcas tø tyik'øyi.

⁴⁰Winets ja Pedro tkajxpidsoinguixy ja jaa'dyi, jøts ja ñagyuxendyaajkøø, jøts kuts ja twindsapkaajpxkijxy ja oo'kpi, xjats ja tñimaay:

—Tabita, pidø'øk.

Winets ja oo'kpi wyin'eixwa'kxy jøts ja Pedro yikwin'ixy, winets chinaagyukøø. ⁴¹Jøts ja kyø' ja tmajstøø jøts ja jade'en pyidi'jky; winetnømts ja twaadsøøy ja Pedro ja myigu'ukti midi ja kyajxpidsoøm jøts nayide'en ja ku'økytø'øxyi, xjats ja twin'ejxtøø, tødam yjujkyiky ja oo'kpi wyinaty. ⁴²Ñija'wigyøxtøø niduki'iyi ja Jopit kajp jaa'y, xjats namay tjanchja'widøø ja Jesús. ⁴³Nay jam idø'on ja Pedro tyaa'ni kawinaak xøow jam po'ogoo'tspi tyøjkwindump, ja idø'on ja xyøow Simón.

Ku ja Pedro tmigajpxy ja soldadi windsøn pøn yiktejp Cornelio

10 Jam idø'on tu'uk y'ijty ja yaa'dyøjk ma kajp jam

txøowi Cesarea, Cornelio dø'on ja xyøow, ja'ats idø'on ja soldadi tukpiky tniwindsøn'ajtp pøn yikxøømøødyøø Italiáni. ²Xjats ja Cornelio møøt ja y'u'nk møøt ja ñidø'øxy, yjanchja'myatstip idø'on ja Dios Teety ja', jøts nayide'en twindsø'ogidi. Ajot'ajttip idø'on ja Dios jabom jabom, jøts nayide'en tjanchtabudøjkidøø ja myeeñ ja ayoobi jaa'y. ³Tu'uk idø'on ja xøow sa yjajty sa kyubejty ja Cornelio, ku ojts wa'ats t'ixy awinmaa'ngyøjxp ja Dios Teety y'ankilis, tigøøk yaxpin idø'on wyinaty ku ojts ñidøkiyi ma ja jap wyinaty, winets ja xøow ja tyamigajpxiyøø:

—iMets Cornelio!

⁴Winets ja Cornelio tsø'ogijawi twin'ixy, jøts t'adsøøy:

—¿Ti, teety?

Xjats ja ankilis ojts ñii'mxyiyi:

—Tø ja Dios Teety ja m'ajot'ajtn mgupøjkxiyi, jøts ku tø xpudøki nayide'en ja ayoobi jaa'dyi. ⁵Kax mgugajpxy jøts jam ñøjkxtit Jope, wan ja Simón t'atswawdi pøn nayide'en yiktejp Pedro. ⁶Jam ja myidsøøni po'ogoo'tspi wyindump pøn yiktejmip nayi Simón, pøn jam tsinaapy mejy wingon. Ja'ats mdukmadoowiyip pøni ti mdu'ump.

⁷Xjats ku ja ankilis ñøjkxnaa, winets ja Cornelio twaadsøøy ja tyumbi namajtsk. Wyaadsoow nayide'en ja soldadi tu'uk pøn ja møøt ñamyayi, jøts pøn nayide'en twindsø'jkip ja Dios Teety. ⁸Xjats ja ttukmadoogijxy ja kyugajpxtyi sa jaty ja ankilis ja wyinaty tø ñii'mxyiyi, winetnimts tkejxy.

⁹Xjats ku kyimjabom'ajty, jawaani jam kyaja'tnidi kajpjotp ma ja

yikaxtøø kugajpxy'ajtpi, winets ja Pedro pyejty jam tøjkojxp dios'ajot'ajtpi, kujk xøøw et idø'on wyinaty. ¹⁰Janch yu'oo'knip idø'on ja wyinaty jøts ja kyaawya'añ; japnimts ja kaaky wyinaty y'øyi, ku jotmøn t'ejxpaajty jade'en kidi jaa'y kyumaal'y, ¹¹ku ja tsajp y'awa'ach jøts t'ixy ñaxkida'aky, jade'en ja t'ixy kidim ja møj manti, jøts tum wendi maktaxk iskiin. ¹²Jøts jam mantikøjxp mayjøøjp ja jiyujk t'ixy, jam ja tsaa'ñ, jam ja joon, jøts jam nayide'en ja maktaxkpi tekpyi jiyujk. ¹³Winets tmadøøy ja ayuujk midi tsoo'mp tsajpjøtpy, jøts ja yide'en ñii'mxyi:

—Pidø'øk Pedro, yik'ook inet yø jiyujk tu'uk jøts xtsu'utst.

¹⁴Xjats ja Pedro t'adsøøy:

—Ka' teety jade'en; niwindii øts jade'en ngatsu'uch ja kya'øybi kyawa'atspi, midi kapaat'ajtiyiy yiktsu'utst sam ja Moisés kyutujk.

¹⁵Xjats jadigojk tmadøøy ja kajpxy ja ayuujk, jøts wya'añ:

—Kidi jade'en xka'ødyijy, tum mbaat'ajtip yø jiyujk tsu'uch midi Dios Teety tø ttanibiktaagi.

¹⁶Tigøøk ojk idø'on ja manti wyimbijty y'adijy, jøts pyatøjkiñaa nay jap tsajpjøtpy. ¹⁷Ixjam ja Pedro jade'en wyinaty myay tyajy, ti dø'on ja tyijpy jade'en midi wyinaty tø t'ixy ku ja Cornelio kyugajpxy yja'ttøø, tø ja wyinaty tyiknidøøwidi ja Simón tyøjk. ¹⁸Kuts ja jam yja'ttøø tøk'agi'py, winets møk tkugajpxidøø pøni jap ja Simón midi nayide'en yiktejp Pedro. ¹⁹Kumi ja' wyinaty ja Pedro myimaapy myidajpñim midi wyinaty tø t'ixy, winets ja Espiritu Santo ñimaajyøø:

—Nidigøøk ixyam ja jaa'y m'ixa'ayiyi. ²⁰Pidø'øk, winak jøts xmøødit yø jaa'y, kidi ti xpawinmay, nay øts yø' ngugajpxy.

²¹Xjats ja Pedro tniwinajky ma wyinaty ja Cornelio kyugajpxy y'awejxti, jøts ja tniimaay:

—Øts meets idø'on x'ixaapy. ¿Ti dø'on mnimendip?

²²Xjats ja kugajpxy t'adsoodøø:

—Ja Cornelio øø xyikugajpxy'ajtp, janch øy jaa'y ja' jøts nayi wyindsø'jkip ja Dios ja', xjats nayide'en janch tsojkip ja' ja israelit jaa'dyi. Nay ja Dios Teety idø'on y'ankilis ja tniimaajyøø jøts me myikwa'at, jøts jam njaa'mint ma ja chøøni ja Cornelio, jamts mets x'atstukmado'ot pøni ti jaty me mnija'wip, jøts ti jaty mmadya'akwampy.

²³Xjats ja Pedro tkuwaa'wiñaa tyøjkjøtpy, jøts jamyi myaadøø. Xjats ja kyimjabomnim choo'ndøø, winets ja Pedro twaay ja myijanchja'wibi winaagin midi jam Jope tsinaadyip.

²⁴Jøtsnim kyimjabom yja'ttøø jam Cesarea, ma ja Cornelio y'awijxyiyi niduki'iyi møøt ja myigu'uktøjkti, midi wyinaty tø twaadsowdi jøts ja tpatmado'odit ja Pedro kyajpxy y'ayuujk. ²⁵Kuts ja jam tyimya'ttøø ja Pedro, xjats ja Cornelio y'adsoojiyøø jøts ja pyidsimy tyøjkjøtpy, xjats ja jaty ñagyuxendyaajki ja Pedro wyingujky, jøts ja jade'en yikwindsø'øgi ejxim ja diosin.

²⁶Winets ja Pedro jaty twejtjsji'iky, yide'en ja wyaañ:

—¿Tiku ø xwinguxaani? Pidø'øk, pø nay jaa'lyts øts nayide'en sa mets.

²⁷Jøts nay madyaktipnim idø'øn ja wyinaty, ku jap tyøjkidøø tøjkjøtpy ma wyinaty ja jaa'y jap yjanch'awejxti namay. ²⁸Xjats ja Pedro tnimaay yide'en:

—Meets migu'uktøjkti, mnija'wip meets jøts ku øøts wenk n'israelitjaa'y'aty, ka'ap øøts n'øyjawi jøts øøts nmigu'uk tmøøtnabyaattit ja wenk jaa'dyi uk tyøkidit ja' tyøjkjotpti, ka'ap øøts ja n'ødyijy, ka'ap øøts ja nwa'atstijy. Tøts øts Dios xuknijawi, jøts ku ka'ap jade'en y'øyi jøts øts jade'en nwinma'aty. ²⁹Ja'agøjxp ø nmiñ jaty ku mee xwaadsøøy. Jøts nnijawiwampy øts ixyam ti meets idø'øn xamigajpxwamp ku meets xwaadsøøy.

³⁰Xjats ja Cornelio t'adsøøy, yide'en ja tnimaay:

—Ixyam myimaktaxk xøøwiñi ku øts yide'en njajty, ya øts wyinaty ndøjkjøøjty n'ayuu'aty, jøts ja Dios wyinaty n'ajot'aty winakxyøøw, ku øts jotmøn n'ejxpaajty tu'uk ja yaa'dyøjk, jøts janch tsamamp ja wyet amuum kyaxi'iky. ³¹Winets øts yide'en xnimaay: “Mets Cornelio, tø ja Dios Teety ja mdios'ajot'ajtin mgupijxxyiyi, jøts ku tø xpudøki nayide'en ja ayooði jaa'dyi. ³²Kax mgugajpxy jøts jam ñøjkt Jope, wan ja Simón t'atsway pøn nayide'en yiktejp Pedro. Jam ja myidsøøni ja po'ogoo'tspi wyindump midi jam tsinaapy mejy wingon. Ja'ats mdukmadowiyip pøni ti mdu'ump.” Jade'en øts idø'øn ja ankilis xnimaay. ³³Paty øts ngugajpxy jaty nguejxy jøts me m'atsyikwa'at, pø janch øy ku tø xpaduñ ku tø

mmiñ ya. Wa'ats ja Dios Teety x'ijxyim xnija'wa'am ku adøm ixyaadi, ku øø nbatmadoowa'añ ja nwindson'ajtim kyajpxy y'ayuujk midi ja tø mdamigaxiyi, jøts mets ja ya jade'en xnigajpxt.

Ku ja Pedro kyajpxwa'kxy jam Cornelio tyøjkwindump

³⁴Winets ja Pedro kyajpxnibøjkøø, jøts ja yide'en wyaañ:

—Ixyam njanch'ixy njanchnijawi ku ja Dios Teety chøjkpy ja' øpyønjaa'yi, ka'ap ja' tka'øyjawi, ³⁵kyupijky ja' pøni pøn windsø'jkiiy, jøts y'øyjaa'y'attit nayide'en. ³⁶Dios Teety idø'øn jade'en ojs ttukmadøy ja Israelit jaa'y, ku xmi'øy'atwa'añindi jadigojk ja Jesucristo køjxp pøn nwindson'ajtyindip niduki'iyi.

³⁷Pø mnija'wipxi meets niduki'iyi sa yjaty sa kyubejty jam israelit jaa'y y'etjotpti, jam idø'øn cho'ondaajky ma et txøøwi Galilea, tø wyinaty ja Juan Bautista jawyeen kyajpxwa'kxy, xjats ja jaa'y ja nayide'en namay tyiknøbejty. ³⁸Ja pø mnija'wipxi meets nayide'en ku ja Dios Teety ja Jesús ttukatøjkøø ja Espiritu Santo møøt ja myøk'ajtin, jøts nayide'en sa jaty ja wyidity ku ja t'odyuñ ja jaa'y, jøts ku ja tyiktsø'øky pøni pøn ja miku' møøt y'itynim. Ja'agøjxp ja jade'en ttuun ku ja Dios Teety ja ejtp tmøøt'ity. ³⁹Øøts idø'øn tø n'ixy, øøts idø'øn tø nnijawi, sa jaty ja Jesús ttuun jam Israelit kyamwemp kyamjotpti, jøts nayide'en jam Jerusaléngit jaa'y myøjkajjotpti. Jøts nay tø øøts ja n'ixy sa jaty ja yjaty ku yik'o'jkiiyøø ja jaa'y, jøts sa yikmitsumblejty

jam kruskøjxp. ⁴⁰ Winets ja Dios Teety ojts kyidigøøk xøøw tyikpidisiimy jap oo'kpi jutjøtpy ma ñajxøjkøø ja Jesús, xjats øøts ja xukyikwingaxi'jky. ⁴¹ Ka'ap ja yiktuk'ejxtøø ja mayjaa'dyi, øøts yide'en yø xukyikwingaxi'jky, kumi tø øøts ja wyinaty jawyeen xwi'ixy, jøts øøts ja n'ext, jøts øøts ja nnijawit. Xjats ku ja jade'en jadigojk yjujkyjky, jøts øøts ja ngaay jøts øøts ja n'uuky møøt. ⁴² Xjats øøts ja xani'ane'emy ja kajpxwa'kxk, jøts øøts ja jaa'y ndukmado'ot nduknijawit ku ja Dios Teety ja kø'øm tpiktaajky ja Jesús, jøts ja jujkpyi ja øøkpyi ttiidyu'unt. ⁴³ Nayide'en idø'on wyinaty jekyip ja Dios Teety kyugajpxy tø tkajpxti tø tmadya'akti ja Jesús, jøts pøni pøn tjanchja'wip ja Jesús, winets yikmaa'kxuktit ja pyøky. Jade'en ja Pedro ja tnimaay ja jaa'y.

Ku ja Espíritu Santo ttatøjkøø pøn ka'israelit jaa'yidi

⁴⁴ Ñagyajpx'adøtsp wyinaty ja Pedro, ku ja Espíritu Santo tyatøjkiyidøø niduki'iyi ja jaa'y pøn jaty jam wyinaty patmadojiyip ja Pedro. ⁴⁵ Xjats ja israelit jaa'y pøn ja Pedro tpadsoo'niyidøø ku ojts ja kugajpxy jam wyayidi, winets ja ñigyumaap tjanchja'widøø ku ja Dios tyuktatøjkiyidøø ja Espíritu Santo øpyønjaa'yi, pøn ka'ap israelitjaa'yidi. ⁴⁶ Ja'agøjxp idø'on ja ojts yiknijawi ku ja adsu'jky ojts tjanchkajpxti tum ja wenk ayuujk, jøts ku ja nayide'en tjanch'øyja'widøø ja Dios. ⁴⁷ Xjats ja Pedro tnimaay ja myigu'uk midi myøøtwidijtpy:

—¿Ti pøn mibaat xkadukyiknøbajtimp yø jaa'y, pø tøxi Espíritu Santo tyatøkiyidi jade'en sam adøm?

⁴⁸ Xjats ja Pedro tni'ane'jmy jøts ja ñøbattit ja nwindson'ajtim Jesucristo myøk'ajtingøjxp. Jøts ja Pedro møkta'aky yiknimaay, jøts ja jam yjaakta'anit ja winaak xøøwin.

Ku ja Pedro ttamimadyaajky ya'atpi ayuujk pøn tjanchja'widip ja Jesús jam Jerusalén

11 Xjats ja tnija'widøø ja Jesús kyudanaabyidi pøn jam tandi Judeit y'etjotp, jøts ku ja wenk jaa'y wyinaty tø tkupiky ja Dios kyajpxy y'ayuujk pøn ka'ap y'israelitjaa'yidi. ² Xjats ku ja Pedro jadigojk wyimbijty jam Jerusalén, winets ja twindsø'odyøø ja Pedro: ³—¿Tiku ja tø x'ats'ixy ja wenk jaa'y pøn ka' y'israelitjaa'yidi, tiku møøt tø m'atskay m'atsjiikxy?

⁴ Xjats ja Pedro tnimadyajktøjkøø sa ja yjajty sa ja kyubejty ku ja ojts yikway yikwich, jøts ja wyaan:

⁵—Jam ø wyinaty Jopit jaa'y kyajpjotp, jøts Dios'ajot'ajtpi wyinaty, jøts jade'en nja'wøø kidi ja jaa'y kyuma'ay, jade'en n'ejxpaajty ejxim ja møj manti, ku n'ijxy kyida'aky tsajpwemp tum wendi maktax iskiini, jøts wyingøøn ma øts jap wyinaty. ⁶ Xjats nwin'ijxy yikxon ti dø'on jap mantijøtpy, winets jap n'ejxpaajty janch mayjøøjp ja jiyujk, jap wyinaty tsaa'n, jap wyinaty joon, jøts nayide'en ja jiyujk midi maktax ja tyeky, jøts nayide'en midi janch'awa'andi. ⁷ Winets nmadøøy ja ayuujk ku ø xnimaay: “Pidø'øk,

Pedro; yik'ook inet yø jiyujk tu'uk jøts xtsu'tutst." ⁸ Jøts ø n'adsøøy: "Ka' teety jade'en. Niwindii øts jade'en ngatsu'uch ja kya'øybi kyawa'atspi, midi kapaat'ajtiyip yiktsu'tutst sam ja Moisés kyutujkin." ⁹ Winets øts jadigojk xniagajpxy jøts øts xnimaay: "Midi ja Dios tø tyikwa'ach kidi xka'ødyijy." ¹⁰ Tigøøk ojk idø'on ja manti wyimbijty y'adijy, jøts pyatøjkiñaā nay jap tsajpjøtpy. ¹¹ Xjats ku øts jade'en njajty, winets nay jatyi yja'ttøø nidigøøk ja yaa'dyøjktøø mā øts ja wyinaty, Cesarea dø'on ja choondi jøts jam ñøjkxti mā øts ja xpaattøø. ¹² Winets øts ja Espíritu Santo xnimaay jødsik øts ja kugajpxy nmøødidit, jøts ku nayide'en ka'ap ti nbawinma'aty. Winets ø xpadso'ondi nidudujk ja Jopit jaa'dyi pøn tjanchja'widip ja Jesús. Xjats ku øøts jam nja'ljty Cesarea, winets øø niduki'iyi ndøjkøø Cornelio tyøjkjotp pøn ø xniagajxøø. ¹³ Winets øøts ja xukmadøøy sã ja yjajty sã ja kyubejty jam tyøjkjotp, ku ja ankilis tu'uk t'ejxpaajty, jøts ku ja ñimaajyøø: "Kax mgugajpxy jøts jam ñøjkxt Joep, wan ja Simón t'atsway midi nayide'en yiktejp Pedro. ¹⁴ Ja'ats mdukmadowiyidip sudso m'anmija'win y'awa'atspidsø'ømdit møøt mmigu'uktøjkti." Jade'en ojts ñii'mxyi. ¹⁵ Xjats ku ojts nmigajpxnibøki niduki'iyi, winets ja Espíritu Santo tyatøjkiyidøø, nayide'en sam adøm xatøjka'andøø ku ojts myiduk'ojk tyimyiñ. ¹⁶ Xjats ku øts jade'en n'ijxy, winets øts jatyi nja'myejch ja nwindson'ajtim

y'ayuujk sã ja wyaañ ku ja Juan Bautista mayjaa'y nøø ttuktanøbejty, jøts ku ja wyaañ: "Wenk mee mjatt, jade'en ku Espíritu Santo mdatøkiyidit." ¹⁷ Pøni tyuktatøkiwampy ja Dios Teety ja y'Espíritu Santo ja wenk jaa'dyi jade'en sam adøm xuktatøjka'andøø, kumi adøm njanchja'windip ja Jesús, çti øts ja jade'en ngaduktunip? Tsaachtyi øts idø'on, pø kø'ømxí ja jade'en ttunwa'añ. ¹⁸ Ku ja jade'en tmadoodøø ja Pedro y'ayuujk, winets y'amongøjxtøø jøts yjotkujk'ajttøø, jøts ja Dios Teety tmøjpiktaajktøø, jøts yide'en wyaandøø: —iTø ja Dios Teety ttanibiktaagi jøts nayide'en yikunuu'kxtit øpyønjaa'yi ku ja tmajtstu'uttit ja kya'ødyunk, winets ja tsinaa'yin xemikøjxp tpaattit!

**Ku ja jaa'y ja Jesús
tjanchja'wi'okwa'añ jam Antioquía**

¹⁹ Ku ja Esteban t'ukyik'oo'ktøø, winets t'ixaañibøjkidøø pøn ja Jesús tjanchja'widip, xjats ja winaagin kyaknøjkxtøø Fenicia, Chipre, jøts nayide'en Antioquía. Japts ja tkajpxwa'kxtøø ja øgyajpxy ja ømyadya'aky. Ka'ap ja nugo ajawi tnidyukmadowdi o pøn, agø'ømyi ja tnadyamimadya'agyidi tuk'israelit jaa'dyi. ²⁰ Xjats winaagin ja'adi midi jam tsoo'ndip Chipre jøts nayide'en Cirene, ku ja nay jam yja'ttøø Antioquía winets ja nayide'en tkajpxwa'kxtøø ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, midi anmija'win tyiknitso'ok'ajtp, ja'ayi tyukmadoodip pøn ka'israelit jaa'dyi. ²¹ Janchkunuu'kxidi ja Dios

ja' ku ja kyajpxwa'kxti, winets ja japit jaa'y tjanchyiktigatstөө chinaa'yindi, jöts ja nwindson'ajtim yja' tpabøjkiñidөө.

²²Xjats ku ja jade'en tnija'widөө ja Jesús yjanchja'wibidi pøn jam tsinaadyip Jerusalén, winets ja tkaxti nay ja' myigu'ukti pøn txөөw'ajt Bernabé, jöts jam ja ñijkxy Antioquía. ²³Xjats ku jam yja'ljty, jöts ja t'ijxy jöts ja tnija'wөө sa ja Dios Teety wyinaty тө tkunuu'kxy ja Antioquiiit jaa'y ku ja chinaa'yin wyinaty тө tyiktigatsti, winets ja janch yjotkujk'ajty yjanchxondaajky. Xjats ja tkajpxjot'amөkөө jöts amumjoojt ja nwindson'ajtim yja' tpaduujnidit, jöts nijuuni tkamajststuttit.

²⁴Janch yuju idө'өн ja Bernabé, yjanchmөөt'ajtpy ja Espíritu Santo, jöts nayide'en ja Dios t'ajot'ajty. Xjats jade'en ja namay jaa'y tpabøjkidөө ja nwindson'ajtim yja'.

²⁵Xjats ku ja jade'en yjajty kyubejty ja Bernabé, winets ja ñøjkkxokjmaa ma txөөwi Tarso jöts ja t'ats'ixaq'at ja Saulo. Kuts ja jam tpaajty, winets ja twaanijkxy ma ja wyinaty тө tñidsөөñ jam Antioquía.

²⁶Japts chinaadyөө tu'uk jumөjt ka'pxy mөөt ja janchja'wibidi jöts ja tyik'ixpөktөө. Nay jam idө'өн Antioquía ma ojts ja Jesús yjanchja'wibi yiktejti mijawyeen cristianos.

²⁷Nay ja'abi xөөw nay ja'abi jumөjt ku ja Dios Teety kyugajpxy ojts ñijkxy nay jam Antioquía, pøn jam tsoo'ndip Jerusalén.

²⁸Xjats ku yja'ttөө, jöts tu'uk txөөwi Agabo, ja' idө'өн jam ojts tyanaay'öyi mayjaa'y agujkp, jamts

ja kyajpxwa'kxy Espíritu Santo myөk'ajtingөjxp, jöts wyaañ jöts ku ja yuu mөk'ampy myeenwa'añ ya naxwiñ. Janch tiy yide'en, janch jajt idө'өн ja jade'en winet ku Claudio wyinaty myөjwindsön'aty. ²⁹Xjats ku ja jade'en ja janchja'wibi tmadoodөө ku ja yuu myenwa'añ, winets ja tkajpxy'ajttөө jöts pudөjkin ttanigaxtit ja myigu'uk pøn jam tsinaadyip Judea, jade'en pөni sa kө'өm tmo'owa'andi nidu'uk nidu'uk. ³⁰Jade'en ja tundөө, jöts ja ttamigaxidөө ja Bernabé mөөt ja Saulo, jöts jam tkөmo'odit ja jamit möjaa'dyөjkti.

Ku ja Herodes tñankyik'o'jkөө ja Jacobo jöts ja Pedro ja'ayi yiktsuumy

12 Xjats nay ja'abi xөөw nay ja'abi jumөjt ja möj windsön Herodes tjemdunibөjki ttedunibөjki winaagin ja Jesús yjanchja'wibidi. ²Jöts ja ttukta'ө'jky ja yөñchujx ja Jacobo, ja Juan y'ajch, ³jöts ja t'ijxy ku ja israelit jaa'y ja yjawi jade'en ttaxonda'akti ku ja jade'en y'adi'ich. Xjats ja Pedro yjaaktyimyikmajch paski xөөjөjty, winet ku ja tsapkaaky jadi'iñi yikay midi kalevadurimөөt. ⁴Xjats ku jade'en ja Pedro yikmajch, winets ja windsön Herodes ja pyiktaajkiyөө puxөjkjөtpy, japts soldadi ja y'ejx'ityiyi maktaxk piky jöts maktaxk soldadi tukpiky jaty. Jade'en ja Herodes yjawinmaaay jöts ja tyikpidsө'өmt ja Pedro paski xөөгуйxy, jöts ja mayjaa'y ttuk'ejxwa'añ ttuknijawiwya'añ. ⁵Jap wyinaty ja Pedro tsumy, jöts nayide'en ejtp idө'өн ja y'ejx'ityiyi ja soldadi, winets ja

Jesús yjanchja'wibi tni'amidowidi tñibøktowidi ja Pedro amumjoojt, jøts ja ttukmadoodøø ja Dios.

**Ku ja Dios Teety y'ankilis
ojs tyik'awa'atspidsimy ja
Pedro jap puxøjkjøtpy**

⁶Nay ja'abi tsuu ku wyinaty tyimbyaatwaani ja kajpx'aats ku ja yikpidsømiyit jøts ja kajp jaa'y y'ejxit ñijawiyit, jøts jaakmaap jap wyinaty ja Pedro. Jap wyinaty adsow aduuk ja soldadi ñama'ayiyi, puxkadeen koxøch wyinaty ja Pedro, jøts nayide'en ja soldadi t'ejx'etti ja tøjkaaw. ⁷Winets jaty ñimejniyøø ja nwindson'ajtim y'ankilis, jøts jap puxøjkjøtpy yjajpøjkijxy. Xjats ja Pedro yikjijxy jøts ku tyikniwijy, winets tñimaay yide'en:

—Pidø'øk putyi.

Kuts ja pyidi'iky jøts ja kadeen jade'eñi kø'øm kyajnaa, ⁸xjats ja ankilis ñimaajiyøø yide'en:

—Nachumjøniiy yikxon, jøts tawa'agi yø mgø'øk.

Xjats ku ja Pedro jade'en tpaduuñ, jøts ja ankilis yjaaknimaajyøø:

—Tatøki yø mxox jøts øts ix'oojk xpayø'ty.

⁹Xjats ja Pedro ix'oojk tpadsoø'n ja ankilis, ni tkanijaw i pø janch kajanch ku ja yik'awa'atspidsømw'añiyi. Jade'en jajtp ja tjawi ja Pedro kidi jaa'y kyuma'ay. ¹⁰Xjats ku ja jade'en yiktsoo'niyøø ja ankilis, jøts jam ñaxti ma myidukupiky ja ejx'ejtpidi, jøts nayide'en twinaxti ma ja myimajtsk pikpyi ejx'ejtpidi, jøts jam yja'ttøø ma pux'agaj jam tuu' pa'am, winets ja pux'agaj kø'øm

y'awaajch jøts pyidsømdøø. Xjats ku jade'en y'awa'atspidsømdøø, jøts yjaagyø'odyi jadu'ukpi tuu', japnimts ja Pedro ojs yikmajststu'uty nadyu'uk. ¹¹Xjats ja tjanchja'wøø ku y'awa'atspidsiimy, jøts yide'en wyaañ:

—Pø janch jade'endamxi dø'on ku ja nwindson'ajtim tø tjanchkexy ja y'ankilis jøts øts ja xyik'awa'atspidsø'ømt jap puxøjkjøtpy, jøts ja israelit jaa'y møøt ja wyindsøn Herodes jade'en tø xkamimajada'akti pøni sa øts ja' xtyimya'uktunwa'andi.

¹²Jade'en ja Pedro wyinmay, xjats ja ñijkxy jam María tyøkwindum midi ja Juan tyaagip, ja Juan midi nayi yikxøømøøpy Marcos. Ja' idø'on ja tyaak tyøkwindum ñijkxy ja Pedro ma ja mayjaa'y jam wyinaty tø ñamyukyidi, jøts idø'on ja jam Dios'ajot'atti. ¹³Kuts ja Pedro twingøjxy ja tøk'agi'pyit agaj, winets ja kiixy Rode pyidsiimy tøjkjøtpy, jøts ja ojs tpatmadøø pøni pøn ja'. ¹⁴Xjats ku ja ojs tyukmadøø kudam ja Pedro kyajpxy, nika'ap ja tøjki tyik'awaajch, janch jotkujk ja wyimbijty yukwøøñ chapwøøñ, jøts ja myigu'uk ja t'atstukmado'ot ku ja Pedro jap kyajpxy. ¹⁵Xjats ja myigu'uk ñimaajiyøø:

—iPø mguma'aymadyakp mets!

Jøts ja kiixy ja tyimyanimaay ku ja tyimdyiy tyimyjanchi. Xjats ja ka'ap tyimybøkti tyimwyandip ja':

—iKa'ap inet yø yja'aji; pø ja y'ankilis yø' midi nitanaajiyip!

¹⁶Exap ja Pedro jøp'ijxy tyøkwingøxy. Jøts ku ja tyik'awatstøø ja tøjkaaw, jøts

pø mā ja tyimyja'jttøø ku ja twingu'ejxidøø jøts kudam ja yjanchja'aji. ¹⁷Ja'ayi ja Pedro ja kyø' tñanky'ejxøø jøts ja tukween y'lettit amõni, winets ja tñimadyajknibøjkøø sa ja yjajty sa ja kyubejty ku ja nwindson'ajtim ojts yjuudyi jap puxøjkjøtpy; xjats ja nayide'en t'uknimaanaa jøts ja ttukmado'odit ja Jacobo, nayide'en ja Jesús yjanchja'wibidi, jøts ja tñijawidit.

Xjats ku jade'en t'uknigajpxkøjxnaa, winets ja choo'naa jøts ja ñijkxy abikyajp.

¹⁸Xjats ku kyimjabom'ajty ku xyijñøø, winets ja soldadi ñigyumaap ñayja'wiyidøø ku ka'ap ja Pedro jap ukpøni. ¹⁹Xjats ja Herodes møk pyagajxiyidøø jøts ja t'ats'ixa'adit, ka'ats ja mā t'ukpaatnidøø. Xjats ja Herodes wyaadsojyidøø niduki'iyi jøts ja tyuknigajpxwa'añidi sudso'ampy ja Pedro pyidsiimy, winets ja Herodes ja yik'oo'kiñidøø. Xjats ku ja jade'en y'adiijch, winets jam choo'naa Judeit y'etjotp, jøts ñøjkxnaa tsinaabyi jam Cesarea.

Ku ja Herodes y'ø'jky

²⁰Xjats ja møj windsøn Herodes janch mi'ajkip ja jaa'y ja' pøn jam tsinaadyip Tiro jøts nayide'en Sidón. Xjats ja Tirot jaa'y møøt ja Sidóngit jaa'y tkajpxy'ajtnidøø sudso ttu'undit sudso tyaabyaattit. Winets ja kyugajpxy tkajxtøø jøts ojts tpaatti ja Herodes kyudsinaabyi pøn txøow'ajt Blasto, ja'ats ojts tñøjmidi jøts tñøjmit ja wyindsøn Herodes, jøts ka'ap cheptu'undit jøts jotkujk chøønidit, ja'agøjxp ja

jade'en tñimaadyøø ku ja yjii'kxy jam tjuydi tkajpxti mā Herodes yikutuky. ²¹Xjats ja Herodes twaadsøoy ja namayjaa'y, jøts jap mye'endit mā kya'amaadyaajk, xjats ku ja jade'en myengøjxtøø ja jaa'y, winets ja ttatøjki ja xyox midi amuum tsamamp, winets kyajpxwa'kxnbøjkøø jam mayjaa'y wyingujkp. ²²Xjats ja mayjaa'y jade'en ñigyumaap tjanchja'widi ku ja jade'en kyajpxwa'kxy, jøts ja xem yam møk yjanchnøømdi:

—Yø' ixja kyajpxwa'kxy ka'ap yø yjaa'yi, dios yø'.

²³Xjats ku jap wyinaty kyajpxwa'kxy, winets ojts jatyi ja nwindson'ajtim y'ankilis yikpa'ambaadyiyi, ja'agøjxp jade'en yjaty ku kø'øm ñamyøjpkta'agyiyi, jøts ku ja Dios ne'legi tkamøjpkta'aky. Ku ja jade'en pyiky, tinø'øk idø'on jam y'am yjotp tøjkiña, ja'ats jadi'iñi tsu'tskøjxniyøø.

²⁴Winets ja nwindson'ajtim y'ayuujk myøjtak'adøtsnaa, yikajpxwa'kx ja omagajp.

²⁵Xjats ku ja jade'en tyungøjxtøø ja Bernabé møøt ja Saulo, ku ja tminaxti tmidøkidi ja pudøjkin, winets ja jap choo'nidøø jøts ñøjkxnidøø Jerusalén møøt ja Juan midi nayide'en yiktejp Marcos.

Ku ja Bernabé møøt ja Saulo myiduk'ojk choo'ndøø kajpxwa'kxpi

13 Jam Antioquia wyinaty namay ja Jesús yjanchja'wibidi, jam ja kyugajpxy'ajtpi jøts nay jam ja yik'ixpøjkpidi. Ya'at idø'on jade'en yiktejtíp Bernabé, jøts ja Simón

(midi nayide'en yiktejp Negro), nayide'en ja Lucio ja Cirenit jaa'y, jam ja Manaén (midi yaakti tuknax møøt ja Herodes midi windsøn'ajt jam Galilea) jøts jam nayide'en ja Saulo. ²Tu'ukpi xøøw idø'on ya'at jaa'y jade'en ñamyujkidøø jøts ja nwindson'ajtim twindsø'jkidøø, ayuu'ajttip idø'on wyinaty ku ja Espiritu Santo wyaañ:

—Jigaxti yø Bernabé møøt yø Saulo, jøts ttu'undit midi øts yø tø ndaniwaadsowidi.

³Xjats ku jade'en

Dios'ajot'ajt'abajtidøø ayuu, xjats ja myigu'uk t'ukønixajkojxnidøø, winets ja yikajxtsoo'nidøø.

**Ku ja Jesús kyudanaabyi
kyajpxwa'kxtøø jam Chipre**

⁴Xjats ku jade'en ja Saulo møøt ja Bernabé yiktsoo'niñidøø ja Espiritu Santo, winets ñøjkxtøø mā jam txøøwi Seleucia. Jamts ja barki ttatøjkidøø jøts ñøjkxtøø jam Chipre. ⁵Xjats ku jam yja'ttøø mā ja barki wya'k'øyøø mā jam txøøwi Salamina, winets ja tkajpxwa'kxnibøjkidøø ja Dios kyajpxy jam tsaptøjkjotp. Jøts nay jap ja Juan tmøødidi, ja'ats ja pudøjkijidøø. ⁶Xjats ja jade'en ja Chiprit naajx ttayø'øñaxtøø, jøts jam yja'ttøø mejy wingon mā txøøwi Pafos. Jamts tpaattøø tu'uk ja israelit jaa'y pøn txøøw'ajt Barjesús, yik'adujkp ja' jøts nayide'en xyimay. Dios idø'on kyugajpxy ja ñadyijyi jøts ja jaa'y tjanchwin'iiñ. ⁷Jam idø'on ja tyuñ møj windsøn wyindump pøn txøøw'ajt Sergio Paulo, janch wijy janch kejy idø'on ja windsøn.

Winets ja tningajxøø ja Bernabé møøt ja Saulo, yjanchmadoowampy idø'on ja' ja Dios kyajpxy y'ayuujk jøts ja tyukmadowiyit. ⁸Xjats ja yik'adujkpi midi nayide'en yiktejp Elimas t'agajpxøø ja møj windsøn, ku ka'ap tkupøkt pøni sa wya'andi ja Bernabé møøt ja Saulo. ⁹Xjats ja Saulo pøn nayide'en yiktejp Pablo, yjanchmøøt'ajtpy ja Espiritu Santo ja', paty ja tjanchwin'ijxy tiyim ja yik'adujkpi, ¹⁰jøts ja yide'en tnimaay:

—iMets windaayibi jaa'y, kawindiy jaa'y mets, miku' mdeedyip, mi'ajkip mets ja' pøn øy tsinaadyip! ¿Tiku xyikutigøøwya'añ ja nwindson'ajtim kyajpxy y'ayuujk? ¹¹Ixyam idø'on ja nwindson'ajtim myik'ayo'ombaadiyit; kunim me mda'ant winjoox jøts may xøøw idø'on jade'en xkawin'ext ja xøøw.

Xjats tyimyjatyi tyaañ jade'en kugoots, winets t'ixaay pøni pøn tuu'wetsiyip. ¹²Xjats ku ja jade'en t'ijxy ja møj windsøn sa ja yjajty sa ja kyubejty ja yik'adujkpi, winets ja jaty' tjanchja'wøø pøni sa jaty ja tyukmadoojyøø ja Saulo møøt ja Bernabé. Janch tyimñigumaap idø'on ja tja'wiyiiñ ku ja yik'adujkpi jade'en yjajtnaa ja nwindson'ajtin Jesús myøk'ajtingøjxp.

Sa yjajttøø sa kyubajttøø ja Pablo møøt ja Bernabé jam Antioquia midi tam Pisidiit y'etjotp

¹³Xjats ja Pablo møøt ja yjamyøøt jam tyøjkidøø Pafos barkijotp, jøts jam ja ñøjkxti mā txøøwi Perge, nay jam Panfilia y'etjotpti; jøts ja Juan jamyi ja tminawya'kxidøø

Pafos jøts ja ñõjknāa Jerusalén.

¹⁴Xjats ku jam ja jade'en yja'ttøø Perge, winet jam choo'ngojmīdøø jøts yja'ttøø Antioquía, nay Pisidia y'etjotpti. Xjats poo'kxin xøøw winets tyøjkidøø jam tsaptøjkjotp, japs y'ixaktøø. ¹⁵Xjats ku ja jade'en yikajpxkijxy ja nøky midi ja Dios kyutujk myøøt, jøts nayide'en sã wyandøø ja Dios kyugajpxtyi, winets ja tsaptøjk windsøn ojts ñīmaajyidi ja Pablo møøt ja yjamyøøt:

—Meets mīgu'uktøjkti, kidi wan meets jap xmīmiñ xmīja'aty ja kajpxwejin, kidi wan meets xukmadowandip yø jaa'y, tukmadowdits.

¹⁶Winets ja Pablo tyanaagyukøø jøts ja kyø' ja'ayi tnanky'ijxyi, ja' tyijpy jøts ja jaa'y y'amo'ondit jøts tpatmado'odit, xjats ja yide'en wyaañ:

—Ukpatmadowdi meets Israelit jaa'y pøni pøn jaty ja Dios twindsø'jkidip: ¹⁷Meets Israelit jaa'y niduki'iyi pøn adøm ndios'ajtyindip, ja' ojts twi'ixy adøm n'apteety'amøjti jøts ja tpiktakti adøm ndsinaadyaajkti janch møj, winet ja yjajty ku wyinaty nay jam chøønidi Egipti jaa'y y'etjotpti jade'en ejxim ja ja'at jaa'y; xjats ja møk'ampy jadigojk køøm ja Dios tyimykpīdsøøjmīyidøø nay jam, ¹⁸jøts ja tyiknaxtit jam tø'øts etjotp wixijky jumøjt, kuwañim ja Dios ja yikjuky'ajtidī øy ja tpadundi tkabadundi ja Dios y'ayuujk. ¹⁹Jøts ja nayide'en tyikudigøøw wixujk ja møj kajp midi jam wyinaty ejttip mā txøøwi Canaán, jøts ja n'apteety'amøj yikmo'odit ja ñaajx.

²⁰Xjats jade'en maktaxk magø'pxy jagujkp jumøjts ñītanaajyidøø kunim ja kugajpxy kyaxi'iky midi txøøw'ajt Samuel. ²¹Xjats ja køøm t'amidoonidøø tu'uk ja windsøn pøn ja nitaniyidip, winets ja Dios tu'uk myøøjyidøø pøn txøøw'ajt Saúl, ja Cis y'u'nk, nay ja Benjamín y'ap, ja'ats wixijky jumøjt ttuñ.

²²Winets ja Dios jadigojk pyøjkīyøø ja windsøn'ajtk, jøts ja nagyøøm tpiktaajk ja David, xjats ja Dios wyaañ: “Tø øts nbaaty ja David, midi ja Isai y'u'nk'ajtpy, yø' janch yujy janch tuda'aky, xpaduujnip øts yø' nja' pøni sã ø ndsøky.” ²³Xjats ja Dios nayide'en tñajtskajxøø ja Jesús midi adøm n'Israelit jaa'y tyiknitso'ok'atp, yø' idøøn ja David myīgu'uk'ajtpy, kuts ja Jesús myiñ pø køømxi wyinaty ja Dios tø wyanda'aky. ²⁴Xjats ja Jesús namga'anīm wyinaty tyundøki, winets ja Juan Bautista jawyeen tkajpxwa'kxy jøts ja Israelit jaa'y ttukmadøøy, jøts pyøktyu'unin tmajtstu'uttit jøts ñøbatkøxtit.

²⁵Xjats ku ja Juan Bautista y'oo'knāa, tø ja wyinaty tñøjmi ja Israelit jaa'y, jøts ku ja ka'ap yja'aji pøni sa ja wyinaty tñijawidi ku ja yiknitsokpi myiñ, jøts ja tñīmaay: “Ix'oojknim ja mye'ent pøn øts nījuuni møøt nganamyibaat'atīyit.”

²⁶Xjats ja Pablo yjaakajpxwa'kxy, yide'en ja wyaañ:

—Meets mīgu'uktøjkti, pøni pøn jaty ja Abraham myīgu'uk'ajtpy, jøts nayide'en pøni pøn ja Dios twindsø'jkidip, yø kajpxy yø ayuujk yø' adøm ndanitso'ok'ajtīndip midi øts ixyam nnigajpxwampy.

²⁷Ukmadooda'am, ja' pøn jaty jam

tsinaadyøø Jerusalén nayide'en pøn ja wyindsøn'ajttøø, ka'ap ja tñija'widøø ku ja Jesús wyinaty tø kyexyi ja Dios Teety, jøts kyidyimwyinmadoodøø dø'øn ja kajpxy ja ayuujk midi ja Dios kyugajpxy wyinaty tø tjaadyañ, ja' idø'øn xyumikajpxtip etjp ku ja poo'kxin xøøw jam kyø'øm tsaptøjkjotpti; winets idø'øn ja kø'øm ttami'ambøjktøø ja Jesús, jøts ja jade'en ttuundøø sã ja Dios kyugajpxy tyiktaa'ñ ja ayuujk. ²⁸Xjats ku ja kø'øm tkamiwinmaa'nbyaattøø ti ja tyukpøky'ajttip jøts tyik'ookit, winets ja tnimaadyøø ja Pilato jøts ja Jesús tnankyik'oogiyit. ²⁹Xjats ku ja jade'en ttundi tuki'iyi sã ja Dios kyugajpxy tjaadyañ jap nøkyjotpy, winets tyikwinajktøø jam kruskøjxp jøts tyiknaxøjkidøø.

³⁰Ja Dios Teetyts ojts kø'øm tyikjujkyiky jadigojk jap oo'kpi jutjotpy. ³¹Xjats ku pyidsiimy, winets ojts jeky ñanky'ijxyiyi jam jaa'y wyindump midi myøøtwidejt ku choo'ndøø Galilea jøts ñøjktøø Jerusalén. Ja' idø'øn ixyamdi pøn tkajpxtip tmadyaktip ja Jesús jøts ttukmado'odit ja jaa'y.

³²Jøts øøts nayide'en ixyam nnigajpxy nnimadya'aky, jøts meets ndukmado'ot ja øy ayuujk sã ja Dios Teety tpiktaajky ja wyandaajkin adøm n'apteety'amøjkøjxpti. ³³Ja'agøjxp ku adøm ja n'apteety'amøj'ajtyindi, paty ja tø tpaduñ ja Dios Teety ja wyanda'aky jøts ku ja tø tyikpidsimy jadigojk ja Jesús jap oo'kpi jutjotpy, jade'en sam jap wya'añ myimajtsk

salmojotpy ku yide'en wya'añ:
 “Øts me n'u'nk'ajtpy, jøts tø mets mjujky'ajtin ixyam nmø'øy.”
³⁴Xjats ja Dios jade'en wyinaty tø ttanibiktaagi jøts ku ja tyikpidsø'ømt ja Jesús jap oo'kpi jutjotpy, jøts nayide'en ku ka'ap ja ñine'kx wyindigø'øty, jade'en idø'øn jap wya'añ ja Dios kyajpxy jap nøkyjotpy: “Nayide'en meets ngunuu'kxt sã øts ja David tø nnøjmi.” ³⁵Paty nayide'en jadu'ukpi salmo wya'añ: “Ka'ats me Dios Teety ja xyikjatt jade'en jøts øts nnine'kx wyindigø'øty, pø xtsøky'ajtpxi mets.” ³⁶Janch tiy idø'øn ja' ku ja David ja yjaa'y ojts tpudøki sã ja Dios ja wyinmaa'ñ myøøjyøø, xjats y'oo'knaa jøts nay jam ñajxøjkiyiñ ma ja y'apteety'amøj wyinaty tø ñajxøkidi, jøts ja ñine'kx nayide'en wyindigøø. ³⁷Pønts ja Dios Teety kø'øm tø tyikjujkyiky jadigojk, ka'ap ja ñajxnine'kx ja jade'en tø wyindigøø. ³⁸Meets migu'uktøjkti, kuwani xnijawidit ku ja Jesús ja' tu'ugyi xpojkipmaa'kxindip pøn meets ixyam myiktukmadoop. ³⁹Ja'ayi dø'øn tu'umchi niduki'iyi tpojkipmaa'kxp pøni pøn ja janchja'wiyip ja y'ayuujk, jøts ni ja Moisés kyutuujk jade'en kyapojkpmee'kxy pøni pøn ja tpadump. ⁴⁰Øyim mnay'ejx'etidit jøts ka'ap jade'en mjattit sã ja Dios kyugajpxy tjaadyandøø, ku ja yide'en wyandøø:

⁴¹Meets nixekpi taxekpidi, pø nigyumaap mee xjawit sã n'adø'øtst; pø ka' xjanchjawidit øy ja pøn kugajpxy mjadukmadøøyidi,

pø jade'en ne'egi jøts
mdyimgyudigø'odyit.

⁴²Xjats ja Pablo jade'en
ttukmadoogijxy ja israelit jaa'y
sa ja Dios kyajpxy wya'añ, winets
ja myigu'uk jap tmøøtpidsømnaa
jam tsaptøjkjotp. Xjats ku jap
pyidsømdøø, winets ja Pablo
ñimaajyøø pøn ka'israelit jaa'dyi,
jøts nayide'en tnigajpxt nay
ja'abi ayuujk jadu'ukpi poo'kxin
xøøw. ⁴³Xjats idø'on jade'en
ñawya'kxidøø jam tsaptøjkjotp,
jamts wyinaty namay ja israelit
jaa'y, jøts namay ja abikpyi jaa'y
midi nayide'en tpadundip ja
israelit chinaa'yin, ja'ats niduki'iyi
tpanøjkxtøø ja Pablo ja Bernabé,
winets ja ojts yikajpxwejtj jøts
yiknimaadyøø: “Ejtp idø'on ja
Dios kø'øm xtsøky'ajtyim paty
ja Dios amumjoojt ja y'øgyajpxy
xpaduujniyidit, jøts nijuuni
xkamajtstu'ttitt.”

⁴⁴Xjats ku ja tpaatkojmaa
jadu'ukpi poo'kxin xøøw, ku
ja tjanchpatmadowa'andi ja
Dios kyajpxy, winets jawaani
kyameengijxy niduki'iyi ja kajp.
⁴⁵Xjats ku dø'on ja israelit jaa'y
jade'en t'ejxtøø, winets ja Pablo
yiktami'ama'at'ajttøø ja namay
jaa'y jøts yikmi'ambøktøø, xjats
yiknimaadyøø ku ja jaa'y nugo
twindaay'atti. ⁴⁶Xjats ja Pablo ja
Bernabé møk'ampy ojts tmigajpxti,
jøts tnimaadyøø:

—Meets israelit jaa'y, jade'en
mjapaat'atyidi jøts meets jawyeen
myiktukmado'ot ja Dios kyajpxy;
ka'ats meets ja xkupøkw'a'andi,
jade'en nugo mwa'andi jøts ka'
pyaat'atyidi jøts ja Dios y'øy'ajtin

xkupøjkiyidit, jam øøts ne'egi
nøjkx ngajpxwa'kxy ma jaty ja jaa'y
kya'israelitjaa'yidi. ⁴⁷Kumi jade'en
øøts ja nwindson'ajtim tø x'ane'emy
ku yide'en wyaañ:

Tø me nbikta'aky jøts øts
n'øgyajpxy n'øy'ayuujk
xukmado'ojit tuki'iyi ja
naxwii'ñit jaa'y,
jøts xnijawidit sudso'ampy
ñitso'ok'attit.

⁴⁸Xjats ku dø'on jade'en tmadoodøø
pøn ka'israelit jaa'dyi, winets ja
yjanchxondaktøø jøts ñawya'añidi
kudam ja Dios kyajpxy janch'øy;
jøts niduki'iyi ja' tmibøjkøxtøø pøn
wyinaty ja Dios kø'øm tø tpikta'aky,
jøts nijuuni xøøw ja y'anmija'win
kyawindigø'odyit. ⁴⁹Jade'en idø'on
jam ojts yikajpxwa'kxy ja Dios kyajpxy
ma jaty ja kajp jam. ⁵⁰Xjats ja israelit
jaa'dyi ojts møøt tkajpx'øyidi winaagin
ja yaa'dyøjk midi ja kajp tnitanaadyip,
jøts møøt nayide'en ja tø'oxyøjkti midi
ja kajp jaa'y windsø'jkiyidip jøts midi
ja israelit jaa'y tpaduujnidip ja yja',
ja'ats ja kajp jaa'y yik'ambøjktøø, xjats
ja Pablo ja Bernabé ojts yikjemdundi
yiktedundi kunim ja tyikpidsømdøø
ja'abi etjotp. ⁵¹Winets ja Pablo møøt
ja Bernabé twinaptøø ja pu'ux jam
tyekeyjxp, jøts jade'en ttuk'ejxtit ku
jade'embj jaa'y ja tka'øyjawidi, winets
jam ñøjkxnidi ma ja kajp txøøwi Iconio.
⁵²Xjats ja Jesús yjanchja'wibi pøn jap
Antioquía tyandøø, janch ejtni xoni ja
ñayjawiyidi ku wyinaty tø tyatøkiyidi
ja Espiritu Santo.

Sa yjajttøø sa kyubajttøø ja
Pablo ja Bernabé jam Iconio

14 Ku ja Pablo ja Bernabé jap
yja'ttøø Iconio jøts jam

tyøjkidøø tsaptøjkjotp, winets ojts kyajpxwa'kxti møk'ampy jøts may tpbøjktøø, nayide'en ja israelit jaa'y jøts may pøn jaty jam wyinaty midi' ka' y'israelitjaa'yidi. ²Xjats ja israelit jaa'y pøn tkababøjktip ja Dios kyajpxy, ja'ats t'agajpxidøø pøn ka'israelit jaa'dyi jøts ja tyikwinmaamya'tni ja jaa'y pøn ja Jesús tjanchja'widip. ³Paty ja ojts tyaa'nidi jeky'ampy ja Pablo møøt ja Bernabé, jøts ku ojts møk tkajpxwa'kxti sa ja Dios Teety ttamidsøjky ja naxwi'ñit jaa'y, winets nay ja' myøk'ajtin møøjyidip jøts milagri'ajtin ttu'undit jøts nayide'en ja ejxpajt tpi'ktá'aktit, paty ja'agøjxp ojts yiknijawi kudam ja yjanchi midi ja kyajpxwa'kxtip, jøts kudam ja Dios Teety xjanchøjkyindi. ⁴Jøts ja kajp jaa'y ka'ap ja wyinaty tu'ugyi ja wyinmaa'ndyi, jam wyinaty ja israelit jaa'y yja' jøts ja Jesús yja'ami. Majtsk jøøjp jap wyinaty ja wyinmaa'ndyi. ⁵Jøts ja israelit jaa'y kajpxy tundøø møøt pøn ka'ap y'israelitjaa'yidi jøts ñøjktøø ma ja kudunktøjk, jamts tkajpx'øjidøø møøt ja kudunk jøts tmi'ambøjktøø tpa'gatswidetwa'andøø ja Pablo møøt ja Bernabé. ⁶Kuts ja Pablo ja jade'en tnija'widøø møøt ja Bernabé, xjats ja kyaknøjktøø jam Listra jam Derbe, jade'en ja kajp xyøow midi jam Licaonia etjotp tãndip, jøts wine'enin ja abikyajp jam ni'awidity midi jam abiky etjopti, ⁷jamts ja tkajpxwa'kxti ja Dios y'øgyajpxy y'ø'yayuujk midi xyiknitso'ok'ajtindip.

Ku ja Pablo jam Listra yika'jch

⁸Nay jam ma ja kajp txøowi Listra, jamts wyinaty chøøni

tu'uk ja yaa'dyøjk pakma'at midi wyinaty niwine'enin kyidyimyø'øpy, tyimyjade'en idø'øøn ja kye'jxy. ⁹Jøts ja pakma'at jaa'y myadøøpy ja tuki'iyi pøni sa ja Pablo tyikwa'lañ, winets ja Pablo twin'ijxy ku yjawi t'ajot'aty ja pakma'at jaa'y ja Dios ku cho'okwa'lañ. ¹⁰Winets ojts møk tjanchmigajpxy jøts tnimaay:

—Tatani yø mdeky tiy.

Jøts ja yaa'dyøjk wya'kukøø tukwo'onji'igyi xjats jade'eñi yø'øbyijky. ¹¹Jøts ja mayjaa'y t'ejxtøø ku ja Pablo jade'en tyiktsøøjky, winets ja jaa'y yjanchwangaktøø jøts wyandøø:

—iTø namajtsk ja Dios

xjanchnigidaajkyindi nayide'en ejxim adøm njaa'y'ajtyim!

Tum ja Licaoniit ayuujk kyajpxtip.

¹²Xjats wyandaktøø ku Bernabé ja' Dios Júpiter, jøts ja Pablo Dios Mercurio, ja'agøjxp ku ja kya'amay. ¹³Xjats ja teety midi jam tump Júpiter chaptøjkjotp kajp'am, ja'ats ojts tyiknijky ja tsakaa namajtsk janch xøxy janch pi'jyi ma ja Pablo møøt ja Bernabé jam wyinaty; yjanchtawindsø'øgiwyandip ja tsakaa, tyamiyoxwandip ja tsakaa kitu'uk. ¹⁴Ku tnija'widøø ja Jesús kyudanaabyi ja Bernabé ja Pablo jøts yjotmay'oo'kpøknidøø, jøts ja wyet tkøø'tstøø waani ja'agøjxp ku jade'en yikwindsø'øgidi ejxim ja Diosin, winets tyøjkidøø mayjaa'y agujkp jøts møk yide'en wyandøø:

¹⁵—iMigu'uktøjkti! ¿Tiku jade'en m'adø'øtsti? Pø nay jaa'yts øøts ejxim meedsin, yø' øø nnimimpy jøts mee ndukmado'ot jøts xmajtstu'tuttit yø'øbi tunk, ka' yø tyuñ. Pabøjkidi Dios yja' pøn

juky'ajtp, pøn tuki'iyi tyik'öyiyiiñ ja tsajp jits ja naajx jøts ja mejy, tuki'iyi midi ya naxwiiñ ejtp. ¹⁶Kuwani Dios Teety yujy'aty ku ja naxwiiñit jaa'y ojts y'öy'adø'tsti kya'öy'adø'tsti. ¹⁷Ejtp idø'on ja Dios Teety ja ejxpajt tjayaky, jøts jade'en yiknijawit pøni pøn idø'on ja' ku ja janch'øy. Ja'agøjxp idø'on ja tuu tkejxy, jøts pyidsimy ja moojk ja xøjk midi adøm ndajuky'ajtyim, jøts ejtni xoni nnayja'wandit.

¹⁸Øy idø'on ja mayjaa'y møk yjayiknimaadyi, ka' pøn tmadøøy, kuwani tyimyik'ookwa'andi ja tsakaa jøts ja Pablo møøt ja Bernabé jade'en yiktawindsø'ögiwya'andi ejxim ja Diosin.

¹⁹Winets ja israelit jaa'y winaagin jam choo'ndøø Antioquía jøts Iconio, jøts jap yja'ttøø Listra ma ja Pablo møøt ja Bernabé wyinaty. Ja'ats idø'on ja kajp jaa'y t'agajpxidøø, winets ja kajp jaa'y y'ambøjktøø, jøts ja Pablo yikxon tsaagatstøø. Tyimwyandip idø'on ja jaa'y jøts ku dø'on ja wyinaty tø ttiimyik'ookti, winets ja t'ukpawejtsnidøø, jøts ja kajp pa'am tyiknøjkxtøø. ²⁰Winets ja jam ñamyujkidøø Pablo wyindump pøn tjanchja'widip ja Jesús, xjats ja Pablo pyidi'jky jøts wyimbijty jadigojk nay jam kajpjotp; winets kyimjabom choo'ndøø møøt ja Bernabé, jøts ñøjkxtøø ma kajp txøøwi Derbe.

²¹Winets jam ojts tkajpxwa'kxti sudso'ampy ja Jesús xyiknitsø'ok'ajtindit, ma ojts ñamayidi pøn ja Jesús yja' tmibøjktip, jøts ja Pablo ja Bernabé wyimbejttøø ma kajp txøøwi Listra,

Iconio jøts nayide'en Antioquía.

²²Ku ja Pablo møøt ja Bernabé jam yja'jty tu'uk tu'uk ja'abi kajp, winets tkajpxjot'amøjkidøø pøn jaty ja Jesús yjanchja'widip, jøts ku Jesús yja' tu'ugyi tpaduujnidit, nayide'en yiknimaadyøø kuwani ja ayo'on yikpaaty ku jap ndøkiwya'anint ma Dios kyutujk, midi ja naxwiiñit jaa'y ja tyanitanaapy. ²³Jøts ja Pablo møøt ja Bernabé nayide'en tpiktaktøø ja møjaa'dyøjk ma jaty ja tsaptøjk wyinaty, jøts ku ja wyinaty tø Dios'ajot'atti tø y'ayuu'atti, winets ja Dios ja ttagødøjkidøø jøts kyunuu'kxidit, pø tøxi ja wyinaty tjanchjawidi.

Ku ja Pablo møøt ja Bernabé yja'jty jadigojk Antioquía jam Siria etjotp

²⁴Xjats ku ja ñajxtøø jam Pisidia etjotp, jøts ja yja'jttøø jam Panfilia etjotp. ²⁵Ojts ja tkajpxwa'kxti ja Dios kyajpxy jam Perge kajpkøjxp, jødsnim ja ñøjkxtøø jam Atalia. ²⁶Jamts ja ttatøjkidøø barki jøts ja ñøjkxti Antioquía, jam kajpkøjxp ma ja wyinaty tø yikugajpxaagidi tø yikunuu'kxaagidi, jøts Dios ja kyunuu'kxidit ku ja wyinaty jade'en ja tyunk tyiktso'onda'akti midi ixyam wyinaty tø tyik'abajtiñidi. ²⁷Jøts kuts ja jam Antioquía kajpkøjxp yja'jttøø, winets ja jam tnankñamyujkidøø pøn jaty ja Jesús tjanchja'widip jøts ja ttamimadyakøjxtøø sa jaty Dios ja wyinaty tø yikjatyidi yikubetyidi ku ja kyunuu'kxyidi, jøts ja nayide'en ttamimadyaktøø sa Dios wyinaty tø yik'awajtsxyiyidi nøø' tuu' pøn ka'israelit jaa'dyi,

jòts ja nayide'en ñitso'ok'attit ku ja tjanchjawidit ja nwindson'ajtim. ²⁸Xjats ja Pablo jòts ja Bernabé jam jeky tyaa'nidøø, jeky tmøøtaa'nidøø ja jamit jaa'dyi pøn tjanchja'widip ja Jesús.

**Ku Jerusalén ñamyujkidøø
ja møjaa'dyøjk**

15 Nay ja'abi tiempi winaagin ja jaa'y choo'ndøø jam Judeit naxjotp jòts ñøjkxtøø ma ja kajp txøøwi Antioquía, jam tta'awanibøjkidøø ja jaa'y pøn wyinaty ja Jesús tjanchja'widip, jòts tnimaadyi ku ja yaa'dyøjk kuwani yikmo'odit ja ejxpajt ñe'kxkøjxp sami Moisés jekyip tyikyø'øy ja y'ana'amin, winets ja jade'en yiknitso'ok'atidit ja Dios. ²Winets ja Pablo møøt ja Bernabé møk'ampy ojts møøt ñagyajpxyidi ja jaa'y, jòts ku ka' jade'en y'øyi yø'øbi winmaa'ñ. Winets ja Pablo ja Bernabé yikpiktaktøø møøt winaagin ja jaa'y jòts jam ñøjkxtit Jerusalén, jamts tjaak'atskajpx'øyidit ja'abi winmaa'ñ møøt ja'adi pøn jaty ja Jesús kyudanaabyi'ajtpy, jòts møøt ja møjaa'dyøjkti pøn jaty jam møjaa'y'ajttip tsaptøjkjotp.

³Xjats kyajxsoo'niyidøø ja janchja'wibidi jam Antioquía, xjats choo'ndøø jòts jam ñaxti ma ja et txøøwi Fenicia jòts Samaria. Jamts tnigajpxtøø tnmadyaktøø, jòts ku namay ja jaa'y wyinaty tø tmajtstutnidi ja møjaa'chinaa'yin pøn jaty ka'israelit jaa'dyi, jòts tpabøjktøø tu'ugyi ja Dios yja'. Xjats ja yjanchxondaktøø ja myigu'uktøjk ku ja jade'en tnija'widøø ja'abi ayuujk.

⁴Kuts yja'ttøø ja Pablo møøt ja Bernabé jam Jerusalén, winets ojts kyajpxøø'kxyidi ja mayjaa'y jòts ja Jesús kyudanaabyi møøt ja møjaa'dyøjkti. Xjats ja tnigajpxti tnmadyakti sa ojts ja Dios møk tyukpudøkiyidi pøn ka'israelit jaa'dyi. ⁵Xjats winaagin ja fariseit jaa'y pøn wyinaty ja Jesús yja' tpaduujnidip, wya'kukidøø jòts wyandøø:

—Kuwani yø tpaduujnidit Moisés kyutujk pøn ka'israelit jaa'dyi øy yø Jesús yja' yjayikpaduñ, jòts kuwani ejxpajt yikmo'odit ñe'kxkøjxp.

⁶Winets jadigojk ñamyujkidøø ja Jesús kyudanaabyi jòts ja møjaa'dyøjkti sudso'ampy yikajpxwimbett yik'adsojimbett. ⁷Tø wyinaty jeky tkajpx'øyidi, jòts ja Pedro tyanaagyukiyi'ñ jòts tnimaay:

—Meets migu'uktøjkti, mee mnija'wip jòts ku øts ja Dios jekyip xwiwich, jòts øts ndukmado'ot ja jaa'y pøn ka'israelit jaa'dyi, sudso'ampy ja nwindson'ajtim xpojkpimaa'kxindit jòts ja tmibøktit. ⁸Wa'ats ja Dios t'ixy sa jadu'uk jadu'uk nwinmaa'yindi, jòts yide'en'ampy yiknijawi ku Dios ja tø kyupikyidi ja'abi jaa'y, ku tø tyukatøkiyidi ja y'Espíritu Santo nayide'en ejxim adøm ojts xmø'øyim ja kunuu'kxin. ⁹Ka'ap ja Dios pøn ttsøky tkatsøky, tyunkupijky ja' wan tpøni, ka'ap ja t'ixy wan pøn t'israelitjaa'yi uk wan pøn tka'israelitjaa'yi, patyts ja nayide'en tø yikpojkipimaa'kxti pøn ka'israelit jaa'dyi ku ja tø tjanchjawidi. ¹⁰Migu'uktøjkti, çtiku xmimaydi xmidajti pøni sa ja

Dios tɔ tpikta'aky, jɔts ja' xapaatti pɔn ja Jesús tjanchja'widip? ¿Tiku kawinaak winmaa'n xaguwaanidi? Nika'ats adɔm ja ka'pxy n'ukpaduu'na'andi, ni ja n'apteety'amɔj adɔm ja ka'pxy tɔ tka'ukpaduunidi. ¹¹Pɔ ka'axi jade'en y'ɔyi, njanchja'wa'amp adɔm ja' ku ja Jesús xyiknitso'ok'ajtyindi kyɔ'ɔmɔsɔky, nayide'en sam ja' pɔn ka' y'israelitjaa'yi.

¹²Xjats niduki'iyi y'amongɔxtɔɔ, jɔts tpatmadoodɔɔ ku ja Pablo jɔts ja Bernabé tnmadya'akti sa ja Dios mɔk pyudɔjkiyidɔɔ, ku ja myilagritundi jɔts ja Dios y'ejxpaj tpaduujnidɔɔ ja' y'etjotpti pɔn ka'israelit jaa'dyi. ¹³Ku ja Pablo jɔts ja Bernabé kyajpx'abaajttɔɔ, jɔts ja myigu'uk midi Jacobo txɔɔw'ajtmip, ja'ats waan:

—Meets migu'ukti, ukmadowdi waani: ¹⁴Tɔ ja Simón Pedro tjanigajpxy sudso'ampy ja Dios tɔ tmɔ'ɔy ja may'ajt myiduk'ojk pɔn ka' y'israelitjaa'yidi, jɔts ku ja Dios ja nayide'en t'u'nk'aty t'unaj'k'aty ja'abi jaa'dyi. ¹⁵Kuwani ixyam jade'en yjaty kumi jade'en ja Dios kyugajpxy ojts tjaadyañ, ku ja Dios yide'en wyaañ:

¹⁶Wimbejtkojmip ɔts jadigojk, jɔts nbikta'akt nayide'en sam y'ijty ja David tjagyepy ja kutujk; jɔts ɔts nja' niduki'iyi xpaduujnidit pɔn ka'israelit jaa'dyi,

¹⁷jɔts niduki'iyi ja naxwii'niit jaa'dyi pɔn jaty ɔ nja'ajtpy.

¹⁸Jade'en idɔ'ɔn wyaañ ja nwindson'ajtim Dios, pɔn

tyuknija'wiyii'n yɔ'ɔbi winmaa'n jekyip.

¹⁹Xjats ja Jacobo tjaaknojmi ja jaa'y jɔts wyaañ:

—Ka' nugo xmigajpxtit pɔn ka'ap y'israelitjaa'yidi, pɔn ja Jesús yja' tu'ugyi tpadunwajnidip, pɔn tɔ tmajstutnidi ja myɔjaa'chinaa'yin. ²⁰ɔy'ajtp ja nɔky ngajxindit, jɔts ja'ayi ndukmadoo'indit jɔts kidi ja ttsu'utsti midi ja tsamaxan yiktawindsɔ'jkip, jɔts nayide'en ka'ap ja ñiyaa'y ñidɔ'ɔxy ñabyɔjksidit, jɔts nayide'en ka'ap ja jiyujk tsu'uch ttsu'utstit midi ka' tyaxy, jɔts midi yuktsu'oo'kp, jɔts nayide'en ka'ap ja ni'jpy tjɔɔ'kxtit. ²¹Wan yɔ'ɔyi, pɔ jaayimts ja Moisés kyutujk xyumiyikajpxwa'kxy, ti magajp ja kya'ukyiknigajpxy ma jaty ja tsaptɔjk jam, ejtpts ja yiknigajpx'ity wimboo'kxin xɔɔw.

²²Winets ja Jesús kyudanaabyi mɔɔt ja mɔjaa'dyɔjkti jɔts niduki'iyi pɔn jaty tjanchja'widip ja Jesús, jats ñawyiwajtsidi namajtsk ja jaa'y pɔn tmɔɔdidɔɔ ja Pablo jɔts ja Bernabé jam Antioquía. Ja'abi jaa'y midi yikwindsɔ'jkij'ejttip, tu'uk txɔɔwi Judas Barsabas jɔts jadu'uk txɔɔwi Silas, ²³ja'ats tminɔjktɔɔ ja nɔky jɔts yide'en ja nɔky wyaañ:

“Øɔts idɔ'ɔn ja' pɔn jaty ja Jesús kyudanaabyi'ajtpy, mɔɔt ja mɔjaa'dyɔjkti jɔts niduki'iyi ja nmɔɔtjanchja'wibidi, ɔɔts idɔ'ɔn ja kajpxpoo'kxin nguejpxy, ngajpxpoo'kxpy ɔɔts niduki'iyi ja nmɔɔtjanchja'wibidi pɔn ka' y'israelitjaa'yidi, pɔn jam tsinaadyip Antioquía, jɔts jam Siria, jɔts nayide'en Cilicia. ²⁴Tɔ

øøts nnijawi ku winaagin ya'it jaa'y ojts ñòjkxti ma meets jam, jøts ojts nugo myikwinmaamya'adyidi, ku jade'en mni'mxyidi jøts ku kuwani ja mixyuna'jk yikmo'odit ja ejxa'an ñe'kxkøjxp, jøts ku kuwani ja Moisés kyutujk xpaduujnidit. Migu'uktøjk, kidi øødsipts ja jade'en ngajpxmyøøpy. ²⁵Paty øøts yikxon ngajpx'øyi, jøts øø nbikta'aky namajtsk ja kugajpxy midi mee m'ats'ejxiyip, ja'ats myøødidip ja Pablo jøts ja Bernabé pøn øøts ndsøky'ajtpy, ²⁶jøts pøn tø tyimñadyamiyoxiyi amumjoojt ja nwindson'ajtim Jesús. ²⁷Ya'at øø nguejxpy midi txøøw'ajttip Judas jøts Silas, jøts møøt m'ukmadya'aktit jøts mdukmadowiyidit ya'at tuki'iyi. ²⁸Tø ja Espíritu Santo t'øyjawi, nayide'ents øøts, jøts ka'ap meets mayjøøjp ja winmaa'ñ nmø'øy, øy ku ya'at xpadu'undit: ²⁹ka' xtsu'utstit midi ja tsamaxan tø yiktawindsø'øgi; jøts nayide'en ka'ap ja ni'jpy xjøø'kxstit, ka' xtsu'utstit nayide'en o ti jiyujk midi yiktsumy'oo'kp, nayide'en ka'ap ja mniyaa'y mniðø'oxy mnabyøjkxidit. Pøni mbadundip yø'øbi winmaa'ñ, tsuj mduu'baattit meets jade'en. Yø'øbi ana'amin øø nguejxpy, Dios mgunuu'kxidip.”

³⁰Xjats choo'ndøø ja kunøky jøts ñòjkxtøø jam Antioquía. Winets ñamyujkidøø ja jaa'y pøn ja nøky yiktanigaxtip jøts yikømøødyøø. ³¹Ku ja tpa'ejxtøø, jøts yjanchxondaktøø ku jade'en ja winmaa'ñ yikmo'odi. ³²Kumi yjajttip wyinaty nayide'en ja Judas ja Silas sudso

tkajpxwa'kxidit ja Dios kyajpxy. Xjats ttukja'gyukidøø, jøts ja janchja'wibidi yjanchxondaktøø ku ja jade'en kyajpxjot'amøjkiiyidi. ³³Ku jap waani y'uktaa'nidøø, winets ojts tja'ukminawya'kxyidi ja myigu'uk, ojts ja y'ukmø'øñiyidi ja kajpxpoo'kxin jøts ja Dios kyunuu'kxidit, jøts nay jam wyimbejti ma jam choo'ndøø. ³⁴Xjats ja Silas wyinmaa'y, winets ja jam tyaañ. ³⁵Nayide'en ja Pablo jøts ja Bernabé jap tyaandøø Antioquía, namay ja myigu'uktø møøt, yik'ixpøjktøø tkajpxwa'kxtøø ja Dios kyajpxy.

Ku ja Pablo myimajtsk ojk chøø'ñ kajpxwa'kxpi

³⁶Tø wyinaty ja tiempi waani ñaxkojmi ku ja Pablo tniimaay ja Bernabé, jøts wyaañ:

—Wan tjaa'myim jadigojk jam magyajp ma jaty ja Dios kyajpxy tø nmiwidijtyim, jamts nmigu'uktøjk n'ats'ejxint sa jam yjatti kyubatti.

³⁷Xjats ja Bernabé twaawa'añ tu'uk ja jaa'y pøn txøøw'ajt Juan Marcos; ³⁸ka'ats ja Pablo ja twinjawí jøts ja' tmøødit, kumi tø ja jam wyinaty t'ukyiktañ ma et txøøwi Panfilia, ka'ap ja wyinaty tyikyø'øy ja Jesús kyajpxy. ³⁹Xjats ñagyajpxidi jeky ja Pablo møøt ja Bernabé, ka' ja wyinmaa'ñ y'uknabyajtniyidi jøts jade'eñi ñawya'kxiniiyidøø; winets ja Bernabé tmøødiyii'ñ ja Marcos, jøts tyøjkidøø barkijøtpy jøts ñòjkxti ma et txøøwi Chipre, ⁴⁰xjats ja Pablo ojts twaaji'iky ja Silas. Jøts ja janchja'wibidi ñiimaajiyiøø: “Nøjkx møøt ja Dios, Dios mgunuu'kxidip.”

⁴¹Xjats ja choo'ndøø, jøts ñajxtøø ma et txøøwi Siria jøts Cilicia. Jamts tkajpxjot'amøjkidøø ma jaty ja tsaptøjk jam wyinaty.

Ku ja Timoteo tjamyøøt'ajty ja Pablo møøt ja Silas

16 Xjats jam yja'ttøø ma kajp txøøwi Derbe jøts Listra. Jamts tpaattøø tu'uk ja janchja'wibi, Timoteo ja xyøøw. Ja tyaak, israelit jaa'y ja' jøts yjanchja'wip ja Jesús ja'; jøts ja tyeety, griegit jaa'y ja'.² Ja mixy Timoteo janchtsojkip ja janchja'wibidi pøn jap wyinaty tsinaadyip Listra jøts Iconio. ³Xjats ja Pablo tmøødiwya'añ ja Timoteo jøts pyudøkiyit, jøts ja Pablo wyinmaay jøts ku kuwani jawyeen yikmo'ot ja ejxpajt ñe'kxkøjpx, jøts kidi y'ejxma'adyidi ja israelit jaa'y ku jam yja'attit ja' y'etjotpti, wa'ats ja wyinaty tnijawidi ku ja Timoteo tyeety ka' y'israelitjaa'yi. ⁴Xjats choo'ndøø ñajxtøø ma jaty wyinaty ja kajp jam. Jamts tnigajpxti tnimadya'akti ja janchja'wibidi, jøts t'uktukmadooøø ti jaty wyinaty tø tkajpx'øyiidi ja Jesús kyudanaabyi møøt ja møjaa'dyøjkti jam Jerusalén, jøts sudso'ampy ja jaa'y øy tsuj yjaa'y'attit pøn ka' y'israelitjaa'yidi. ⁵Xjats tu'ugyi ja wyinmaa'ñ tpiktaknidøø amumjoojt ja janchja'wibidi, mayi'adøstip ja jabom jabom.

Ku ja Pablo ojts t'ixy agumaa'yjøtpy tu'uk ja Macedoniit jaa'y

⁶Xjats ja Pablo møøt ja Silas jøts ja Timoteo choo'ngojmidoø, jøts kumi ka'ap ja Espíritu Santo ojts tyikutuky jøts jam ñøjkxtit

kajpxwa'kxpi ma et jam txøøwi Asia, winets jam ñajxtøø ma et txøøwi Frigia jøts Galacia, ⁷jøts jam yja'ttøø tsawa'an'am ma et jadu'uk txøøwi Misia, jam wyinaty yjatøkiwya'andi ma et jadu'uk txøøwi Bitinia, nika' ja Espíritu wyaañ jøts jam tyøkidit. ⁸Winets ttayø'ønaxti yøn'ampy ja Misia y'et ñaajx, jøts jam kyidaktøø jam mejy'am ma tu'uk ja kajp txøøwi Troas. ⁹Jamts ja Pablo koots twingumaa'y tu'uk ja Macedoniit jaa'y, windanaajyip tam ja jaa'y jøts yjanchminuu'kxa'agiyi, jøts ñii'mxiyi: "Tun ja may'ajt, nax jam ma ja Macedonia et, pudøjkik øøts." ¹⁰Xjats ku ja Pablo jade'en kyumaay, winets øø nnay'a'ejxiyøø jøts øø ndsøø'ñ. Øts idø'on Lucas pøn ya'at nøky tjaapy, øts idø'on ja nayide'en nmøøtsøø'n, jøts øøts ojts nnijkxy jam Macedoniit etjotp. Nja'gyujkip øøts wyinaty ku øøts ja Dios xwaadsøy, jøts øøts jam nøjkx ngajpxwa'kxy ja øgyajpxy ja ømyadya'aky midi xyiknitso'ok'ajtindip.

Sa yjajttøø sa kyubajttøø ja Pablo møøt ja Silas jam Filipos

¹¹Winets øø ndøjkii'ñ barkijøtpy, jøts øø tiy nnijkxy jam mejy agujkp ma ja naajx lii'nim txøøwi Samotracia, jøts kyimjabomnim øøts ja mejy ndanajxy jøts øøts jam nja'jty Neápolis. ¹²Jam øø ndsøø'ñ tekyjø'øm, jøts øø nnijkxy ma kajp txøøwi jadu'uk Filipos, ja' midi ja romanit jaa'y kø'øm pyiktaktøø. Møj kajp idø'on ja', nima ja kajp jam jade'en wingon kyamøji. Jam øøts kawinaak xøøw n'uktaa'niyii'ñ.

¹³Jamts øø ngajpidsømnaa poo'kxin xøøw et, jøts øøts jam nnijkxy møj nøø windump ma ja jaa'y kuwani ejtp ñøjkxti Dios'ajot'ajtpi. Jamts øø n'ixaajky, xjats øø ndukmadøøy ja Jesús kyajpxy ja tø'øxyøjkti pøn jam wyinaty tø ñamyukyidi.

¹⁴Jamts ja tø'øxyøjk pøn txøøw'ajtp Lidia, pøn tsoo'mp jam Tiatira kajpjotp; wetoo'kk ja tyunk'ajtpy, tum ja øybi tsuu'nk wet idø'on ja tyøø'kpy. Ja'ats idø'on ja Dios tjanch'ajot'ajtp, jøts nwindson'ajtim ja yikwinmaa'nbyaaajtiyøø jøts tjanchjawit sa jaty ja Pablo wyaañ. ¹⁵Xjats ojts ñøbety møøt ja myigu'uk, winets øø xminuu'kxaajky jøts wyaañ:

—Tundi may'ajt jaa'mindip øts ndøjkjøtpy, jap m'atsja'ada'aktit pøni mjanchwamp meets jøts ku øts nwindson'ajtim kyajpxy tø njanchpaduujniyi.

Xjats øø kuwani xyiktaañ.

¹⁶Winets yide'en yjajty ku øø wyinaty nnijkxy ma jaa'y jam Dios'ajot'atti, xjats øø nminabyajtiyi tu'uk ja kiixy midi wyinaty ximaapy, ja miku' wyinaty myøøt'ijtpy, ane'emy idø'on ja y'ity. Ku ja jade'en myiximay janchnimeenbyøjkiiyip ja wyindsøn ja' pøn ja y'ijty ana'amiiyip. ¹⁷Ja'abi kiixy øø xpawidejtøjkiña, xjats ojts møk yjanchwa'añ jam mayjaa'y agujkp:

—Ya'atpi jaa'y møk tjanchmidundip ja Dios midi jap tsajpjøtpy, yø' tkajpxwa'kxtip ja Dios kyajpxy sa ja xyiknitso'ok'ajtindit.

¹⁸Ku jade'en pyawidejtiyidøø kawinaak xøøw, xjats ja Pablo møk

y'adsipyiyi jøts t'ejximbijty, jøts tnimaay ja miku' midi ja kiixy wyinaty myøøt'ajtpy:

—Jesús myøk'ajtingøjxp mets miku' majtstu'ut yø kiixy. iPidsøm! Xjats ja miku' tmajtstuujty nay jatyi.

¹⁹Ku ja kiixy ja wyindsøn tja'ejxnidi ku tø ja wyinmaa'ñ tyigatsni, ku ka'ap ja kiixy y'ukmeenbyøjkni, winets ja Pablo jøts ja Silas yikmatstøø, jøts yiknøjkxidøø kudunk wyindump jam møj maayjotp. ²⁰Ku jam yikja'jtidøø tiidyumbi wyindump jøts ja tnimaadyøø:

—Ya'at jaa'dyi, israelit jaa'y yø'ødi, møk øøts xjanch'adsipy ya kajpjøøjty, ²¹ku ja kyøømdsinaa'yin øøts kuwani xukpadunwa'añ midi øø ka' njanchjagupøkwa'añ, jøts ja'abi tsinaa'yin ka'ap øøts ja nnijawi. Abiky øøts, romanit jaa'y øøts.

²²Xjats ja mayjaa'y yjanchpidø'køjxtøø, jøts ja tiidyumbidøjk t'ana'amdi ja jaa'y jøts wan tyiknijandi tyik'ixjandi, jøts wan ja nawyopi t'ukupøkti namajtsk ja Pablo møøt ja Silas. ²³Xjats ku yikwojp'abaajtidøø, winets ja tyiknøjkxtøø puxøjkjotp, jøts ja t'ana'amdi ja puxøjk adsinaabyi jøts tnimaadyi jøts waani ttiymjaty'ejx'etit. ²⁴Ku ja puxøjk adsinaabyi jade'en ojts yik'ane'emy, winets tyiktøjkiyiñ jøts kawinaak puxøjk'aaw ojts tyiknaxy, jødsnim ojts yikni'agiibyatti jam okp. Ku jade'en jam yikpiktakøø, winets ojts ja kipy yiktanaxkø'ødi ja tyeky kadeni møøt.

²⁵Xjats ja Dios'ajot'ajttøø jøts t'øødøø ja Dios kyajpxy jap puxøjkjøtpy, møk ja Dios ja tja'myajtstøø. Tsuu'miwyamp wyinaty ku ja Dios jade'en t'ajot'ajttøø, jøts ku ja myibuxøjk jaa'y ja nugo pyatmadøyi. ²⁶Xjats ku chuu'miyii'n, winets ja ujj møk yjanchmiiñ, winets ja puxøjk møk yjantyimy'adiijch. Jøts ja puxøjk'aaw tuki'iyi y'axetutkøjxnæa, jøts ja puxøjk jaa'y pyaktsum nayide'en wyinakøjxtøø. ²⁷Xjats ja puxøjk adsinaabyi ojts ñiwijy, jøts ja t'ejxpaajty ja pyuxøjk'aaw jøts kudam ja wyinaty tø y'awatskøxni, xjats ja jade'en wyinmay tø ja puxøjk jaa'y tijy pyidsømgøxnidi, winets ja yønchujj ja tju'lty jøts ja kø'øm ñanky'ookwa'añiyi. ²⁸Xjats ja Pablo ojts t'ejxpaaty ja puxøjk ejx'ejtpi ku ja wyinaty jade'en ñadyunwa'añiyi, xjats tnimaay:

—Kidi jade'en mnadyuñiyi, ka'ap øø ngue'leky, tum ixyp øøts niduki'iyi.

²⁹Xjats ja puxøjk ejx'ejtpi t'amidøø ja jaj jøts ja ojts pujtp t'økij jap puxøjkjøtpy. Xjats ja yjanchmibejpnii jøts ja ojts ñagyuxendya'agyi jam Pablo tyekyjø'øm jøts ja Silas. ³⁰Xjats ja tyikpidsiimy jøts tyiktiiy, yide'en ja tnimaay:

—Migu'ukti, çti ø ndu'ump, sudso'ampy ø nnitso'ok'att?

³¹Xjats ja Pablo møøt ja Silas ojts t'adsojimbetti, xjats tnimaadyøø:

—Møjawi amumjoojt ja nwindsøn'ajtim Jesucristo, jøts myiknitso'ok'atiyidit niduki'iyi møøt ja m'u'nk møøt ja mnidø'øxy.

³²Xjats ja Pablo jøts ja Silas ttukmadoodøø ja Dios kyajpxy ja

puxøjk adsinaabyi møøt niduki'iyi pøn jaty ja jam wyinaty tyøjkjotp myøøtsinaapy. ³³Nay jatyits ja puxøjk adsinaabyi tyikwajtsøø ja Pablo jøts ja Silas chaachi, winets ñøjkxtøø nøbajtpi niduki'iyi møøt ja y'u'nk jøts ja ñidø'øxy. ³⁴Winets ja puxøjk adsinaabyi twaay kaabyi jap tyøjkjotpy, janch øy janch tsuj wyinaty ñayja'wiñidi niduki'iyi møøt ja y'u'nk ja ñidø'øxy, kumi tø ja wyinaty ja Dios tjanchjawidi.

³⁵Xjats kymjabom'ajty, winets ja tiidyumbidi ttaniguejxy ja kyugajpxy ja puxøjk adsinaabyi, jøts ku ja' tyikutuky jøts tyik'awa'atspidsømnit ja Pablo jøts ja Silas. ³⁶Xjats ja puxøjk ejx'ejtpi tnimaay ja Pablo:

—Tø n'atsyik'ane'emy, ja tiidyumbitøjk kø'øm ja kyajpxy tkajxtip jødsik meets jadi'iñi nyikpidsømnit; nøjkxnidits jotkujk, tø mee m'awa'atspidsømni.

³⁷Xjats ja Pablo ka' tkupiky, winets tnimaay ja kugajpxy:

—Nayi romanit jaa'y øøts, tiku øøts jade'en nyiktuñ jøts ku øøts jade'en mayjaa'y agujkp nyikwøpy, nika'ap øø nyiktiidyuñ jøts jatyi øø nugo nyikpikta'aky puxøjkjøtpy; çsudso'ampy øøts ndejint ayu'uch jadi'iñi nyikmajtstu'utwani? iKa' y'øyi! Wan ja kø'øm tmendi ja tiidyumbidi jøts øøts xyikpidsø'ømt.

³⁸Jøts ja kugajpxy wyimbejtnidøø, jøts ttukmadoodøø ja tiidyumbi sa ja Pablo ja kajpxy t'adsojimbijty, winets ja tiidyumbi yjanchø'økiñidi ku tnija'widøø jøts kudam ja Pablo jøts ja Silas nayide'en romanit jaa'yidi. ³⁹Winets ja kudunktøjk tninøjkxtøø t'atsminuukxaktøø

ja Pablo møøt ja Silas. Xjats tyikpidsømdøø jap puxøjkjøøjtjy, jøts møk tñimaadyøø:

—Tun may'ajt pidsømdi yā waani kajpjøøjtjy.

⁴⁰Xjats ja pyidsømdøø puxøjkjøtpy, jøts ñøjkxti mā ja Lidia tyøjk, jamts ja tminabyajtīdøø ja myøøtjanchja'wībīdi, kuts ja tkajpxjot'amøjkīdøø, winets ja choo'nidøø.

Ku ja Tesalonikī jaa'y yjanch'ambøjktøø

17 Xjats ku jam choo'ndøø, jøts ñaxtøø mā kajp txøøwi Anfīpolis jøts nayīde'en Apolonia, majtsk ja kajp ttanaxtøø jøts jam yja'ttøø møj kajpjotp midī txøøw'ajtp Tesalōnica, jam wyīnaty ja tsaptøjk. ²Winets ja Pablo tyøjkīdøø kajpxwā'kxpi jam tsaptøjkjotp, sayīm ja ttuñ øy mādsøo mā jaty ja wyīdity, tigøøk samāni jam tyik'ixpijky ja jaa'y wimboø'kxin xøøw. ³Yīde'en ja ojts ttuk'ixpiky pøni sā ja Dios Teety kyajpxy ojts yikjaadyāñ, jøts kuwāni mye'ent ja yiknītsokpi, jøts kuwāni y'ayo'ombaatt jøts y'oo'kimbaatt, jøts kuwāni yjujkyøkt jadīgojk. Yīde'en idø'øn ja wya'añ:

—Jade'en ja Jesús yjajty midī mee ndukmadøøpy, nay ja' ja Dios Teety kyejxy yiknītsokpi.

⁴Ku ja Pablo ja xpxøjkin jam jade'en t'ukyiktandøø, winets ja israelit jaa'y winaagin tmibøjktøø, jøts ja møøt ñabyøjknīyīdøø ja Pablo jøts ja Silas, jøts nayīde'en namay ja griegit jaa'y pøn ja Dios Teety twīndsø'jkīdīp. Nayīde'en

namay ja griegit tø'øxyøjk tmibøjkti pøn jam windsø'øgi'ejttip.

⁵Winets ja israelit jaa'y niduki'iyyi y'ambøjktøø pøn jaty ja Pablo kyajpxy y'ayuujk tkagupøjkxidīp, ja'ats twaamuktøø ja ka'øyi jaa'y pøn jap nugo widejttip kajpjøtpy. Xjats nugo wyīdejtñibøjkīdøø jøts ja jaa'y tu'uk tu'uk tyik'ambøjktøø. Winets yja'ttøø tu'uk ja jaa'y tyøjkjøtpy pøn txøøw'ajtp Jasón, xjats awa'an'ampy tyøjkīdøø tøjktotpy tajpi kaa'pi. Ja Pablo jøts ja Silas ja' idø'øn jade'en yik'ixaadyīp jøts tyikpidsømwā'andi jøts ja tyiknøjkxtit mayjaa'y agujkp. ⁶Kumi ka'ap ja tpaatti jap tøjkjøtpy, winets ja tmatstøø ja kudøjk møøt ja myøøtjanchja'wībīdi, xjats tpawetstøø tpakoo'tstøø, kudunk wyīndump tyiknøjkxtøø, xjats ja Pablo jøts ja Silas yikxīguyaxtøø, jøts jade'en wyāndøø:

—Ja'abi jaa'y pøn widejttip jøts tuki'iyyi ja naxwīl'ñit jaa'y tyikwinmaa'nmyatkoxti, tønīm ja yā nayīde'en yja'tmidī, ⁷jøts yā'at Jasón ja tø tyikja'ada'aky tyøjkjøtpy. Yø'øbi jaa'y tuki'iyyi y'ixwetswangøjxtip ja møj windsøn César kyutujk midī adøm ngajp xnītanāajyamp. Jade'enxi wya'andi ku ja ja møj windsøn jadu'uk pøn txøøw'ajtp Jesús.

⁸Ku ja tmadoodøø ja jaa'y møøt ja kudunktøjk, winets niduki'iyyi yjanch'ambøjktøø. ⁹Xjats ja Jasón kuwāni tmøøy ja meeñ ja kudunk jøts ja yikmajtstu'tuttī; jøts yikñimaadyøø ku kuwāni tyīmbyīdsø'ømdit ja Pablo møøt ja Silas jam kajpjotp jawyeen, jaanīmts ja myeeñ ja jadīgojk

wyimbett. Winets jade'en
yikmajstuttøø møøt ja myigu'uk.

**Sa yjajttøø sa kyubajttøø ja
Pablo møøt ja Silas jam Berea**

¹⁰Xjats nay jatyi koots ja Pablo
møøt ja Silas ja myøøtjanchja'wibi
kyajxsoo'nidøø jøts jam ñøjkxti ma
kajp txøøwi Berea. Ku jam yja'ttøø
winets nay jatyi ñøjkxti jam tsaptøjkjotp.

¹¹Yujyts ja ne'egi yjaa'y'atti ja'abi israelit
jaa'dyi, ka'ap ja tyimjade'enidi sam
ja'adi pøn jam tsinaadyip Tesalónica.
Chojktip ja øy wine'en tmado'odit ja
Jesús y'øgyajpxy y'ømyadya'aky, jøts
ja ejtp winjabom txumi'ejxti ja nøky
ma ja Dios kyajpxy jap yja'ayi, pøni tiy
janch idø'øn ja' sa ja Pablo ja ñii'mxyidi.

¹²Xjats ja namay tjaa'gyukidøø jøts
tmibøjktøø, jøts nayide'en namay ja
griegit jaa'y tpabøjktøø pøn ana'amdip,
ja yaa'y ja tø'øxy. ¹³Xjats ku ja israelit
jaa'y pøn jam tsinaadyip Tesalónica
tnija'widøø ku wyinaty ja Pablo
tkajpxwa'kxy nayide'en ja Dios kyajpxy
jam Berea, winets ñøjkxti ja israelit
jaa'y jam Berea, jøts jamts jaa'y nugo
tyikjot'ambøjktøø. ¹⁴Jøts ja Pablo ja
janchja'wibidi jatyi kyajxsoo'niyøø
jøts ja ñijkxy jam mejy'am, xjats ja
myigu'uk japyi t'ukyiktaanaa midi
txøøw'ajttip Silas jøts Timoteo. ¹⁵Xjats
ja Pablo yikjamyøøt'ajty jøts tmøødidøø
jagambaat ma kajp txøøwi Atenas.
Xjats ja Pablo tkajxjimbity ja ayuujk
jøts ñøjkxtit ja Silas møøt ja Timoteo
pojy'i'iky, jøts ja jam tminabyaadidit ma
ja wyinaty.

**Sa yjajty sa kyubejty ja
Pablo jam Atenas**

¹⁶Exam idø'øn ja Pablo wyinaty
t'awixy ja Timoteo jøts ja Silas,

jøts ja ka'ap yjanchjotkuki ku
jap kajpjøtpy t'ixy janchmay ja
awanax ja tsamaxan midi'ibi ja
dios'ajttip. ¹⁷Kumi ka' yjotkuki,
winets jam ñijkxy tsaptøjkjotp,
jamts møøt kyajpxy myadyaajky
ja israelit jaa'y, jøts ja' møøt pøn
jaty Dios Teety t'ajot'ajttip, jøts
nayide'en jabom jabom ja ñijkxy
maayjøtpy, japts nayide'en møøt
kyajpxy myadyaajky pøni pøn
jaty jap pyajtpy. ¹⁸Jamts wyinaty
ja xpiiky jaa'dyi winaagin midi
y'ixpøjktip ja epicureo y'ixpøjkin,
jøts jam nayide'en jadu'uk midi
y'ixpøjkmidip ja estoico y'ixpøjkin,
ja'ats ojts tpatmadowdi ja Pablo ku
ja tkajpxwa'kxy pøni pøn idø'øn
ja Jesús'ajtp, jøts ku kuwani ja
naxwii'ñit jaa'y wyimbettit jadigojk
pøn jaty tø y'øøky. Winets ja xpiiky
jaa'y winaagin yide'en nawyajnidøø
jøts wyandøø:

—¿Ti dø'øn yø chaachnigajpxpy
yø yaa'dyøjk, yikmibøjkp idø'øn yø
tijy ku jadinø'øn yjanchkajpxy?

Jøts jadu'uk t'adsojimbity:

—Wa' yø yjawi kyajpxyø'øpy ja
wenkpi dios y'ayujk.

¹⁹Xjats ja Pablo yikwetsøø'ñ, jøts
jam yiknøjkxøø ma ja tjagyapti
junti tundaajk. Ja' ja et xyøow
Areópago, jamts tyiktøødøø jøts
tnimaadyøø:

—Ja' øøts nnijawiwypy yø
wenk xipøjkin midi mmimimpy.

²⁰Wenks yjawi xkajpxy,
nnijawiwypy øøts ti jade'en
tyijpy ku jade'en mwa'añ.

²¹Paty ja Pablo yik'amidøøy
jade'en, kumi jade'en tuki'iyi
ja Atenas jaa'y yujjy'atti,
jøts nayide'en pøn jaty jam

ja'atjaa'y'ajttip, ja' nugo
ejtp chøky'ajttip jøts
ñanktyuknigajpxidit sa ja kò'øm
wyinmaydi, winets ja jemy ixpøjkin
tpaatti jade'en.

²²Winets ja Pablo wya'kukiyii'ñ
jam mayjaa'y agujkp ma jam
yjuntitundi, jøts ja wyaañ:

—Meets Atenas jaa'y ukmadowdi,
wa'ats øts n'ixy ku meets
xjanchwindsø'øgi ja mdiosti
midi mdios'ajttip. ²³Kuts øts jam
wyinaty n'et'ixy ma meets mdios
xwindsø'øgi, jamts ø ndayø'øbyejty
tu'uk ja altajr midi jap wyinaty
ja letri tmøøt'ajtp midi yide'en
wamp: “Ja Dios ya'at y'altajr midi
kayiknija'wip.” Øy'ajtp, ja'abi dios
midi mee mwindsø'jkip jøts ka'
xnijawidi pøni pøn ja', ja'ats meets
idø'on yam ndukmadøøpy pøni pøn
ja'.

²⁴Ja'abi Dios tø tyik'øyi tuki'iyi
tuktsajp'agida'aky, jøts nay ja'
tuki'iyi tniwindsøn'ajtkøjxp wa'n
ttsajpi wa'n tnaajxi. Jøts ka'ap
ja Dios kuwani tu'ugyi chøøni
tsaptøjkjøtpy midi jaa'y yik'ø'yip,
²⁵jøts ka' Dios ti tyigø'y'ajtxi
midi'ibi ja naxwii'ñit jaa'y ja
mo'owajniyip, pø ja'axi tuki'iyi
xmøø'yindip ja nmøk'ajtin, jøts
pøni ti jaty ndajuky'ajtyindip.

²⁶Tu'uk ja Dios Teety tpiktaajky
adøm n'apteety'amøj midi
niduki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y
y'apteety'amøj'ajttip. Tø ja
ttanibiktaagi nayide'en juuni ja
kya'axtit, nayide'en ja chinaadyaajk
tmo'ot ma jaty ja chøønidi.

²⁷Ja'agøjxp ja Dios ttuñ jøts ja
adøm nwinmaa'nmyee'nindit pøni
pøn ja'. Øy udy'a'aky nbaajttindit,

ka' yjagami Dios, wingon ja
møøt n'ijtyindi. ²⁸Pø Diosxi
xyikjuky'ajttindip ku nnajxindi
ndøjkindi; pø nayide'enxi meets
mmigu'uk wya'lañ winaagin pøn
wijtyi, ku yide'en wya'andi ku
ja Dios x'u'nk'ajtyindi. ²⁹Pøni
janch jade'ents jaa ku ja Dios
x'u'nk'ajtyindi, ka'apts ja Dios
jade'en nnajtsja'wandit jøts ku
ja y'oori ne'egi, uk pyuxplati
ne'egi, uk chaadsechi sa jaty ja
jaa'y ja kò'øm wyinmaa'njyøtpy
tyikpidsømdi. ³⁰Dios ka' ja y'ijty
ttunk'aty ja jaa'y kya'øwyinmaa'ñ
pøn tø ñaxti, jøts ixyam tuki'iyi
t'ane'emy ja ñaxwii'ñit jaa'y øy
yjamadsowi jøts wan tmajtstu'utti
ja kya'ødyunk. ³¹Kumi tø ja Dios
Teety ttanibiktaagi ti xøøw ti et ja
nøjx ttiidyuñ ja naxwii'ñit jaa'y;
jøts tø ja tpikta'aky ja ejxa'an
ku ja ojts tyikjuky'pyiky jadigojk
ja nwindsøn'ajtim Jesús, jøts ja
naxwii'ñit jaa'y jade'en ttuknijawi
jøts ku dø'on ja yja'aji pøn idø'on
me'emep.

³²Xjats ku ja Pablo jade'en
ja ayuujk tyiknajxy ku jaa'y
yjuky'pyiky jadigojk oo'kpi jutjøtpy,
winets ja Atenas jaa'y winaagin
yjanchtaxekniøkikidøø, jøts jadu'uk
winaagin ñømdøø:

—Wan jade'eñi, ja wyinaty
jadu'ukpi xøøw xjaaknigajpxy.

³³Xjats ja Pablo jade'eñi
tmajtstuujty. ³⁴Jamts ja jaa'y
wyinaty winaagin pøn tj'a'gyukidøø
ja ayuujk, jøts ojts tpaduujnidi ja
Jesús yja'. Ja'abi jaa'y nidu'ugin
txøøw'ajt Dionisio pøn jam
windsøn'ajtp ma ja junti tundaajk
txøøw'aty Areópago. Jøts jam

nayide'en tu'uk txøw'aty ja tø'oxyøjk Dámaris, jøts jam ja niwinaagin ja myigu'uk.

Sa yjajty sa kyubejty ja Pablo jam Corinto

18 Xjats ja Pablo chøø'ñ jam Atenas jøts ñijkxy ma kajp txøwi Corinto. ²Jamts tu'uk tminabyajttøø ja israelit jaa'y pøn txøw'ajtp Aquila midi jam kugajp'ajtp ma et txøwi Ponto. Ja'ats wyinaty namdso'ondipnim jam Italia møøt ja ñidø'oxy pøn txøw'ajtp Priscila, jøts ñamja'atinim Corinto. Claudio dø'øn ja wyinaty jade'en tø tyuñidi pøn ja italiit jaa'y wyindsøn'ajttip, ja'ats tyikutuky jøts yikajxpidsømgøjxnidøø niduki'iyi ja israelit jaa'y pøn jaty jam wyinaty tsinaadyip Roma. Xjats ja Pablo ojts t'atmigajpxy ja Aquila jøts ja Priscila, ³jøts ja jam tmøøtään tmøøtsinaay, ojts tmøøtuñ kumi nay ja'abi tunk ja tyunk'ajtpy ja wetøjkxuuky. ⁴Jøts ja Pablo wimboø'kxin xøøw ñijkxy tsaptøjkjotp ma ja jam tñigajpxy tñimadya'aky ja Jesús yja', jøts jade'en ttukmibiky øy pøn jaa'y, wan ja t'israelitjaa'yidi tka'israelitjaa'yidi.

⁵Xjats ku ja Silas jøts ja Timoteo ñamdsøondøø jap Macedonia, jøts ñamja'tti Corinto ma Pablo jam wyinaty, winets ja Pablo tu'ugyi tpadøjkiyii'ñ ja kajpxwa'kxin, jøts ka'pxy ttukmadøø ja israelit jaa'y jøts ku ja Jesús yiknitsokpi'aty pøn ja yjajøp'ejx'ejttip. ⁶Ku ja Pablo jade'en wya'añ, winets yikmi'ambiky jøts ja ojts

yikmidsepiky, ojts yiktsepakajpxy. Winets ja Pablo ja wyet twixijty, ja ejxa'an jade'en tmø'øy jøts ku jade'en jaayibaat tmajtstu'utt, winets wyaañ:

—Mgø'ømbøky meets wyinaty ku m'anmija'win wyindigø'ødyit; øts ka' mee n'uktunk'ajtni. Ejxti sa x'ejxti, ixyam øts jam ne'egi nnøjkxt kajpxwa'kxpi ma pøn kya'israelitjaa'yidi. Tø net jaabaat nmajtstu'utti.

⁷Winets jam chøø'ñ tsaptøjkjotp, jøts ñijkxy kajpxwa'kxpi ma tu'uk ja jaa'y chøøni pøn txøw'ajtp Justo, pøn jam tsinaapy tsaptøjk pa'am. Yjanch'ajot'ajtpy ja Dios ja nayide'en. ⁸Jøts ja Pablo jade'en kyajpxwa'kxy Justo tyøjkjotp, winets ja jaa'y tu'uk tmibøjktøø ja Dios kyajpxy møøt ja y'u'nk ja ñidø'oxy, pøn ja tsaptøjk niwindsøn'ajtp, ja' xyøøw Crispo. Xjats nayide'en namay ja Corintit jaa'y tmibøjktøø ja Dios kyajpxy, winets ñøbajtkøxti. ⁹Xjats ja Pablo tu'ukpi koots ja nwindson'ajtim ñimaajyøø, jøts ja jade'en tja'wiyii'ñ kidi jaa'y kyuma'ay ku ja ñii'mxy:

—Kidi mdsø'øgi; jaakajpxwa'kx, kidi m'amøñ. ¹⁰Ka'ap pøn sa mduñi, ixya me møø n'ity. Ja øts ja jaa'y ya may kajpjøøjty njagyepy pøn øts n'ayuujk xmibøjkwajniyip.

¹¹Winets ja Pablo jam tyaañ Corinto tukjumøjt jagujkp, jøts ja jaa'y ttuk'ixpiky ja Dios kyajpxy.

¹²Xjats tu'ukpi xøøw yjajty ku ja Galiön wyinaty myøjwindsøn'aty jam Acaya, winets ja israelit jaa'y tmi'ambøjkti ja Pablo, jøts tyiknøjkxti ma ja kutujktaajk jam, ¹³jøts ttukmadøø ja møj windsøn yide'en:

—Ya'at jaa'y ttukmibøjkp ja jaa'y jøts ku ja jade'en t'ajot'attit ja Dios sam ka' tyimy'ukpaat'ajtniyi. Ka'ats adom ngutujk jade'en t'ukupøjkni.

¹⁴Xjats ku ja Pablo wyinaty tyimgyajpxwa'añ, winets ja Galión tnimaay ja israelit jaa'y:

—Ku jeexyip ja kajaa winmaa'n, uk ja møk ayo'on jee tø tyuñi, øts ja jeexyip nyikwingukip meets israelit jaa'y; ¹⁵kumi ka'ats yjade'eni, jabi nugo ayuujkxi yø' jøts mgø'ømgutujk meets yø', ka'ap øts yø x'ukpaat'ajtni, yikwingukidi yø pøni sa xyikwingukidi. Ka'ap øts yø'øbi ndiidyunwa'añ.

¹⁶Xjats ja israelit jaa'y yikajxpidsømgøjxtøø ja' kutujktaajkjøtpy. ¹⁷Winets ja griegit jaa'y tmajtstøø ja Sóstenes, pøn windsøn'ajtp jam tsaptøjkjotp, jøts jamyi tnaxmiwojpidøø jam yikutujkpi tøjka'gø'ø, jøts ja møj windsøn Galión ka' tyimdyunk'aty niwinø'ønin.

Ku ja Pablo jadigojk yja'ljty jam Antioquía, winets ja myidigøøk ojk chøø'n kajpxwa'kxpi

¹⁸Xjats ja Pablo yjaaktaa'niiyi'n jeky. Winets ja myigu'uk tjaak'ukajxpoo'kxkøjnax niduki'iyi ku ñøjkwawa'andi barkijotp jam Siria, møøt ja myigu'uk Aquila jøts ja Priscila. Xjats yja'ttøø tekyjøm jam mejy'am ma txøøwi Cencrea, winets ja Pablo kø'øm ñabyiktaajkxiyi ja ejxa'an, jøts ja wyaay tke'ljpy ku wyinaty tø tuki'iyi tpaduñ midi wyanda'aky'ajtpy. Winets barkijøtpy tøkiniidøø.

¹⁹Jøts yja'ttøø ma kajp jam

txøøwi Efeso, jamts ja Pablo ja myigu'uk t'ukyiktaa'n jøts jam ñijkxy tsaptøjkjotp ma ja ojts tminagyajpxyi ja israelit jaa'y pøn jam namyujkidip. ²⁰Winets ja Pablo øy yjayikminuu'kxaajky jøts jap waani tyaa'nit, ka'ats ja tkupijky. ²¹Xjats ja møøt y'uknagyajxpoo'kxiniyøø, xjats tnimaay:

—Ja'agøjxp øts yam nnijkxy ku øts jam Jerusalén nyiknaxwa'añ ja xøøw midi wingomp; kuwani øts jadigojk nme'ent jøts mee n'ats'ext ku Dios wya'ant.

Xjats jadigojk tyøjkiyii'n barkijøtpy, jøts chøø'n jam Efeso. ²²Xjats ku ja yja'ljty ma kajp txøøwi Cesarea, winets jam choo'ngojsma tekyjøm jøts ja ñijkxy Jerusalén, jam ja t'atskajpxpøø'kxy ja myøøtjanchja'wibi, winets yjøptaajky ma kajp txøøwi Antioquía. ²³Jamts ojts kawinaak xøøwin tyaa'ni Antioquía, winets chøø'n jadigojk jøts t'ayø'øgyixy jadigojk ma wyinaty tø wyidity ma et txøøwi Galacia jøts Frigia, jøts ja myøøtjanchja'wibi tkajpxjot'amøki.

Ku ja Apolos ojts kyajpxwa'kxy jam Efeso

²⁴Winet'ets ojts nay ja'abi tiempi yja'aty jam Efeso tu'uk ja israelit jaa'y pøn txøøw'ajtp Apolos, jøts pøn kugajp'ajtp Alejandría. Ja'abi jaa'y janch tsuj janch øy ja kyajpxwa'kxy, janch ñija'wip idø'on wa'ats ja Dios kyajpxy. ²⁵Tø ja wyinaty t'ixpiky ja Dios kyajpxy ma wya'añ jøts ku ja nwindsøn'ajtm tsojk myeenwa'añ ja na'xwiiñ. Ja'ayi ixpøjkin ja ñigajpxy sa Juan

Bautista ojts yik'ixpiky, jøts tigøjxp ku jaa'y ja tyiknøbejty. ²⁶Xjats ja Apolos møk kyajpxøjkiyii'n jam tsaptøjkjotp; kuts ja Priscila jøts ja Aquila ja jade'en tmadowdi, winets ja abiky tjiwaawdøø, jøts ojts ka'pxy ttukmadowdi ku ja Jesús tø wyinaty y'atsmeni, jøts ti jaty ja ojts ttuñ. ²⁷Xjats ku ja Apolos jam wyinaty ñaxwa'añ mā et txøøwi Acaya, winets ja janchja'wibi pøn jam Efeso ja nøky tyik'øyidøø, jøts ja janchja'wibi tkajpxñigajxidøø pøn jam Acaya, jøts øy tsuj jam tyikja'attit ja Apolos. Kuts ja jam yja'jty Acaya, winets møk tjaakpudøjkiyii'n pøn jaty ja Dios tø wyinaty y'ayo'ejxingøjxp tyukjanchjawi ja nwindson'ajtim Jesús, ²⁸jøts ja jam kyajpxwa'kxy mayjaa'y agujkp, jøts wa'ats ttukmadoogijxy midi ka' mibaat pøn tkajpxyo'ont. Tyukmadoow tuki'iyi ku ja israelit jaa'y kyatiwyinmaydi, jøts pøni sa ja Dios kyajpxy jap yjaadya'ni ku ja Jesús yiknitsokpi'aty, pøn ja israelit jaa'y yjajøp'ejx'ejttip.

**Sa yjajty sa kyubejty ja
Pablo jam Efeso**

19 Ku ja Apolos jap wyinaty Corinto jøts ja Pablo jam ñajxy kojpkjotp, jøts yja'jty jam Efeso mā tpaajty namay ja myigu'uk pøn jaty ja Dios tja'myajtstip. ²Winets ja Pablo jam tyiktiy jøts tnimaay:
—¿Tø meets ja Espíritu Santo mdatøkiyi ku ojts xjanchjawidi ja Jesús?

Jøts ja t'adsojimbettøø:
—Omik øøts idø'on ja nnijawit jøts kudam ja Espíritu Santo jaa.

³Winets ja Pablo jadigojk tyiktiy:
—¿Sudso'ampyts ojts mnøbatti?

Xjats ja t'adsojimbettøø:
—Jade'en øø nnøbeyty sami Juan Bautista ja jaa'y tyiknøbejty.

⁴Xjats ja Pablo wyaañ:
—Nugo ejxa'an idø'on ja Juan Bautista myøøy ja jaa'y ku ja yiknøbety, jade'en'ampy ja jade'en ttuñ jøts ja jaa'y jade'en yiknijawidit jøts ku ja tjanchyiktigatsti ja chinaa'yin. Nayide'en ja tnimaay jøts ja amumjoojt t'ajot'attit pøn wyinaty menwampnim, ja Jesús idø'on yiktejp wyinaty menwamp yiknitsokpi.

⁵Xjats ku jade'en tmadoodøø ku ja Pablo jade'en tnigajpxy, winets ojts ñøbatti ja nwindson'ajtim Jesús køjxp; ⁶ku ja Pablo jade'en kyønixajidøø, jøts ja Espíritu Santo ñimejnidi, winets ja abikpyi ayuujk ojts tkajpxti, jøts tkajpxwa'kxti ja Dios y'ayuujk pøni sa ja Dios wyinmaa'nmyø'oyidi.

⁷Nimakmajtsk ja wyinaty yjaa'y'atti.

⁸Tigøøk po' ja Pablo jap yø'øy'ijty jam tsaptøjkjotp mā jam møk'ampy kyajpxwa'kxy, jøts ttukmibiky jade'en ja jaa'y sudso'ampy ja Dios ja nitanaa'yin tpikta'aky. ⁹Jamts winaagin pøn tkamibøjktip, ja'ats møk ja wyinmaa'ñ tpiktaktøø jøts jam mayjaa'y agujkp tjanchtaxe'ekti ja Dios kyajpxy. Xjats ja Pablo ja møøt ñamyatstuujtniyøø pøn ja ka'øy ayuujk tjagyaptip, winets ja tmøødiñaa ja myøøtjanchja'wibi jøts tmøødiyii'n mā jaa'y tu'uk txøøwi Tiranno pøn ja ixpøjkaajk wyinaty tjagyepy, jamts ja

Pablo jabom jabom ja myigu'uk ttuk'ixpiky ja Dios kyajpxy. ¹⁰Jade'en idø'on ja jam tyuuñ majtsk jumøjt, ja'agøjxp idø'on ja jaa'y ojts tnija'wigyøxti jagambaat ja Jesús kyajpxy, jade'en ja israelit jaa'y jøts nayide'en pøn ka'israelit jaa'dyi, pøn tsinaadyip Asia etjotp. ¹¹Jøts ja Dios møk tmø'øy ja myøk'ajtin ja Pablo jøts ja milagri ja ttuuñ, ¹²jøts ja Pablo yjanchyiktapaaty ja paay jøts ja wet, jøts ja tminøjkxti ma pamaa'y jaa'y jap, winets ja pamaa'y jaa'y ja'ayi ttatsoktøø, jøts ja miku' jade'eñi myajtstuujtidøø.

¹³Jam wyinaty niwinaagin ja israelit jaa'y pøn nugo widejttip kajp kajp. Ja' ja tyunk'ajttip ja miximaaky ja mimuu'kk, jøts jade'en ja miku' ttukmajtstu'utti ja jaa'y, nay ja Jesús myøk'ajtin yiktunwajnip, jøts tnøjmi ja miku':

—Øts wamp, majtstu'ut yø jaa'y Jesús myøk'ajtingøjxp midu kyajpxyø'øpy ja Pablo.

¹⁴Tu'uk ja israelit jaa'y pøn txøow'ajtp Esceva, pøn ja teety tniwindsøn'ajtp, ja'ats idø'on ja y'una'jk jade'en adøtstip, niwixujk wyinaty yjaa'y'atti. ¹⁵Xjats ku ja jade'en ttundi, winets ja miku' y'adsojimbejtiiydøø, jøts yiknimaadyøø:

—Ja' ø n'ejxkapy pøn txøow'ajtp Jesús, jøts nayide'en ja' pøn txøow'ajtp Pablo; jøts meets ka' mee n'ejxkapy pøn ja mbøn meets.

¹⁶Winets ja jaa'y pøn wyinaty ja miku' tmøøt'ajtp, jøts møøt ñamyajtsiyøø ja niwixujkpi jaa'y, jøts ja jade'en myimajada'agyidi ja miku', jøts niduki'iyi

yikakøjxidøø janchwindsaachi jøptsaaçi, niwa'ats ixwa'ats idø'on ja yjanchpidsømnidøø jap tøjkjøtpy. ¹⁷Ku dø'on ja jade'en yjajty jam Efeso, winets niduki'iyi tnija'widøø ja kajp jaa'y pøn jaty israelit jaa'y, jøts nayide'en pøn ka' y'israelitjaa'yidi. Ku tnija'widøø jade'en ja ayuujk, winets niduki'iyi ja jotmay yjanchpaajtidøø, jøts tu'ugyi ja nwindson'ajtim yja' tmøjpiktajktøø.

¹⁸Xjats nayide'en namay pøn jaty tmibøjktøø ja Jesús yja' winets ja pyøky tuki'iyi tkajpxnaxkøjxtøø, sa y'ijty kya'øy'adøøtsti. ¹⁹Jøts nayide'en may pøn jaty y'ijty tyundip ja miku' tunk winets ja kya'øñøky tuki'iyi tniøøgyøxnidøø jam mayjaa'y y'agujk. Xjats ku tpayø'odyøø ja nøky ja chow, wixijxmyajk mil idø'on tpayø'odyi tum ja plati meeñ.

²⁰Jade'en idø'on ja nwindson'ajtim Jesús ja myøk'ajtin møj tñanky'ijxyiyi.

²¹Xjats ku dø'on jade'en yjajty, winets ja Pablo jade'en wyinmay jøts jam t'ats'ejxwa'añ ja myøøtjanchja'wibi jam Macedonia y'etjotp, jøts nayide'en Acaya y'etjotp, winets jam yja'atwa'añ jadigojk Jerusalén. Jøts nayide'en wya'añ, ku jam y'uknaxt Jerusalén jøts nayide'en ñøjkxt Roma.

²²Xjats ku jade'en wyinmaay ja Pablo, winets ja pyudøjkibi tkejxy namajtsk jam Macedonia. Timoteo ja xyøow ja pyudøjkibi jøts jadu'uk Erasto, jøts ja Pablo jam jawaani yjaaktaa'niyii'n Asia.

Ku ja Efesit jaa'y yjanch'ambøjktøø

²³Winet'et ja Efesit jaa'y tyiktsept'a'akwa'andi ja Jesús yja'.

²⁴Tu'ugyi dɔ'ɔn ja' pɔn jade'en tyiktso'ondaajk ja ayuujk, Demetrio ja xyɔɔw. Ja'abi tunk idɔ'ɔn ja yjagyepy, tum ja plati dɔ'ɔn yiksandi'oyip, jɔts nayide'en ja mutsk tsaptɔjkuna'jk tyik'a'oyiñaxy nayide'en sami dios Diana chaptɔjk t'ixy. Janch nimeenbyɔjktip idɔ'ɔn ja tyunk ja' pɔn jaty jap mɔɔt tyuñ.

²⁵Xjats ja Demetrio twaadsɔɔy niduki'i'yi pɔn jaty nay yɔ'ɔbi tunk tmɔɔt'ajttip, xjats ja tnimaay:

—Migu'uktɔjkti, mnija'widipxi ku yɔ'ɔbi tunk nduktanajxindi janch ɔy janch tsuj ku ya njanchmeembyijkyindi; ²⁶kumi m'ijxpy meets, mmadɔɔpy meets ku ja Pablo jade'en tkajpxy'ɔy jɔts wya'añ ku ka' yɔ' Diosi midijaa'y yik'ɔ'yip sa adɔmin; jade'en ja Pablo ja jaa'y namay tɔ ttukmibiky, kidi yayip nugo yjaty, niduki'i'yi dɔ'ɔn ja Asii jaa'y ja tnija'winidi.

²⁷Ka' yjanch'oyi, janch tsɔ'ɔgi mɔɔt yɔ', tsojk adɔm ndunk jade'en wyindigɔ'oyindit, jɔts nayide'en yɔ dios Diana chaptɔjk tsojk yɔ nayide'en kya'ukyikmɔjpiaktaknit pɔn yɔ twindsɔ'ɔgidi pɔn jaty ya Asia tsinaadyip, jɔts pɔn jaty tsoo'ndip o manaa'jx o magajp.

²⁸Ku ja mayjaa'y jade'en tmadoodɔɔ ja Demetrio y'ayuujk, winets ja yjanch'ambɔjktɔɔ jɔts niduki'i'yi wyandɔɔ:

—iJanch mɔj adɔm ndios Diana jɔts ka' kyudigɔ'ɔty!

²⁹Xjats ja kajp jaa'y xem yam yjanch'adɔtsnibɔkidɔɔ, jɔts ja Macedoniit jaa'y namajtsk yikmajtstɔɔ pɔn txɔɔw'ajttip Gayo jɔts Aristarco midij Pablo myɔɔtwidijtpy. Xjats

yikpawejtstɔɔ yikpakoo'tstɔɔ, xjats yiknɔjksidɔɔ jap mɔj tɔjktɔjtpy ma ja kajp ja yjunti tundaajk jap tjagyapti. ³⁰Jamts ja Pablo nayide'en tyɔkiwya'añ jɔts ja myigu'uk t'atskugajpxwa'añ pɔn wyinaty tɔ yikmatsti, xjats ja nay ja myɔɔtjanchja'wibi pɔn mɔɔt wyidity ka'ap ja myajtstuu'jidɔɔ.

³¹Winets ja Pablo myiwin'ijxy nayide'en tkajxtɔɔ ja y'ayuujk pɔn jam windsɔn'ajttip Asia, jɔts ku ka' jam tpadokit ja myigu'uk. ³²Xjats ja jaa'y jam junti tundaajktɔjtpy nugo yjanchkajpxjɔ'ɔkti, ɔy sa tu'uk jadu'uk yjanchwa'andi kumi tɔ ja jaa'y wyinaty namay yjanchyɔ'omyukti, jɔts ni tkanijawidi namay pɔni tigɔjxp idɔ'ɔn yɔ'omyukti. ³³Xjats tu'uk ja israelit jaa'y ja myigu'uk tyukmadoo'jɔɔ pɔni ti ayuujk idɔ'ɔn jap ñiyɔ'omyuktip, ja' xyɔɔw Alejandro, ja'ats ja myigu'uk ojts kuwani ñajtswetsiyi jɔts jam kyajpxt mayjaa'y agɔ'ɔm. Winets ja Alejandro xyaji'jky, ja' tyijpy ku chajpxajy jɔts ja niduki'i'yi y'amo'ondit, ja' kyugajpxwampy ja myigu'uk miditɔ yikmatsti namajtsk. ³⁴Ku ja Alejandro yik'ejxkajpy kudam ja y'israelitjaa'yi, winets ojts jinaxy yjanchjaa'kajpxjɔ'ɔkti. Kajpxti ja majtsk hora'an, xjats wya'andi:

—iJanch mɔj adɔm ndios Diana jɔts ka' kyudigɔ'ɔty!

³⁵Xjats ja eskriba'an ojts kɔ'ɔm tyik'amɔñ ja mayjaa'y, jɔts tnimaay: —Meets Efesit jaa'y, ukmadowdi. Ñija'widip niduki'i'yi ja naxwii'ñit jaa'y ku yɔ Efesit jaa'y t'ejx'etti adɔm nmɔjdios Diana chaptɔjk, jɔts

nayide'en yiknijawi ku n'ejx'ijtyim ja y'awanax midí kidaajk tsajpjøtpty.

³⁶Kumi janch idø'øn ja yjajty, kidits nugo mdsø'øgidi, ka' pøn ti ttuñ, tukween meets et, tsuj mjaaly'attit ³⁷kumi ya'at jaa'y midí meets ya tø xyikmiñ ka' yø ti ttundi, jøts nika'ap yø tjemdejti ttedejeti adøm ndios Diana. ³⁸Jøts Demetrio møøt ja tyumbi, pøni jaa ja'adi pøn møøt ñañ'øøniwya'andi, mibaat yikpayø'ødyit jam kudunk wyindump, jøts tñigajpxtít kija' ja pyøky sudso'ampy ñañ'øøniyidi.

³⁹Pøni wenk winmaa'ñ yø' midí meets ixyam m'amidøøpy, mibaat myø'ømyuktít jøts yikxon ngajpx'øyi'indít møøt ja kudunktøjk; ⁴⁰tø ja wyinaty kya'øyi ku jotmøñ jam nyikni'øø'na'andít jam mõj windsøn wyindump, jøts ku ja jotmøñ wya'ant ku adøm ja møøt ñachep'ijxya'am. Niti winmaa'ñts adøm sudso'ampy n'adsojimbejtindít, ku jotmøñ t'amido'ot tigøjxp ya jade'en n'adiijchindi ngajotkujkindi.

⁴¹Xjats ku ja eskribaan jade'en kyajpx'abajtiyi'ñ jøts yø'øwya'kxnidøø niduki'iyi ja jaa'y.

Ku ja Pablo wyidijty Macedoniit etjotp jøts nayide'en Greciit etjotp

20 Xjats ku ja mayjaa'y jade'en ñiyjotkukidøø, winets ja Pablo ja myigu'uk twaadsoogijxy jøts ja ojts tjaak'ukajpxwejni, ojts ttukmadøy midí ja wyinmaa'ñ'ajtpy; winet møøt y'uknagajpxpoo'kxiniyi jøts jam ñijkxy ma et txøøwi Macedonia. ²Winets jam ojts tkajpxpoo'kxxixy tjot'amøkajpxkixy niduki'iyi ja

myigu'uk ma jaty jawyeen wyinaty tø ñaxy, winets jam choo'ngoymaa jøts jam yja'lty ma ja Grecia et.

³Jamts y'uktaa'niyi'ñ tigøøk po', xjats ku jam choonwani barkijøtpty jøts ñøjkwalañ Siria, winets nay jami tñija'wiyi'ñ kudam ja israelit jaa'y ñiwinmayiyi jøts yikmatst jap barkijøtpty. Winets wyinmaa'y jøts ne'egi ñøjkxt tekyjø'øm, paty jadigojk nay jam wyimbijty Macedoniit etjotp. ⁴Ja' ja wyinaty yjamyøøt'ajtpy niwixujk ja myigu'uk pøn txøøw'ajttip Sópater pøn kugajp'ajtp Berea, jøts ja Aristarco, jøts jadu'uk Segundo pøn kugajpidip Tesalónica, jøts ja Gayo pøn kugajpip Derbe, jøts jadu'uk txøøwidi Timoteo, jøts ja Tíquico, jøts jadu'uk Trófimo pøn jam kugajp'ajttip Asia. ⁵Ku jam yja'tti Filipos, jamts øts wyinaty n'awixy, øts Lucas nxøøw midí ya'at nøky tjaapy. Xjats ja niwixujkpi jaa'y cho'onjawyeenidøø, jøts øøts jam ndaañ møøt ja Pablo, jøts øøts jamnim x'awixy jadigojk ma kajp txøøwi Troas. ⁶Nay jami øøts ja xøøw njaaktyimy'ukyiknajxy jam Filipos, ja'abi xøøw ku tsapkaaky yikay midí kalevaduri møøt. Xjats øøts jam ndsøø'ñ xøguixy jøts øøts ja barki jam ndatøjkinaa, jødsnim øøts kyimagoxk xøøw nja'lty jam Troas ma øøts ja nmigu'uk nnajtspajtiyi'ñ, jamts øøts ojts ndaa'ni wixujk xøøw.

Ku ja Pablo ja myigu'uk ojts tmigajpxy jam Troas

⁷Ku dyomingixøøw'ajty jøts ja Jesús yja' yø'ømyukti, jøts ja tsapkaaky tyikwa'kxwa'andi sa ja

nwindsøn'ajtim ojts tnajstuni jøts tnankyayi, xjats ja Pablo jap nayide'en kyajpxwā'añ. Kumi kyimjabom ja wyinaty choonwani paty idø'øn ojts jeky'ampy kyajpxy kunim myøjtsuu'miyii'n. ⁸Jap ojts ñamyukyidi tigøøk nipatøjkijxpy mā jap wyinaty lampiri may yjajy; ⁹jøts tu'uk ja mixy jam wyinaty chøøni wentani'am pøn txøøw'ajtp Eutico. Kumi jeky ja Pablo kya'amaay, winets ja mixy jamyi mya'uu'yjoknaa jøts tu'ugyi ojts tyimyaanijkxy, winets jam ojts kyunaxy jam nipatøjkjxpx jøts ñaxkidaajky najxkøjxp, jam øøky yikwejtsji'jky. ¹⁰Jøts ja Pablo tniwinajky jøts jam ñagyøxmuujtsøø oo'kpi ñikøjxp jøts tkøbatxajiyii'n, jøts tnimaay ja myigu'uk:

—Kidi mdsø'øgidi; jujky yø'.

¹¹Winets ja Pablo jadigojk pyatøjkigyojmi jap nipatøjkijxpy; japts ja tsapkaaky ttukwa'kxy, jøts kyaadyøø; winets yjaaka'amaay kunim xiijñiyii'n, jøts ñøjkxnaa. ¹²Xjats ja jaa'y tjanchtaxondaktøø ku ja mixy ja øy tsø'øky tyiknøjkxnidi.

Ku ja Pablo chøø'n jam Troas jøts ñijkxy Mileto

¹³Winets øø ndsoonjawyeenyii'n barkijøtpy, jøts øøts jap n'awejxwā'añ ja Pablo mā kajp txøøwi Asón, tekyjø'øm ja yø'øwya'añ ku ja jam ñøjkxwā'añ. ¹⁴Ku øøts ja nminabyajtiyøø jam Asón, winets øøts ja møøt barkijøtpy ndøjkiiyii'n, jøts øø nmøøtnijkxy mejñinaxy mā kajp txøøwi Mitilene. ¹⁵Jøts øøts

jam ndsøø'n jadigojk, jøts øøts kyimjabom jam nnajxy ja' y'awemp mā et jam txøøwi Quío, winets øøts nja'jty jadu'ukpi xøøw mā kajp txøøwi Samos. Jøts øøts nnijkxy poo'kxpi mā kajp txøøwi Trogilio, jøts nay kyimjabomgøjmyi øø njatkojmi mā kajp jam txøøwi Mileto. ¹⁶Jade'en idø'øn yjajty kumi ka'ap ja Pablo jeky tyiknaxwā'añ ja xøøw jam Asia etjotp, paty kyanijkxy Efeso; kumi ja' ku tsojk yja'atwā'añ Jerusalén jøts jam tyiknaxwā'añ ja Pentecostés xøøw.

Ku ja Pablo ttukmadøøy ja Efesit møjaa'dyøjk ya'atpi ayuujk

¹⁷Ku øø njam'ajty Mileto, winets ja Pablo twaadsøøy pøn jaty jam møjaa'dyøjk'ajttip mā tsaptøjk jam Efeso, ¹⁸xjats ku ja yja'ttøø jøts tnimaay:

—Meets mnija'wip sa øts ya Asiit etjøøjty n'øyjaa'y'ajty ku øts ya miduk'ojk ojts nmiñ, jøts ixymbaat jade'eñim njaa'y'aty. ¹⁹Mnija'widip sa øts ejtp nbaduuñ ja nwindsøn'ajtim Jesús y'ayuujk jøts ka'ap øts nnamyikexyiyi, njanchkuyaajxip øts ku ja jaa'y tkatsokti ja Jesús yja'. Jøts nayi mnija'wip meets sa øts ya ojts n'ayo'ombaaty ku øts ja nmigu'uk israelit jaa'y xjemdundi xedundi. ²⁰Ka'ats meets ndamajststutuy ja øgyajpxy midi meets kø'øm myiktu'ump, ku ø nnigajpxy nayide'en mayjaa'y agujkp jøts adøjkjøjty nayide'en. ²¹Niduki'iyi øts ndukmadooguixy jade'en ja israelit jaa'y jøts nayide'en pøn ka'israelit jaa'dyi, jøts ku tmajststuttit ja kya'ødyunk

amumjoojt mōōt ja Dios, jōts tmōjawidit tjančjawidit ja nwindson'ajtim Jesucristo. ²²Ixyam ōts kuwani nnijkxy Jerusalén ja'agōjxp ku ja Espiritu Santo mōk xwaadsōy, ka'ap nnijawi pōni sa ōts jam nōjkx njaty. ²³Jade'eñi nnijawi pōni magajp nnijkxy nja'aty, jade'en ōts ja Espiritu Santo xuknijawi jōts ku kuwani nyiktsu'umt jōts jam mōk n'ayo'ombaatt. ²⁴Ka'ats ōts yō nmōjpikta'aky; wan ō t'ōōky, ka'ap ō nnabya'ayōyi ja'agōjxp jōts ōts ōy jotkujk kuwani nyikyō'ōwya'añ yō ndunk, kunim yjōpkōxt midit ōts nwindson'ajtim Jesús tō xmō'ōy, jōts ōts ja jaa'y ōy tsuj ndukmado'ot ku ja Dios kō'ōm tpa'ayōy ja ñaxwii'ñit jaa'y.

²⁵Tō ōts ya ngajpxwa'kxy ja Dios myōk'ajtin sa ttanitani ja yjaa'y, ixyam inet najtsja'wip ōts jōts ku meets ka' n'ukniwimbejtnit. ²⁶Paty meets ixyam ndukmadowa'añ jōts ku nipōn nganadyapōkyjawiyit pōni jaa winaagin tyuu'tigōōdyi. ²⁷Kumi tō ōts nnigajpxy tuki'iyi pōni sa ja Dios ja wyinmaa'ñ tpiktaajky, ka'ap ōts midit n'ayu'uch'aty. ²⁸Jōts nayide'en meets kō'ōm mnay'eix'etidit, jōts niduki'iyi nayide'en ja migu'uktōjk x'eix'ettit, kumi tō meets ja Espiritu Santo mbikta'agiyi jōts mdaandi ejx'ejtpi pōni pōn jaty ja Jesús yja' tpaduujnidip, pōn ja nwindson'ajtim Jesús kō'ōm kyu'o'jkimbaajtip. ²⁹Nija'wipts ōts ku ōts ya ndsoont jōts mye'endit wenkpi jaa'y, jōts myikwinmaa'nmya'atwa'anidit, jōts tyikutigōōwya'ant ja Jesús yja'. Jade'en idō'ōn y'adō'ōtswa'andit kakeey miy'uk

tyikutigōy ja borreegi'u'nk. ³⁰Jōts nayide'en meets winaagin nōjkx xwin'ōōndi ja mmōōtjanchja'wibi, jōts ja xukmibōktit midit ka' tyiyi yjanchi. ³¹Paty ōyim mnay'eix'etidit; ja'myatsta'am ku meets tigōōk jumōjt xinaxy tsunaxy ngadamajtstu'uty ja kajpxwejin ayo'ejxingōjxp.

³²'Meets migu'uktōjkti, Dios mōk mbudōkiyidip, jōts nayide'en myiktiiwyinmayiyidit y'ōy'ayuujkōjxp midit xamidsojkindip sa ja x'ayo'ijxyindi, jōts nayide'en myikmō'odit ja ōy'ajtin ja tsuj'ajtin mōōt ja'adi niduki'iyi pōn jaty ja Dios wyinaty tō tyikpōkwy'a'ach. ³³Ka' meets ya ti n'amidōōy, ni meeñ, ni wet, niti. ³⁴Wa'ats xnijawidi ku ōts kō'ōm ojts nnay'amiduniyi, jōts ōts kō'ōm nbaajty pōni ti jaty ōts xka'ejtxōō, ndukpaajt ōts nayide'en ja nmigu'ukti ja yja' pōn jaty ō mōōt nwidijty. ³⁵Ejtp ōts ja nnigajpxy jōts ku jade'en mnamyidunidit, jōts xpudōkidit ja mmigu'uk pōn ja yja' ka'ejtxip, ja'myatsti ja nwindson'ajtim Jesús y'ayuujk sa ja wya'añ yide'en: "Ne'egi mōj ja xondaajkin ja wyimbidsō'ōmxiyi pōn windsō'jkip, jōts ka'ap ja' pōn yikwindsō'jkip."

³⁶Xjats ku ja Pablo jade'en kyajpx'abajtyi'ñ, winets mōōt ñagyuxendyaajkōō ja myigu'uktōjk jōts ja Dios t'ajot'ajttōō. ³⁷Winets niduki'iyi ja myigu'uk wyinmaa'ñ yjanchmendōō jōts yjanchyaxtōō, xjats ja Pablo yikyukxajnajx jōts yiktsu'kxy. ³⁸Janchjotmay'oo'knidip idō'ōn ja wyinaty ku ja Pablo jade'en wya'añ jōts ku ka' nijuuni

xøow y'ukyikniwimbejtnidit.
Winets tmøøtnøjkxtøø mā wyinaty
ja barki jam.

Ku ja Pablo ñijkxy jam Jerusalén

21 Xjats ku øø nmajststuupty
ja nmigu'uk jam, winets
øøts barkijøtpy ndøjkiñaa, jøts øø
tiyy ndyimñijkxy mā ja et txøowi
Cos jam mejkyujk'am, jøts øø
kyimjabom nja'aty mā txøowi
Rodas, jamts øøts jadigojk ndsøø'n
jøts øø nja'aty mejy'am mā txøowi
Pátara. ²Jamts øø nbaajty jadu'ukpi
barki midi wyinaty nøjkxp mā
et txøowi Fenicia, winets øøts
jap ndøjkiyii'n. ³Jøts øøts jam
nyø'øy mejyotp, winets øøts n'ixy
anajy'ampy tu'uk ja et midi jam
mejkyujk'am, ja' xyøow Chipre,
jøts øø nja'ljty Siria ñaxjotp. Ja
ku ja barki wyinaty tyiktānwa'āñ
ja tsimy mā kajp txøowi Tiro,
xjats øøts jam n'uk'lawidijty.
⁴Nay jam øø nminabyaajtiyøø ja
nmøøtjanchja'wibidi, xjats øøts
jam nmøøtāñ wixujk xøow;
winets ja nmigu'uktøjkti tnimaadyi
ja Pablo jøts ku ka' ñøjkxt jam
Jerusalén, kumi tø ja wyinaty
ja Espíritu Santo tyuknijawiyidi
ku jam sã yjatt. ⁵Ku øøts wixujk
xøow n'uktsinaay winets øø
ndsoonwani. Xjats øø niduki'iyi ja
nmigu'uktøjk møøt ja ñidø'øxyi
jøts møøt ja y'unaj'kti øø xpadsøø'n,
xjats øøts ojts xnajtskaxi jam
mejy'am, winets øøts ja møøt
n'ukuxanaañaa, jøts øøts møøt
ndios'ajot'ajty. ⁶Winets øøts jam ja
møøt n'uknagajpxpoo'kxiniyøø,
xjats øø ndøjkiyii'n barkijøtpy, jøts
ja wyimbejtnidøø tyøjkwindump.

⁷Xjats øø ndsøø'n jam Tiro,
jøts øø nja'ljty mā kajp txøowi
Tolemaida, jamnim øøts
nminawya'kxiyøø ja barki jøts
øøts ja nmigu'uk n'ukmigajpxy,
xjats øøts ja møøt n'uktaa'niyiii'n
tukxøow. ⁸Winets øø kyimjabom
ndsø'ongojmaa møøt ja Pablo
pøn jaty øø møø nwidity, jøts øø
nja'ljty jam mā kajp txøowi Cesarea.
Winets øøts nnijkxy jam tu'uk jaa'y
tyøjkjotp pøn txøow'ajtp Felipe,
jøts pøn ja øy'ayuujk tmiwidejtp,
jøts nayide'en y'ljty tunk'aty
tyikwa'kxy ja jii'kxy, ja'ats øøts
jam møøt ndaañ. ⁹Ja Felipe jam
ja wyinaty ja nimaktaxk ja ñøøx
pøn ka'anim y'amatskidi, ja'ats
tkajpxnaxtip ja Dios y'øgyajpxy pøn
ti jaty ja ttukajpxnaxwajniyidip.
¹⁰Tø øøts jam wyinaty ndaa'ni jeky
ku tu'uk ja Dios kyugajpxy yja'ljty
pøn txøow'ajtp Agabo, jøts pøn
tsoo'mp jam mā et txøowi Judea.
¹¹Ja'ats øøts ojts xmigajpxy, jøts
ojts ja Pablo chum yiknixaji winets
ñadyabaktsujmiyøø jøts nayide'en
ñadyakøtsujmiyøø, jøts jade'en
ja ejxa'an ja Pablo yikmøøy, jøts
yiknøjmi:

—Ja Espíritu Santo dø'on wamp
jøts ku ja israelit jaa'y jam jade'en
nøjkx mduñiyi Jerusalén, jøts
myikøyakt mā ja yikmøjkutujkpi
pøn ka'israelit jaa'dyi.

¹²Xjats ku øøts jade'en nnimadøøy
møøt nmigu'uk pøn kugajp'ajttip
Cesarea, winets øøts ja Pablo møk
njanchjanimaay jøts ka' ñøjkxt
jam Jerusalén. ¹³Xjats ja Pablo
y'adsojimbijty:

—¿Tiku mya'a'xti jøts øts
nugo xyikjotmay'lookti? Wan

twanjaty, ngupøkp øts wan øts tyikøtsumy tyikpaktsumy. Jøts pøni xyik'ookwandip øts jam Jerusalén, ngupøkp øts ja nayide'en nwindson'ajtim Jesús wyinmaa'ngyøjxp.

¹⁴Xjats kumi ka'ap øøts ja Pablo xkajpxkyupiky, winets øøts jade'eñi n'amøøñ, xjats øø nwaañ:

—Wan tjaty pøni sa Dios kø'øm tyamidsøkyi.

¹⁵Ku dø'øn jade'en y'uknajxy ja kajpxy, winets øøts ndsimy nyik'øyyii'ñ, jøts øøts jam nnøjkxwā'añ Jerusalén. ¹⁶Winets øøts ja nmigu'uk winaagin xjamyøøt'ajty mididi tsinaadyip Cesarea, jøts tu'uk mididi kugajp'ajtp Chipre, ja' xyøøw Mnasón mididi wyinaty jekyip ja Dios kyajpxy tø tpabøjkniyi, ja'ats øøts xyikja'ada'akwamp jam Jerusalén mā wyinaty ja tyøjk tjagyepy.

Ku ja Pablo ojts tmigajpxy ja Jacobo

¹⁷Xjats ku øøts jam nja'jty Jerusalén, jøts ja nmøøtjanchja'wibidi janch ejtni xoni øø xyikja'jty. ¹⁸Winets øøts kyimjabom nmøøtnijky ja Pablo jam Jacobo tyøjkwindump mā wyinaty ja mōjaa'dyøjkti niduki'iyi. ¹⁹Xjats ja Pablo tkajpxpøø'kxy niduki'iyi pøn jaty jam wyinaty, jøts jatyi ttamimadyaknibøjkøø tuki'iyi sa jaty yjajty ku ja Dios ja myøk'ajtin jade'en tñanky'ijxyiyi jam mā jaty ja jamdi pøn ka'israelit jaa'dyi. ²⁰Xjats ku dø'øn jade'en tmadoojidøø ja Pablo kyajpxy, winets yjanchxonjajtøø ja myigu'uk jøts tmøjpiktaktøø ja nwindson'ajtim Dios, xjats tnimaadyøø:

—Øy'ajtp migu'uk, tø xnijawi ku ja israelit jaa'y mill'ampy tø tmibøkti ja Jesús yja', jøts nay ja' niduki'iyi wandip jøts ku kuwani ja Moisés kyutujk yikpadu'unt. ²¹Jøts wandip ja' ku mets ja israelit jaa'y jade'en xukmadøy mididi jagamgajp tsinaadyip, jøts ku ka' ttunk'attit mididi Moisés kyutujk'ajtp jøts ku ka' ja mutsk mixy'una'jk ja ejxā'añ yikmo'ot ñe'kxkøjxp, ni ngatu'unindit ja ngø'ømdsinaa'yin. ²²¿Sudso'ampy yø ndu'unindit? Janchnamyukidip inet ja nmigu'uktøjkti ku tnijawidit ku ya tø mja'aty. ²³Øy'ajtp ne'egi jade'en xpadu'unt: Ja ya nimaktaxk nmigu'ukti pøn ja wyanda'aky jap tjagyaptip tsaptøjkjøtpy. ²⁴Møødi jøts ja wa'ats'ajtin xpaattit, jøts xkujuuyit ja wyanda'aktyi jøts nayide'en jap xnankyaabiyit, jøts yiknijawit ku ja wyanda'aky tø tyik'adukti, jøts tnijawidit pøni ka'adam meets ja Moisés kyutujk xjanchpaduujniyi. ²⁵Jap øøts ayuujk jadu'uk njaakjagyepy, kumi tø øøts ja nøky jade'en nguexy mā jaty ja Jesús yja' pøn ka' y'israelitjaa'y, jøts øø ndukmadøy jøts ka'ap nugo tmijotmay'looktit ja israelit jaa'y chinaa'yin. Ja'ayi øø ndukmadøy jøts ku ka'ap ja tsu'uch ttsu'utstit mididi ja tsamaxan yiktawindsø'jkip. Nayide'en ka'ap ja ni'jpy tjøø'kxtit, jøts nayide'en ka'ap ja jiyujk tsu'uch ttsu'utstit mididi ka'øy'oo'kp, jøts nayide'en kidi ja ñiyaa'y ja ñidø'øxy ñabyøjkxyidit.

Ku ja Pablo yikmajch møj tsaptøjkjøtpy

²⁶Xjats ja Pablo tmøødiyii'ñ ja nimaktaxkpi jaa'y, jøts kyimjabom ojts tyiktso'onnda'akti sudso tpaattit ja wa'ats'ajtin. Xjats møøt

tyøjkiyii'n jap møj tsaptøjkjøtpy jøts ttukmadoowa'andi ja teety juuni yjøpkøxt ja'abi jotmay. Yø' tyijpy ku dø'øn ja yjøpkøxtit winets nidu'uk nidu'uk tyikme'endit ja yojxin.

²⁷Xjats ku wyinaty wixujk xøøw tyika'pxwanidi ja yjotmay sudso tpaattit ja wa'ats'ajtin, winets ja Pablo ja israelit jaa'y jap y'ejxpaajtiyøø jap tsaptøjkjøtpy pøn tso'ondip Asia. Ku ja Pablo jade'en yiknija'wiyii'n, winets ja jaa'y nanky'ambøjkøxidøø ja xem ja yam, winets tmajtswa'andi ja Pablo, ²⁸jøts tjanchtaya'axti tjanchtajokti jøts wya'andi:

—iMeets Israelit jaa'y, pudøjkik øøts! Wan tmajchindi ya'atpi yaa'dyøjk pøn kajp kajp widejtp, jøts ja jaa'y jade'en ttuk'ixpiky jøts ku ka'ap adøm ndsinaa'yin y'øyiindi, jøts ja Moisés kyutujuk nayide'en t'abaajxi jøts nayide'en adøm ndsaptøjk; jøts jinaxy ixyam tyimyaak'adi'ich ku ja griegit jaa'y ya tjaaktyimgyuwaaw'wi, jøts jade'en tyikma'aty adøm ngunuu'kxchaptøjk.

²⁹Jade'en ja israelit jaa'y wya'andi ku ja Pablo jade'en tø yik'a'ejxnaxy jap kajpjøtpy, ku jap tmøøtwidity tu'uk ja griegit jaa'y pøn kugajp'ajtp Efeso, ja' xyøøw Tróximo. Jøts jawandipyim idø'øn ja jade'en tø net ja Pablo tmøøtnijkxy ja griegit jaa'y jap tsaptøjkjøtpy.

³⁰Xjats ja kajp jaa'y yjanch'ambøjknibøjkidøø, winets ja Pablo yikjidøjtpidsiimy jap tsaptøjkjøtpy, jøts ja tsaptøjk jatyi tyik'adujktøø. ³¹Tyimyk'ookwandip ja wyinaty, ku ja soldadi niwindsøn tnija'wiyii'n ku ja kajp wyinaty

nugo yjanch'adøtsnidi. ³²Winets ja myiwindsøn ja ttuknija'wigyixy jøts ja pujtp yjanchja'ttøø jap ma ja mayjaa'y jap wyinaty. Kuts ja yik'ejxpaattøø møøt ja masyoldadi, winets ja Pablo jade'eñi yikmajtstuupty jøts ka' y'ukyikwojpnaa. ³³Xjats ja windsøn twinguyø'øiyii'n ja Pablo, winets ja Pablo yikmajch, xjats ja windsøn tyikutujky winets ja Pablo adsow aduuk yiktagøtsuumy ja puxkadeen, xjats ja windsøn tyiktiy pøn jaa'y ja', ti tundigø'øyin ja wyinaty tø ttuñ. ³⁴Xjats ja jaa'y ja xem ja yam nugo yjanchkajpxjø'ktøø, ni sudso'ampy ja windsøn tjanchkamadooguki, winets tyikutujky jøts jap tnankyiknijkxyi ma ja soldadi kyutujktaajk japti. ³⁵Ku jap wingon tyikja'tti ma eskaleri jap, winets ja jaa'y tjanchjaakwojpw'a'andi ja Pablo ambøjkingøjxp, paty ja soldadi ojts køjxp tsapkø'ødi ja Pablo; ³⁶janch mayjaa'y idø'øn ja wyinaty pameejnip, jøts tjanchtaya'axti tjanchtajokti:

—iWan tpa'øøky!

Ku ja Pablo yjanagyugajpxøø mayjaa'y wyingujkpy

³⁷Ku wyinaty ja Pablo jap tyøkiwyani soldadi kyutujktaajkjøtpy, winets ja Pablo tjanøjmi ja windsøn:

—¿Kidi y'øy'att ku nmigajpxt?

Xjats ja windsøn t'adsojmbijty yide'en:

—Øy'ajtp pøni mjaip ty griegit ayuujk. ³⁸¿Kidi ja egyptitjaa'yip mets, pøn ja tsep namnim jawaani tkayiktso'ondakp, pøn ja

yikjaa'y'oo'kpi jam ojts tmøøtsøøni
nimaktaxk mil jam tø'øts'etjotp?

³⁹Xjats ja Pablo t'adsøøy jøts
tnimaay:

—Israelit jaa'y øts. Jam ø ngue'jxy
Tarso midi jam møy kajp'ajtp Ciliciit
etjotp; tun ja may'ajt jøts øts yø
jaa'y nmigajpxt.

⁴⁰Xjats ja windsøn tyikutujky jøts
jaa'y tmigajpxt, winets ja Pablo
jap eskalerikijpxy wya'k'øyyi'i'n,
jøts ja'ayi xaji'iky jøts ja jaa'y
y'amondit. Xjats ku ja jaa'y
y'amongøxtøø, winets ja hebreit
ayuujk ja tkajpxøjkii'i'n:

22 —Meets migu'uktøjkti
jøts møjaa'dyøjkti,
ukmadoojidik øts n'ayuujk midi
ngajpxwampy.

²Xjats ku ja jaa'y tmadowdi
jøts ku ja Pablo tkajpxy ja
hebreit ayuujk, winets niduki'iyi
y'amondøø, jøts ja Pablo tnimaay:

³—Israelit jaa'y øts, jam ø
ngue'jxy Ciliciit etjotp mā kajp
txøøwi Tarso, jøts øts ya tø nyeecky
Jerusalén, jøts øts ja' xyik'ixpijky
midi txøøw'ajtp Gamaliel, wa'ats
øts ja xuknijawī adøm ndsinaa'yin
pøni sa ja møjaa'chinaa'yin. Ojts
øts idø'on ja Dios yja' ka'pxy
nbaduñ amumjoojt jade'en sa
meets ixyam xuñin. ⁴Øts y'ijty
nmøjmidsep'ajtpy pøn jaty ja Jesús
yja' tpaduujnidip, nyik'ooktibaat
øts ja y'ijty, jøts nyiknijkxy ja yaa'y
ja tø'øxy jap puxøjkjotpy. ⁵Wa'ats
ja teetywindsøn tnijawidi møøt
ja møjaa'dyøjk, kumi kø'øm øts ja
xmo'odi ja kutujk jøts øts ja jam
nminijkxy Damasco mā wyinaty
adøm nmi'israelit jaa'dyi. Jøts øts
ja jam n'ixa'ay pøn jaty wyinaty

tpaduujnidip ja Jesús yja', jøts øts ya
nyikmeenwa'añ aguwanikøjxp jøts
nyik'ayo'omabaatwa'añ.

**Ku ja Pablo tnimadyajky ja
chinaa'yin ku ja tyiktigajch**

⁶Xjats ku øts ojts nminijkxy
ja'abi winmaa'n, jam wyinaty
wingon nja'atwani Damasco
kujkxøøw et, winets øts ojts jotmøñ
ja jaj xnawidity midi janch møk
tsamamp, jøts n'ijxy ku kyidaajk
tsajpjotpy. ⁷Winets øts jamyi
nnaxkidaajky, jøts øts nmadøøy
ja ayuujk ku øts yide'en xnimaay:
“Saulo, Saulo, ¿tiku ø xjemdunwa'añ
xedunwa'añ?” ⁸Xjats øts nyiktiiy
jøts nnimaay: “¿Windsøn, pøn
mets?” Jøts ø x'adsøøy: “Øts Jesús
Nazaretit jaa'y, ja' pøn mjemdumpy
mdedumpy.” ⁹Xjats øts njamyøøt
yjanchø'jkidøø ku ja jaj t'ejxpaattøø,
ja' ka'ap ja tmadoodøø ku øts
nyikmigajpxy. ¹⁰Xjats ku øts idø'on
jade'en nyikmigajpxy, winets ø
nnimaay: “¿Ti windsøn ndu'ump,
sudso'ampy ndaabyaatt?” Winets
nwindsøn'ajtim xnimaay: “Pidø'øk
jøts mnøjkxt jam Damasco, jamts
tuki'iyi myiktukmado'ot pøni ti jaty
mdu'ump.” ¹¹Kumi tø øts wyinaty
ja jaj xyikwinjøøxy xyikwinapy,
winets ja nmigu'uk jam
x'ukwejtsnidøø, jøts øts xyikja'ttøø
jam Damasco.

¹²Jam wyinaty tu'uk ja jaa'y pøn
txøøw'ajtp Ananías, ja' idø'on tiy
tjanchpadump ka'pxy ja Moisés
kyutujk. Xjats niduki'iyi ja israelit
jaa'y pøn jaty jam tsinaadyip
Damasco, yjanchojktip idø'on ja'
ja Ananías. ¹³Xjats øts ja Ananías
ojts x'ixy, jøts øts xnimaay:

“Migu'uk Saulo, tawin'eix yikxon yø mween jadigojk.” Jøts øts jatyi ojts nwin'eixpiky, xjats nmigu'uk n'eixpaajty. ¹⁴Jøts ø xnimaay ja Ananías: “Ja Dios Teety pøn adøm n'apteety'amøj pyadundip jekyip, ja' kø'øm tø mdsøkyi jøts me mduknijawiyit ja y'øwiyinmaa'ñ, jøts ñanky'ijxyiyi ja nwindson'ajtim Jesús pøn tum tsuj ja winmaa'ñ tmøøt'ajtp, ja'ats kø'øm ja y'ayuujk mdukmadoojyip. ¹⁵Ja'agøjxp ja Dios jade'en ttuun, jøts mets nøjkk xkajpxwa'kxy ja kyajpxy y'ayuujk, jøts xuknijawit tuki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y sa tø x'ixy jøts sa tø xmadø. ¹⁶Jøts ixyam, ðtiku nugo mgo'kni? Pidø'øk jøts mnøbatt, janchjawi amumjoojt ja nwindson'ajtim Dios jya' jøts myikpøkwy'a'ðsiyit.”

**Ku ja Pablo tnmadyaajky
sudsø'ampy ojts yikexy jam
mā jaa'y ka' y'israelitjaa'yidi**

¹⁷⁻¹⁸'Ku øts idø'øn jade'en njajty, winets øts jadigojk nwimbijty ya Jerusalén, jøts øts jap nniikxy tsaptøjkjøtpy Dios'ajot'ajtpi. Japts øts ja nwindson'ajtim xmigajpxy, jade'en øts ja n'ixy kidim ja jaa'y kyuma'ay, jøts ø xnimaay: “Putyi ya tsoon Jerusalén, ka'ap inet ja tmøjpikta'aktit sa øts inet n'ayuujk xjakajpxiyit.” ¹⁹Xjats ø nniimaay: “Mets teety, ñija'widip ja' ku øts jam y'ijty nniikxy mā jaty ja tsaptøjk, jøts øts jam nmach pøn jaty tpadundip mets mja', jøts øts ja ndagubety, yikxon njanchwiwøpy jøts nyiknijky puxøjkjøtpy. ²⁰Ñija'widip ja nayide'en ku øts jam wyinaty ku ja Esteban jam y'ø'jky midy mets

m'ayuujk ojts tkajpxwa'kxy, jam øts wyinaty nayide'en ndani, jøts øts nwaan nayide'en jøts tyik'ookit. N'eix'ejtidoø øts ja yik'oo'kpi ja wyet.” ²¹Xjats øts ja nwindson'ajtim xnimaay: “Putyi, jagam me ngajxwa'añ kajpxwa'kxpi mā jaty pøn ka' y'israelitjaa'yidi.”

**Ku ja Pablo ja soldadi windsøn
yikpuxøjkjøkyøø**

²²Xjats ku ja Pablo jade'en yjakajpxy, winets ja mayjaa'y møk'ampy yjanchkajpxjø'ktøø, xjats wyandøø:

—iWan tpa'øøky yø'øbi jaa'y!
iKa'ap y'ukpaat'ajtiñi jøts
yjaaktsøønit!

²³Xjats ja mayjaa'y tjanchtayax'adø'øtsti jøts ja wyet tjanchajpwøjt, jøts ja pu'ux nayide'en tjanchwijø'økti, ²⁴paty ja windsøn nayide'en tyikutujky jøts ja Pablo jap yikpøkjø'økt jap windsøn kyutujktaajkjøtpy. Xjats ja windsøn tyikutujky jadigojk jøts yikwopt, jøts kuwani ttuknigajpxwa'añ tigøjxp ku ja mayjaa'y jade'en myidsep'atyiyi. ²⁵Xjats ku ja Pablo tø wyinaty yikøtsumni yikpaktsumni jøts yikwopwa'añ, winets ja Pablo tniimaay ja soldadi pøn jap wyinaty: —ðMbaat'ajttip meets jøts meets ja romanit jaa'y xwopt midy ka'anim yiktiidyun?

²⁶Ku jade'en tmadøøpy pøn ja soldadi t'ana'amp, winets ja jatyi tniinijkxy ja wyindsøn, jøts tniimaay: —Ejxim ku jade'en m'adø'øtst, ðkidi xnijawi ku yø' romanitjaa'yi?

²⁷Winets ja windsøn twingunøjkxyii'ñ ja Pablo jøts tyiktiiy:

—¿Mjanchromanit jaa'y mets?
Xjats ja Pablo t'adsojimbijty jøts
tnimaay:

—Paty ja' øts.

²⁸Xjats ja windsøn tnimaay ja
Pablo:

—Janch kaja øts nmeen
tø nyiktuñ ku øts ya
nromanitjaa'y'atwa'añ.

Xjats ja Pablo tnimaay:

—Ka'ap øts ya ti jade'en tø ngujuy,
ja' ku øts ya tø ndyimgye'exy.

²⁹Xjats ku dø'on jade'en
yjajty, winets ja soldadi jadi'iñi
yjiyø'ogyøxnidøø pøn ja Pablo
t'ukwopwandip. Xjats ja windsøn
ojs nayide'en chø'øgi kudam ja'
ryomanitjaa'yi pøn wyinaty tø
tkøwøøndi tpakwøøndi.

**Ku ja Pablo yiktanay'øyiyoø
ja israelit jaa'y myøjkutujk
adsinaabyi wyingujky**

³⁰Xjats ja windsøn kuwani
tnijawiwya'añ tigøjxp ku
ja Pablo ja israelit jaa'y
ñi'øønyi. Xjats kyimjabom
tnankwyinajkiyøø ja puxkadeen,
jøts tnankwyaamujkiyøø ja
teetywindsøn jøts nayide'en ja
israelit jaa'y kyutujk adsinaabyidi,
winets ja Pablo jap yikwaanijky
jøts tyikajpxwa'añ jap windsøn
y'agui'ptyi.

23 Xjats ja Pablo
twinguwa'jkii'iñ pøn jaty
jap wyinaty møj windsøn'ajttip, jøts
tnimaay:

—Migu'uktøjkti, wa'ats Dios t'ixy
ku øts ka'ap ja Dios nmidundigøø,
ejtp øts jotkujk nnayjawi.

²Winets ja møjteetywindsøn
tyikutujky midi txøøw'ajtp Ananías,

jøts tnimaay pøn ja Pablo jap
wyinaty wingon møøt tyani, jøts
ja Pablo yik'akøjxøøkt. ³Xjats ja
Pablo t'adsøø ja møjteetywindsøn:

—iTi windsøn mets idø'on
jade'en, nayide'en ja Dios
mduniyit! Pøni mgutujk'adsinaapy
tam mets, ¿sudsøts øts jade'en
xnankyoxwa'añiyi pøni jap tam ja
kutujk xmøødi?

⁴Xjats ja y'adsøøø pøn jaty ja
Pablo jap wyinaty møøt wingon
y'ity, jøts ja Pablo yiknimaay:

—¿Jade'endam idø'on
xmigajpxigøø ja møjteetywindsøn?

⁵Xjats ja Pablo y'adsøø:

—Migu'ukti, ka' øts yø nnijawi
kudam yø myøjteetywindsøni;
janch jade'en ja Dios kyajpxy
wya'añ ku wya'añ: “Kidi
xmigajpxigøø pøn jam yikutujktip
mgajpkøjxp.”

⁶Winets ja Pablo jam t'ejxkajpy
ku majtsk piky ja windsøndøjk
jamdi. Jam wyinaty pøn ja'
tpadundip ja saduceit ixpøjkin, jøts
nay jam ja'amidi pøn tpadundip ja
fariseit ixpøjkin, paty ja Pablo møk
ojs kyajpxwa'kxy, jøts wya'añ:
—Meets migu'uktøjkti, fariseit
jaa'y øts jøts fariseit jaa'y øts
ndeety. Ja' meets ixyam xatiidyump
ku øts n'awijxy'aty jøts ku ja oo'kpi
jadigojk yjukpyiky jap oo'kpi
jutjøtpy.

⁷Xjats ku ja Pablo jade'en wya'añ,
winets ja' pøn ja fariseit ixpøjkin
tjagyaptip jøts nayide'en pøn ja
saduceit ixpøjkin tmøøt'ajttip,
ja'ats ojs møk ñadyamigajpxyidi
kunim majtsk piky ja wyinmaa'iñ
yjajttøø. ⁸Ja saduceit jaa'y wamp
jøts ku ka'ap ja oo'kpi yjukpyiky

jadigojk jap oo'kpi jutjõtpy, jøts ku nayide'en ka'ap ja ankilis ma, jøts ni anmija'win jøts ni miku' niti kya'ity. Jade'en idø'on ja saduceit y'ixpøjkin; xjats ja fariseit y'ixpøjkin tuki'iyi ja tjanchjawidi. ⁹Xjats niduki'iyi kyajpxjø'ktøø; winets winaagin ja kajpxwejpi wya'kukiyii'n pøn tnija'widip ja Moisés kyutujk, jøts pøn ttsojktip ja fariseit y'ixpøjkin, ja'ats ojts wya'andi:

—Ya'at jaa'y ka' ti tundigø'øyin tjagyepy, jotmøn ku yø tø myigajpxyi tu'uk ja ankilis uk øy ti, ka' y'øyi ku ja Dios yja' nugo ndatøjka'andit.

¹⁰Xjats kumi janch møk idø'on ja jeky ñagyajpxidøø, winets ja soldadi windsøn tjøppjawi ku ja Pablo jotmøn ja mayjaa'y y'uknukwə'kxniyit. Winets ja soldadi ja twaadsøø, jøts ja Pablo jam yikwejtspidsiimy mayjaa'y agujkp, jøts jap jadigojk tyiknijkxy soldadi kyutujktaajk agui'py.

¹¹Xjats ku kyoots'ajty, winets ja Pablo t'ixy kuma'ayjõtpy ja nwindsøn'ajtim Jesús, jøts ñii'mxyiyi:

—Pablo, jotmøk nabyikta'agi, nayide'en jam nøjcx mgajpxwa'kxy ma ja møj kutujktaajk jam Roma, nayide'en sam øts n'ayuujk tø xkajpxwa'kxiyi ya Jerusalén.

**Ku ja Pablo yiktanibiktaajkøø
jøts ja y'amaa'tsk'ookt**

¹²Xjats ku jade'en ja Pablo kyumaay, winets ja israelit jaa'y winaagin tkajpxy'ajttøø ja Pablo jøts tyik'ooktit, møk'ampy idø'on tyimñawyajnidøø, ka'ap ja

tkugayidit tku'uugidit kunim ja Pablo tyimyik'ejxnaxt, kunim ja tyimyik'ooktit. ¹³Wixijkxy ñaxy idø'on ja jaa'dyi pøn idø'on ja Pablo jade'en tkajpxy'ajttøø. ¹⁴Winets ja ñiwixijkxpyi jaa'y jap ñøjkxtøø ma ja teetywindsøn jap wyin'atyi møøt ja møjaa'dyøjkti, jøts tnimaadyøø:

—Tø øøts idø'on ndyimñagyajpxyi, ka'ap øøts ngugaayiwya'añ ngu'uugiwya'añ, kunim øøts ja Pablo ndyimy'ejxtnim øøky.

¹⁵Meets niduki'iyi pøn jaty ya kutujk adsinaadyip, amidowdi ja soldadi windsøn jøts jabom ya ja Pablo tyikme'ent mee mwindujy, jade'en xwindaayidit ja windsøn jøts ku ka'pxy yikpayø'øwya'añ ja pøky, jamts øøts wyinaty tu'am n'aweix'lity, jøts jam yø y'ookt.

¹⁶Xjats ja Pablo pyøøpy tnija'wiyii'n ja ayuujk ku ja yjamy ja jaa'y yik'ookwə'añi, winets ja yjamy ja ojts ttukmadøø ma ja soldadi kyutujktaajk jap. ¹⁷Xjats ja Pablo twaadsøø tu'uk ja soldadi, jøts tnimaay:

—Møøt nøjcx ya'at mixy jap windsøn wyindujpy, jap ayuujk yø tu'uk tkajpxwə'añ.

¹⁸Winets ja soldadi tmøødiyii'n ja mixy jøts ttukmadøø ja wyindsøn, jøts tnimaay:

—Tø øts ja Pablo xyaajxi midi jap tsumy, jøts øts tø xnøjmi jøts øts ya'at mixy nyikme'ent, jap ayuujk tu'uk tkajpxwə'añ.

¹⁹Winets ja mixy kyøjø'øm ja windsøn y'ukwejtsøø, yiknijkxyi abiky jøts yiktøøji:

—¿Ti øts idø'on xamigajpxwəmp?

²⁰Xjats ja mixy t'adsøøy:

—Jade'en ja israelit jaa'y ayuujk tø tpikta'akti jøts tø tkajpxy'atti,

jòts mets myik'amido'ot ja Pablo jòts jabom xyiknòjkxt jap yikutujkpidi y'agui'py, ja'agòjxp tijy ku ka'pxy tpayò'òwya'andi ja pyòky. ²¹Taayidip ja', kidi xmibiky, jap ja jaa'y yu'uch y'aweixwa'andi niwixijkxy ñaxy jap tuu'agui'py. Tò dò'òn ja mòk tyimñawya'añidi jòts ka' tkugaayiwya'andi tku'uugiwy'a'andi kunim ja Pablo tyimiyik'ooktit; jam inet idò'òn ja y'aweixti, ja'ayi mets ja nugo x'uk'adsojimbett.

²²Winets ja mixy ja windsòn y'ana'amiyòò jòts ku ka'ap pòn ttukmado'ot, xjats jade'eñi mòòt ñawya'kxòò.

**Ku ja Pablo yiktanikejxy
ja mòj windsòn Félix**

²³Xjats ja mòj soldadi windsòn tyaajxyii'ñ nimajtsk ja syoldadi jòts t'ane'emy, jòts ja syoldadi nimajtsk magò'pxy ñayjòp'ejxidit pòn tekyjò'òm yò'òdyip, jòts ja nidugui'pxy myajk ja kawaagyòjxpidi, jòts nayide'en nimajtsk magò'pxy ja takuu'mòòtpidi. Ja'ats jam nòjkxtip Cesarea jòts choondit koots taxujk yaxp. ²⁴Xjats ja windsòn nayide'en t'ane'emy jòts ja Pablo kyawaay nayide'en yikmo'ot, jòts nayide'en t'ane'emy jòts ja Pablo yik'eix'ett, jòts mòk mòjaaw yikòyakt mà ja mòj yikutujkpi Félix jam. ²⁵Xjats ja windsòn ja nòky tyik'òyiyii'ñ jòts ja soldadi ja yiktamigajxyii'ñ, yide'en ja nòky wya'añ:

²⁶“Òts nxòòw Claudio Lisias midì mòj soldadi windsòn, òts mets ja kajpxpoo'kxin ndaniguejxpy mets mòj yikutujkpi Félix. Tu'uk

òts ja ayuujk nguexy. ²⁷Jade'en ja israelit jaa'y tò y'adò'òtsti, tu'uk ya'at jaa'y ttsumdòò midì mets ixyam ndagòdòjkip. Yò' wyinaty yik'ookwandip, xjats ku òts ojts nnijawi kudam yò' ryomanitjaa'yi, winets ò nninijkxy mòòt ja soldadi, ja'agòjxp ja jaa'y kyayik'o'òjkòò. ²⁸Xjats kumi nnijawiwypy òts tiku yikni'òòni, jòts nyiknijkxy jam mà ja israelit jaa'y myòjkutujk'adsinaabyidi, ²⁹ja'agòjxp yjawi ojts yikni'òòni ku ja ojts tkamimadòy ja israelit jaa'y kyò'òmgutujkti, ka'ats pyaat'atyì jòts ku tyik'ooktit, jòts ni kyapaat'atyì jòts puxòjkjotp y'ett. ³⁰Tò nyiktuknijawi ku ja israelit jaa'y ñiwinmayiyi jòts yik'oogiyit, paty òts ixya nnaajtskajxi, paty òts nayide'en tò ndukmadòy pòn tni'òò'nidip yò Pablo, wan jam tyikwingukidi jam mets mwindump. Yò'òyi kajpxy me ndaniguejxpy. Dioskujuyip.”

³¹Ku dò'òn jade'en ja soldadi ja kutujk yikmòòdyòò, winets koots tmòòtso'ondòò ja Pablo jòts jam tmòòtja'ttòò mà kajp txòòwi Antipatris. ³²Winets ja soldadi jam kyimjabom wyimbejtnidòò midì tekyjò'òm yò'òdyip, jòts ja kawaachinaabyidi tjaakmòòtnòjkxtòò ja Pablo ³³jam Cesarea, jòts jam tkòyaktòò ja nòky mà ja mòj yikutujkpi jam jòts nayide'en ja Pablo yikòyajky. ³⁴Xjats ja mòj yikutujkpi tpa'ijxy ja nòky, winets tyiknidòòjòò pònit jaa'y ja Pablo, xjats t'adsoodòò ku ja Cyiliciitjaa'yi, ³⁵xjats ja Pablo yiknimaay:

—Jaanim òts nmado'ot ja mgajxpy ja m'ayuujk kunim ja mye'endit pòn mni'òò'niyip.

Winets tyikutujky jøts ja Pablo yikpøkjø'økt mā Herodes ja møj kyutujktaajk jam, jøts jam tnanky'ejx'ityiyi.

Ku ja Pablo yjanagyugajpxiyøø møj windsøn Félix wyingujkp

24 Xjats kyimagoxkxøøw'ajty, winets ja møj teetywindsøn Ananías yja'ttøø jam Cesarea møøt ja møjaa'dyøjk, jøts tu'uk ja kajpx'øyibi pøn txøøw'ajtp Tértulo. Jade'en ja møj yikutujkpi jam twinguwa'jkidøø, jøts ja Pablo tni'øøniwya'andi. ²Xjats ja Pablo jap nayide'en tyikmendøø, winets ja Tértulo ttami'iñ ja møj yikutujkpi Félix sa Pablo kya'øy'adi'ich, jøts wyaañ:

—Mets møj yikutujkpi, dioskujuyip. Tsuj jotkujk xjagyepy ja mgajp, ka' mā ti tsep tyuñi mets mwijy'ajtingøjxp. ³Ejtp øøts jotkujk xmø'øy jøts øøts jotkujk nnaxy ndøki ømyadsowi, janchkunuu'kxy øø njawi mets møj yikutujkpi. ⁴Mets m'ukmaa'kxp, jøts ka'ap øts mdiempi nugo nyikwindigø'øty. Jøts njanchminuu'kxakpy jøts ja tsojkin xjagyapt, jøts øøts n'ayuujk waani xmadoojit. ⁵Tø øøts wa'ats nnijawi ku ya'atpi jaa'y tu'uk nugo y'ayo'onduñ, jøts tnankñawya'kxyi ja israelit jaa'y wyinmaa'n mā jaty yø wyidity, jøts yø' tñigubajk'ajtp pøn tpadundip tu'uk ja nazaretit jaa'y y'ixpøjkin. ⁶Nayide'en ya'at jaa'y tkuwaawi ja griegit jaa'y jøts øøts ndsaptøjk jade'en nugo xyikma'jtiiyi; paty øøts idø'on yø tø nmach jøts øø njatiidyunwa'añ sa øøts ngutujk wya'añ; ⁷ja soldadi windsøn Lisias øøts jade'en nugo

xump jøts ttatøki øøts nwinmaa'n, jøts aguwanikøjxp yikpiky yø Pablo, ⁸jøts øøts xnøjmi pøni pøn nañi'øø'niyip wan ya tmendi me mwindujy, jøts me xpayø'øty jøts xnijawit tuki'iyi sa øøts ja øø'nin nbikta'aky.

⁹Xjats ku ja Tértulo jade'en kyajpxkijxy, xjats ja myigu'uk israelit jaa'dyi pøn jaty jap wyinaty nayide'en tø wya'andi jøts ku ja janch wya'añ ja Tértulo, ka'ap ja tyaayi. ¹⁰Winets ja gobernador Félix ja Pablo tyikajpxy, xjats ja Pablo yide'en wyaañ:

—Mets møj yikutujkpi, nay ø ndsøjkpy øts jøts nwindanit ja nbøky mets mwindujy, kumi nnija'wip øts ku mets ya jeky yjumøjtyip tø myikutujktsøø'ni. ¹¹Mets kø'øøm m'ukyiktiidyøkip øts n'ayuujk pøni ka' xjanchjawi, ku øts jam wyinaty myakmajtsk xøøwipnim tø nja'aty jam Jerusalén Dios'ajot'ajtpi. ¹²Ka'ap øts jam wyinaty pøn møøt nnachepkajpxyi, nisa øts ja jaa'y ngayik'adi'ich jam møj tsaptøjkjotp, ni jam mā jaty ja chaptøjk ja'adi, ni jam møj kajpjotp. ¹³Ya'atpi jaa'dyi niti tkananky'ejxidit midi øts yø xani'øø'nidip. ¹⁴Yø'øyi øts wa'ats nnigajpxy jøts ku nbaduñ ja Dios midi øøts ejtp nbadumpy. Ka'ats øts yø nmigu'uk israelit jaa'dyi t'øyjawidi sa nbaduñ. ¹⁵Njanchja'wip øts ja Dios nayide'en sam yø tjanchjawidi ku øø njøp'ixy ku ja Dios ja oo'kpi jadigojk tyikjuykpyiky, øy ja oo'kpi y'øyi kya'øyi pøni sa ja y'atsøonidi. ¹⁶Ja' ndsøjkpy jøts øts ja Dios ejtp nmi'øy'ajtnit jøts nayide'en ja na'xwii'nit jaa'dyi.

¹⁷Tø øts mawyeen n'atswidity kawinaak jumøjt, jøts øts jadigojk tø nwimbity Jerusalén, jøts øts nmigu'uk nmay'atwa'añ n'ayo'ejxwa'añ, jøts ja Dios nayide'en nwindso'øgiwya'añ.

¹⁸Ja'ats øts jap wyinaty ndumpy tsaptøjkjøtpy sudso ø nbaatt nwa'ats'ajtin, ku øts ja israelit jaa'y jap xpaajtøø midi tsoo'ndip Asia, ka'ap øts ja mayjaa'y wyinaty nmøødi, ka'ap pøn ti ttuñ. ¹⁹Ja'abi dø'on ya mibaat me'endip pøn øts jap ojts xpaatti jøts øts ya xni'øønidit, pøni ñija'widip ja' ku øts jap ndundigø y tsaptøjkjøtpy.

²⁰Uk ku ka' mye'endit sa øts idø'on nwa'añ, wan ya'at tñigajpxti pøn jaty ixyaadi, pøni ojts øts ja nbøky nyiktapaaty ku øts ojts nyiktiidyuñ jap kutujk adsinaabyi wyindujpy. ²¹Uk jotmønts øts jade'en xukpøky'atti ku øts ojts møk nmigajpxjø'økti, jøts øts yide'en nnimaay: "Meets ixyam xiidyump ja'agøjxp ku øts njøp'ixy jøts ku ja oo'kpi jadigojk yjukpyiky jap oo'kpi jutjøtpy." Jade'en øts nnimaay.

²²Xjats ku ja møj yikutujkpi Félix ja Pablo y'ayuujk tmadooji, winets jaayi tkajpxuky ja payø'øyin ja'agøjxp ku nayide'en tñijawi sa ja Jesús yjanchja'wibi yjaa'y'atti, paty jade'en tñimaay:

—Wan t'uk'awijxñim jade'en kunim ja mye'ent ja møj soldadi windsøn Lisias, ja'ats øts xjaaktukmado'opnim ka'pxy yø'øbi winmaa'ñ.

²³Winets ja møj yikutujkpi t'ane'emy ja soldadi jøts ja Pablo chumy'ettnim, jøts tñøjmi

nayide'en jøts ja Pablo ja myigu'uk kuwani y'atmigajpxit, pøni pøn jaty mendip kidi ja tkayiknajxnidi.

²⁴Xjats ja Pablo jap tyaañ winaak xøøwin, winets ja møj yikutujkpi tmøøtja'aty jadigojk ja ñidø'øxy Drusila, pøn nayide'en israelit jaa'y, winets ja Pablo yikyaxtsøø y jøts tñigajpxt sudso'ampy ja Jesús yja' yikjanchjawi. ²⁵Xjats ja Pablo yikxon jade'en tñigajpxy sudso n'øyjaa'y'ajtindit sam ja Dios ttsøkyin, jøts kø'øm nayide'en nnay'ejx'ejti'indit, jøts ku Dios ja naxwii'ñit jaa'y nøjx ttiidyuñ. Winets ja møj yikutujkpi ojts ja' tkudsø'øgi jøts ja Pablo yiknimaay:

—Nøjxkni ixyam, kunim ø n'awatsit jøts jadigojk nwaadsø'ot.

²⁶Xjats ja møj yikutujkpi may ojk ja Pablo twaadsøø, jade'en ja yjawinmay jøts ja myeenmyo'ojit ayu'uch, winetnimts ja tmajtsu'utt.

²⁷Majtsk jumøjt idø'on jade'en ñajxy, nugo tjaximiwaadsow'ity ja Pablo. Winets ja møj yikutujkpi tyigajtsnaa, jøts jadu'uk tyøjkiyi'ñ pøn txøøw'ajtp Porcio Festo. Jøts kumi ka'ap ja møj yikutujkpi Félix tmidsep'atwa'añ ja israelit jaa'y, ja'agøjxp idø'on ja Pablo jap tyaañ tsumy.

Ku ja Pablo twingunøjxøø ja møj yikutujkpi Festo

25 Xjats ja Festo tyøjkiyi'ñ møj yikutujkpi jam Cesarea, jøts kyidigøøk xøøw chøø'ñ jøts jam pyatøjkiyi'ñ Jerusalén. ²Jamts ja teetywindsøndi møøt ja israelit møjaa'dyøjkti twinguwa'jkidøø ja møj yikutujkpi Festo jøts ja Pablo yikni'øøni. ³Xjats

ja møj yikutujkpi yik'amidøøy
 ja may'ajt, jøts ja Pablo tnigaxit
 jøts jam tyikme'ent Jerusalén.
 Jade'en ja israelit jaa'y wyinaty tø
 tjaninwinmayidi jøts ja Pablo y'ookt
 tuu'ajy. ⁴Xjats ja møj yikutujkpi
 Festo t'adsojimbijty jøts ku ja kø'øm
 tsojk wyimbetwa'añ jadigojk jam
 Cesarea, kumi ixjam ja Pablo tsumy
 y'lity. ⁵Winets tnøjmi ja israelit jaa'y
 møøt ja teetywindsøndi:

—Wa'n tjaa'myindi ne'egi
 niduknax pøn jaty ku'aaw'attip,
 jamts xni'øønidit pøni tødam ja'abi
 jaa'y tyundigøy.

⁶Xjats ja Festo waani tyaa'niyii'n
 Jerusalén tuktujk xøøwin uk
 majk xøøwin, winets wyimbijty
 jadigojk. Xjats kyimjabom
 ttawa'jtsiyii'n ja kyutujktaajk,
 winets tnankñajtswaa'wiyøø
 ja Pablo. ⁷Xjats ku ja Pablo
 twinguwa'jkiiyii'n ja møj yikutujkpi,
 winets ja israelit jaa'y nayide'en
 twinguwa'jkidøø pøn jam wyinaty
 tø choondi Jerusalén. Xjats ja Pablo
 mayjøøjp møk yjanchyiktani'øøni
 ja tyundigø'yin, niti tiy'ajtin
 tkananky'ijxyidi. ⁸Xjats ja Pablo
 kø'øm ñagyugajpxyiyi jøts tnimaay
 ja møj yikutujkpi:

—Nipøn niti ngadamidundigøy, ni
 ja israelit jaa'y kyutujk jøts ni ja
 chaptøjk, jøts ni ja romanit jaa'y
 myøjyikutujkpi ngamidundigøy.

⁹Xjats ja Festo, kumi tyunwajnip
 ja may'ajt ja israelit jaa'y jøts
 y'øyjawiyyidit, xjats ja Pablo tyiktiiy
 jøts yiknimaay:

—¿Mnøjkxwamp jam Jerusalén?
 Jamnim øts nbayø'ty ja mbøky.

¹⁰Winets ja Pablo t'adsojimbijty
 jøts tnimaay:

—Paat'ajtp øts yaayi
 nyiktiidyu'unt, kumi ja møj
 windsøn César ya kø'øm tø
 tpikta'aky yø kutujktaajk. Wa'atsxi
 me xnijawi ku øts ka' yø israelit
 jaa'y ti ndamidundigøy pøn jap
 wamp jøts øts ja nbøky ngu'oogit,
¹¹ka'ap ø nwa'añ jøts øts ngagupøkt
 ja o'jkin; jøts pøni ka'adam yjanchi
 midi øts yø' xani'øø'nidip, nipøn
 kyapaat'atyiyi jøts øts xkøyaktit ma
 israelit jaa'y. Wamp øts jøts ja møj
 windsøn César øts kø'øm xiidyu'unt.

¹²Xjats ku ja Pablo jade'en
 kyajpxkijxy, winets ja møj
 yikutujkpi møøt tkajpx'øyiyii'n ja
 pyutanaabyi, winets yiknimaay ja
 Pablo:

—Tø kø'øm mwa'añ ku ja møj
 windsøn César mdiidyuniyit. Ja'ats
 idø'on mninøjkxp.

Ku ja Pablo twingunøjkxøø ja rey Agripa

¹³Xjats ku ja Pablo jade'en
 yiknimaay kuts tu'uk majtskin ja
 xøøw ñajxy, winets ja rey Agripa
 ojts ñinijkyiyi møøt ja Berenice,
 ja'ats t'atskajpxpoo'kxtip ja Festo.
¹⁴Winets jam ojts kawinaak
 xøøw tyaa'nidi, xjats ja Festo
 ttamimadyaajky ja rey sa ja Pablo
 pyøky jap, jøts tnimaay:

—Ja ya tu'uk ja jaa'y midi ja
 møj yikutujkpi pasadi puxøjkjotpy
 yiktaañ. ¹⁵Ja'ats møk pyayø'dyyp
 ja teetywindsøndi møøt ja israelit
 møjaa'dyøjkti. Xjats ku øts ojts
 n'øch Jerusalén, winets øts jam ojts
 xwinguwa'agidi, jøts øts møk'ampy
 xnimaadyi jøts øts nnankyik'oogit
 yø Pablo. ¹⁶Xjats øts nnøjmi jøts ku
 ka'ap jade'en ja romanit kyutujk

wya'añ, ka'ap pøn ayu'uch nugo ñanky'oogidit, kuwani ja payø'oyin tyunit jøts kø'øm ñawyindaniyidit pøni ti pønjabøn ñi'ii'mpy. ¹⁷Ku ya yja'ttøø ja israelit jaa'y, ka'ap øts tiempi nugo nyikwindigøøy, jaty kyimjabom ja ngutujktaajk ndawa'ltsiyii'ñ jøts ja Pablo nnankyikmejni. ¹⁸Ku ja myendøø pøn jaty øø'ndip, ni tu'uk ja tka'uktapaatnidi ja pyøky mid'i'ibi øts idø'øn n'ukjøp'ijxpy. ¹⁹Ja'ayi nugo yiktani'øø'nip ja chinaa'yin, jøts nayide'en pøn txøøw'ajtp Jesús, pøn ojts y'øøky jøts ja Pablo wya'añ ku ja yjuky'aty. ²⁰Jøts øts ka' nmidaabyaaty sudso'ampy øts kø'øm nyikjøpkøxt yø'øbi winmaa'ñ, paty øts yø Pablo n'amidøøy pøni nøjkxwamp Jerusalén jøts jam yiktiidyu'unt. ²¹Kumi yø' kø'øm waan jøts jam yiktiidyu'unt ma ja møj windsøn César Augusto, paty øts jap nyiktsumy'lity kunim øts jam ngaxt møj windsøn windump.

²²Xjats ja rey tnimaay ja Festo jøts ku ja nayide'en tpatmadoowa'añ ja Pablo kyajpxy. Xjats ja møj yikutujkpi t'adsojimbijty, jøts tnimaay:

—Jabom ja x'ukmado'ot.

²³Xjats kyimjabom'ajty, winets ja rey Agripa yja'ttøø møøt ja ñidø'øxy Berenice, xjats ojts yjanchyikmøjpikta'akti jøts jap tyøjkidøø møj tøjkjøtpy møøt ja soldadi windsøndi, jøts nayide'en ja møjaa'dyøjkty pøn jaty jam kugajp'ajttip. Winets ja Festo twaadsøøy ja Pablo,

²⁴jøts ttukmadøøy niduki'iyi ja windsøndøjkty, jøts tnimaay:

—Mets rey Agripa, jøts tuki'iyi pøn jaty ya tø myendi,

ixya dø'øn ja jaa'y mid ixyam mbatmadoowajnidip y'ayuujk. Tø øts idø'øn ja israelit jaa'y namay øy xmi'øøndi ya'at køjxp jade'en ya jøts nayide'en jam Jerusalén, ejtp ø xnøjmidi jøts mibaat ku yø tyimy'oookt. ²⁵Ka'ats yjawi ti møj tundigøø'yin tjagyepy jøts ja tku'oogit; kø'øm yø t'amidøøy jøts jam nøjkx yiktiidyuñ ma ja møj windsøn Augusto jam, paty øts nayide'en jam ndyimgyajxwa'añ. ²⁶Meets migu'ukti, ka'ap øts nmidaabyaaty ti pøky øts ndapaatp ya'atpi jaa'y, sudso'ampy øts nøky nyik'øyt jøts tñijawit ja nmøjwindsøn, jøts paty øts ixyam nyikmiñ mee mwindujy, jøts me rey Agripa x'ukpatmado'ot jøts øts xuknijawit mid'i'ibi ayuujk øts idø'øn ngaxp. ²⁷Janchnigyumaap ø njaty ku øts ja pøkyjaa'y nugo njanch'ukaxt, jøts ni ngatukmado'ot øts nmøjwindsøn pøni ti pøky yiktani'øø'nip.

Ku ja Pablo tnigajpxy ja chinaa'yin jam rey Agripa wyindump

26 Winets ja rey Agripa tnimaay ja Pablo:

—Mbaat'ajtip jøts me kø'øm mgajpxt.

Xjats ja Pablo ja kyø' tyikpidi'jky, jøts yide'en kyajpxøjkii'ñ:

²—Njanchtaxondakpy øts ku øts xyikajpxwa'añ ya mets mwindujy, jøts øts kø'øm nwindanit tuki'iyi pøni sa jaty øts ja israelit jaa'y xka'ødyejti. ³Øy'ajtp nayide'en kumi mets mnija'wip tuki'iyi øøts ndsinaa'yin sa øø n'israelitjaa'y'aty, jøts ti jaty øøts ejtp nnadyamigajpxiyip. Paty mets

n'amidø y jøts waani x'ukmado'ot øts ngajpxy.

Sa ja Pablo chinaay myijawyeen ku ka'anim tyiktigach ja chinaa'yin

⁴Ñija'widip nmigu'uk israelit jaa'y niduki'iyi sa øts njaa'y'ajty jam ndigam ku nmutsk'ajty, jøts nayide'en sa øts njaa'y'aty jam Jerusalén ixymbaadyim. ⁵Pøni ñigajpxwandip wan tnigajpxti, kumi ñija'widip yø' nayide'en ku øts mutskyi ja fariseit ixpøjkin nbadojkiyii'ñ midi ka'pxy tpadundip ja Moisés kyutujk. ⁶Ja'agøjpx øts nyikni'øøni ku øts njøp'ixy ku ja Dios Teety ja oo'kpi jadigojk tyikjujkyiky jap oo'kpi jutjøtpy, kumi jade'en ja Dios Teety kø'øm ja wyandaajkin tmø'y øøts n'apteety'amøj jøts jade'en ttu'unt. ⁷Jøts niduki'iyi makmajtsk kajp ja israelit jaa'y tjøp'ejxtit jøts ku ja Dios ja wyandaajkin tyikjøpkøxt, paty ejtp t'ajot'attit ja Dios jøts tjä'myatsti jøpy ux. Mets rey Agripa, nay yø'øbi winmaa'ñ øts idø'on yø nmigu'uk israelit jaa'y xkada'øyja'widip, jøts øts xani'øøni. ⁸¿Ka' mee nayide'en xjanchjaw i jøts ku ja Dios ja oo'kpi tyikjujkyiky jadigojk?

Sa ja Pablo jawyeen tjemduuñ tteduuñ ja Jesús yjanchja'wibidi

⁹Øts kø'øm ojts nwinmaa'mbyaaty jøts øts ja Jesús Nazaretit yjanchja'wibidi ojts o sa nduujniyi, jøts ø møk nyik'ayo'ombaattøø. ¹⁰Jade'ents øts idø'on jam n'adijch Jerusalén ku øts ja teetywindsøn xmo'odi ja tiy'ajtin jøts øts ja Jesús yjaa'y

namay ndsujmiyit; jøts nayi waan øts idø'on jøts y'ooktit. ¹¹Kawinaak ojk øts idø'on kø'øm ja møk nyik'ayo'ombaattøø, jøts kuwani ndukmajtsu'tutti ja yjanchja'win. Jade'en øts idø'on n'adijch ma jaty ja chaptøjk, janch awa'an'ampy øts idø'on nbawidijty jagamgajp paat.

Ku ja Pablo jadigojk tnmadyaajky sa ja chinaa'yin tyiktigajch

¹²Nay yø'øbi winmaa'ñ øts wyinaty nminijxpy jam Damasco sa øts ja teetywindsøn wyinaty ja kutujk tø xmø'y. ¹³Winets ø kujkxøow et jam tuu'am ojts n'ejxpaaty tu'uk ja jaj midi tsajpjøtpy kyidaajky, janch møk idø'on ja yjajy nika'ap ja xøow jade'en yjajy, jøts øøts ja jaj ojts tuki'iyi xnawidity pøn jaty øts jam wyinaty nmøøt. ¹⁴Winets øøts niduki'iyi nnaaxkidaajky, jøts øts nmadøø y tu'uk ja hebreit ayuujk ku ø xnimaay: "Saulo, Saulo, ¿tiku ø xjemdunwa'añ xedunwa'añ? Kø'øm mnay'ayo'onduniyi jade'en kidi tsakaa ku ja ti tnepy jøts ja kø'øm kujp ñadyukyø'odyiyi." ¹⁵Winets nnimaay: "¿Windsøn, pøn mets?" Winets øts jaty nwindson'ajtim xnimaay: "Øts Jesús Nazaretit jaa'y, nay ja' pøn mjemdumpy mdedumpy. ¹⁶Pido'øk wa'kuki, ja'agøjpx øts ixyam kø'øm nnanky'ijxyi jøts øts xmidu'unt, jøts mgugajpxy'att pøni ti jaty ixyam nduk'ijxpy, jøts pøni ti jaty me njaaktuk'exp. ¹⁷Øts mets nnøø'mo'op nduu'mo'op jam israelit jaa'y etjotp, jøts nayide'en ma ja jaa'y kya'israelitjaa'yidi ma mets ixyam ngajxwa'añ. ¹⁸Yide'en idø'on jam nøjkx mduñ, jøts ja jaa'y

xkajpxwejt jøts ja ka'øy winmaa'n
tmajtstuttit, jøts ja tsuj winmaa'n
tpabøktit. Kidi ja miku' y'ana'amin
t'ukupøjkiniyidi, ja Dios yja' tu'ugyi
pyaduujnidi; jade'en xukmado't
jøts ku øts nja' xjanchja'widit,
jade'en'ampy yikpojkipimaa'kxtit,
jøts nayide'en yikmo'odit ja øy'ajtin
ja tsuj'ajtin møøt ja'adi niduki'iyi
pøn jaty ja Dios tø wyinaty
tyikpøkwyach."

**Ku ja Pablo tpaduun ja ayuujk
midi tsoo'mp tsajpjøtpy**

¹⁹Mets rey Agripa, nbaduujni
øts idø'on tuki'iyi sa jaty øts ja
Jesús xnimaay ku øts ja y'ayuujk
nmadoojoø midi jap tsoo'mp
tsajpjøtpy. ²⁰Winets øts jam
n'uktukmadowdi jawyeen pøn
jaty jam wyinaty Damasco jøts
nayide'en Jerusalén, jøts jam
nayide'en tuki'iyi pøn jaty Judea
etjotp, winets øts n'uktukmadowdi
pøn ka'israelit jaa'dyi, jade'en
øts jam n'uktukmadøø jøts ja
pyøktyu'unin tmajtstuttit jøts
ja Dios yja' tu'ugyi tpaduujniyidit,
nayide'en tsuj yjaa'y'attit jøts
jade'en tnanky'ejxidit ku ja
chinaa'yin tø tyiktigatsti. ²¹Ku
øts ja jaa'y jade'en ngajpxwejt
ja'agøjxp øts ja israelit jaa'y jap
xmajstøø tsaptøjkjøtpy jøts øts
ja' xuku'oogi'wya'andi. ²²Møjt øts
ja Dios ja pudøjkin xmø'øy ku øts
ixyambaat ja kyajpxy y'ayuujk
ngajpxwa'kxiyi, jøts ø ndukmadøø
niduki'iyi pøn jaty ixpiky pøn
jaty ka'ixpiky. Nijuuni øts ja jaa'y
ja wenkpi ayuujk ngadukmadøø,
yø'øyi ngajpxy nayide'en sa ja
Dios kyugajpxy jøts sa ja Moisés

ojs wya'andi, ²³ku ja yiknitsokpi
kuwani y'ayo'ombaatt jøts ku
ja wyinaty tø y'øøky, ja'ats
myijawyeen tunjøpip ku ja
yjujkyøkt jadigojk jap oo'kpi
jutjøtpy, jøts jade'en øøts njaa'y
ttuknijawit ja wa'ats'ajtin møøt
tuki'iyi ja naxwii'nit jaa'y.

**Ku ja Pablo tjadukmibøkwaan ja rey
Agripa jøts tpadu'unt ja Jesús yja'**

²⁴Xjats ku dø'on ja Pablo
jade'en ñagyugajpxiyi, winets ja
møj yikutujkpi Festo møk'ampy
yjanchkajpxy, jøts ja Pablo
yiknimaay:

—iMjanchmo'tp me Pablo! Yø
m'ixpiky'ajtin me nugo myikmo'jtíp.

²⁵Xjats ja Pablo t'adsojimbijty jøts
tnimaay:

—Mets øy møj yikutujkpi, ka'ap øts
nmø'øty; tiy øts idø'on nwa'aan midi
øts ngajpxy. ²⁶Ixya dø'on ja rey
Agripa pøn yø'øbi winmaa'n wa'ats
tnija'wip, paty øts ya jotmøk ngajpxy
yø' wyinduuy; wamp øts idø'on ku
yø' tnijawi tuki'iyi, kumi ka'ap ja
jam ayu'uch yjaty midi øts idø'on
nnigajpxy. ²⁷¿Mjanchja'wip mets rey
idø'on sa ja Dios kyugajpxy wya'andi?
N'ijxpy øts ku yjawi xjanchjawi.

²⁸Xjats ja rey wyaan:

—Kuk øts jeexyip jawaani
xjaaktukmadøø, tøk øts yø jeexyip
ngupiky.

²⁹Xjats ja Pablo y'adsøøy:

—Øyi ja waani uk øyts ja yjamayi
ya'atpi ayuujk, ka'ayi mets ja'ayi
nadyu'uk xjanchjawit, wa'ambim
ja Dios niduki'iyi tjanchjawidit pøn
jaty øts n'ayuujk ya tø xmadooji.

³⁰Ku dø'on ja Pablo jade'en
kyajpxkijxy, winets ja rey niduki'iyi

wya'kukidøø møøt ja møj
yikutujkpi, jøts møøt ja ñidø'øxy
jøts pøn jaty jap wyinatyi, ³¹winets
abiky ñøjkxti jøts jap tkajpx'øyidi
ja Pablo pyøky, jøts yide'en
ñawyajnidøø:

—Ka'ap yø'øbi jaa'y yjawi ti ttuñ
jøts yø' tku'oogit, jøts ni nayide'en
kyapaat'atyi jøts jap puxøjkjøtpy
y'lett.

³²Winets ja rey Agripa tnimaay ja
møj yikutujkpi Festo:

—Tø yø jeexy yikmajstustu'uty ku yø
jeexy kø'øm tka'amidøy jøts ku ja
møj windsøn César tyiidyuniyit.

**Ku ja Pablo yikejxy Roma
ma ja møj kutujktaajk**

27 Xjats ja møj yikutujkpi
twinmaadyøø, winets
ja Pablo yikajxwa'andi jam Italia
møøt ja myibuxøjk jaa'y pøn jaty
jap wyinaty tsumdyi, jøts nayide'en
øts nmøødi pøn ya'at nøky tjaapy.
Winets ja soldadi pyøkjø'jkidøø
midi txøøw'ajtp Julio jøts midi
tnigubajk'ajtp tukpiky ja soldadi, ja'
xyøow ja soldadi tukpiky Augusto.

²Jam wyinaty nayide'en tu'uk ja
Macedoniit jaa'y midi kugajp'ajtp
Tesalónica, ja' xyøow Aristarco.
Winets øø tuknax ndøjkii'ñ møøt
ja Pablo jap barkijøtpy, jam ja barki
wyinaty tø chøøn Adramitio, jøts
ñøjkxwa'añ ma jaty ja kajp jam
Asiit etjotp. ³Xjats øøts jam ndsøø'ñ
Cesarea, jøts øø kyimjabom nja'aty
ma kajp txøøwi Sidón, jamts ja
soldadi Julio t'ayo'ixy ja Pablo, jøts
ja myigu'uktøjk t'atstukmigajpxy
jøts ja myigu'uktøjk yikpoo'kxiyi.

⁴Xjats øøts jadigojk ndsøø'ñ Sidón,
winets øøts ja poj møk'ampy

xjøpkuyø'øyiyii'ñ, paty øø kuwani
nnayø'øy aga'ñ'ampy ja et midi
txøøw'ajtp Chipre, ma ja poj
tuda'aky yø'øy. ⁵Xjats øøts ja mejy
ndanajxy jam Cilicia y'et'amidiy
jøts nayide'en Panfilia y'et'amidiy,
winets øøts nja'ljty ma kajp txøøwi
Mira jam Licia y'etjotp.

⁶Jamts ja soldadi tu'uk t'ixaay
ja barki, jøts ojts t'ejxpaaty tu'uk
midi tø wyinaty chøøn Alejandría
jøts jam ñijkxy Italia, jøts øøts
jadigojk xyiktøjkii'ñ xjats øø
ndsøø'ñ. ⁷Kawinaak xøow øøts
idø'on jade'en udy'a'gyi n'awidijty,
jøts øøts awisa jam njanchjaljty
jam Gnido kajp y'amidiy, kumi
ka'aním wyinaty ja møk poj
y'amøki winets øøts jade'en'ampy
jadigojk n'awidity Salmón kajp
y'amidiy. Xjats øø nnayø'øy ma ja
mutsk naajx jam mejy kujk'am
midi txøøw'ajtp Creta. ⁸Xjats øøts
jade'en awisa njanchjanayø'øy ja
naajx mejyotp, xjats øøts awisa
nja'ljty ma kajp txøøwi Buenos
Puertos jam Laseit kajp wingon.

⁹Tø øøts wyinaty jeky ndaa'niñi
mejyotp, janch tsø'øgi møøt
wyinatyni, jade'en'ampy ku
wyinaty ja xuxpyoj myenwani
paty ja Pablo tjanimaay ja
yikbarkiyø'øbyi, ¹⁰jøts wyaañ:

—Meets migu'uktøjkti, ka' yjawi
y'øyt ku ndso'ongojmi'indit,
nnajtsja'wip øts ku yjawi mayjøøjp
n'ayo'ombajtindit, windigø'øpy
yø barki møøt ja pyikta'aky,
nayi kø'ømbaat yjawi adøm
nwindigø'øyindit.

¹¹Ka'ats ja soldadi ja Pablo
y'ayuujk tmibøjkøø, ja' ne'egi
pyabøjk ja barki wyindsøn jøts ja

yikyø'øbyi. ¹²Janch møk idø'on xyuxy jøts yjanchpøjy jam Buenos Puertos, paty namay yjanchwandøø jøts øy'ajtp øøts jam ne'egi ndsoont, jøts pøni majadaqp øøts jøts nja'att Fenice midi nay jam tãmp Creta y'etjotp, jamts øø nyiknaxt ja xuxtyuu ja'agøjxp ku ja poj ka'ap jam jadine'en tyøki.

Ku ja poj yik'adøtsnibøjkiñaa ja mejy

¹³Xjats ku ojts waani y'amøki ja poj, winets pyojkeeky jaduktamajñ jøts ja jaa'y wyandøø øy'ajtp jøts yjaakyø'odyit. Xjats øø ndsøø'ñ, jøts øø nyø'øy mejpya'am et, jøts øø nnajxy Creta wingon.

¹⁴Kuts waani y'ijty, winets ja poj møk'ampy yjanchmiiñ midi yiktejp Nordeste. ¹⁵Ja'ats ja barki møk tjøpkuwojppøø jøts nugo wyejtsma'jtiiyøø, jøts ni sudso'ampy ja kya'ukyikmajadaajkniiyi ja poj, xjats øøts ja ndyimy'ukmajtstutni, wan tyiknijxy pøni ma tyiknijxy.

¹⁶Xjats øøts jam nnajxy ja' yjøxkø'øm ma ja naajx lii'nim mejkyuk'am midi txøw'ajtp Clauda, ma jam ka'ap jadine'en møk pyøjy. Jamts ja mutsk barki midi yikpajidøjtp, ja'ats øøts awisa njanchyiktøjkiyiiñ jap møj barkijøtpy. ¹⁷Kuts øøts jade'en nyikpatkijxy ja mutsk barki, winets ja møj barki ja møj tejpxy yikta'awøø'nmujky. Xjats kumi tsø'øgidip ja jaa'y ku ja barki jam tyøkit pu'jotp midi txøw'ajtp Sirte, winets ja majpxy møj wet twejtstøødøø midi ja poj møøt tminamyajtsip, ¹⁸jøts øøts ja tsimy jamyi tuki'iyi nguwojnaxkijxy mejyjotp; ¹⁹jøts

kyimdigøøk xøow ixanimts øøts ndyimy'ukuwojnaxkøjxni tuki'iyi ti jaty ja barki jap wyinaty myøøt'ajtpy. ²⁰Kawinaak xøow øøts jade'en nugo agubajkpy njanchyø'øy, niti øø nga'ijxy ni xøowi ni maadsa', ja'agøjxp ku møk yjanchtuuyøøch. Ka'ap øø n'ukjøp'ejxni jøts øøts jam jujky nbidsø'ømt mejyjotp.

²¹Xjats øøts jade'en kawinaak xøow n'ayuul'ijty, winets ja Pablo ojts wya'kuki jam jaa'y agujkp jøts wyaañ:

—Migu'uktøjkti, øy'ajtpik jeexy kuk øts n'ayuujk xmadøjidøø, winetsik ngatso'oñindøø jam Creta jøts ya'atpi ayo'on jeexy jane'en ngapaajtyindi. ²²Kidi mjotmay'oookti, øy yø barki wyinaty yjawindigøy, nipønts kya'oook. ²³Mnija'wip meets ku øts ja Dios Teety nmøøt n'ity, jøts ku øts ja y'ayuujk nbaduujniyi, ixyamgoots øts nwindson'ajtim tu'uk tø xaniguexy ankilis ²⁴midi øts tø x'atsnøjmi: “Ni mgatsø'øgit Pablo, kuwani jam Roma xwinguwa'agit ja møj windsøn César, ja'agøjxp ja Dios myiknitso'ok'atidit niduki'iyi, jøts nipøn tu'ugin kya'oook ya barkijøøjty.” ²⁵Paty migu'uk ixyam nnigajpxy, møpkikta'akti mwinmaa'ñ, njanchja'wip øts ja Dios jøts nnijawi ku kuwani jade'en tyikjatt sa øts ja ankilis tø xnøjmi. ²⁶Ja' ku kuwani ja møk poj jam nøjxx xnajtsjibejpi'indi ma ja naajx jam mejyjotp.

Jade'en idø'on ja Pablo tnimaay ja myigu'uk.

²⁷Majtsk samani øøts idø'on wyinaty tø nwidity barkijøtpy, winets øøts jam ojts koots nja'aty ma

møj mejy txøøwi Adria, møk idø'øn ja poj ja barki jam tjanchyik'adi'ich. Xjats ku chuu'm'ajty, winets ja yikbarkiyø'øbyi tñajtsja'widøø ku ja barki ja naajx yjawi tpaatwani. ²⁸ Winets tkejpxti ja nøø kyøjnk'ajtin, xjats t'ejxti ku ja ee'pxmaktujt metri kyøjnki; xjats jawaani yjaakyø'odyøø jøts jadigojk tkejpxkojmidi, xjats t'ejxti ku ja ee'pxtaxujk metri kyøjnki. ²⁹ Winets chø'l'kidøø ja yikbarkiyø'øbyi ku jotmøn ja barki jam wyinguwopit møj tsaagøjxp, winets ja yikbarkiyø'øbyi ja møj pux'ajo'jk twendidøø maktaxk, xjats ja tñiwøjidøø kunim ja jap nøøbatki'py muum y'ajø'øky, xjats ja barki jade'en wya'k'amøkiyi'ñ. Janch tsø'øgijawi dø'øn ja jam tyiknaxti ku pojñ yjanchkaxiiñi. ³⁰ Jøts wyinmaydi ja yikbarkiyø'øbyi jøts kya'akwa'andi jam møj barkijotp, winets jam ñøjkxti barkijøp'am, jade'en ñadyijyi ttunwa'andi jøts ja pux'ajo'jk tjaakpikta'akwa'andi jap mejy'ok'ajpy, ja'agøjxp ojts tyikpidsømwa'andi ja mutsk barki jøts jade'en kya'akwa'andi. ³¹ Xjats ja Pablo t'ejxpaajty, jøts jade'en ttukmadøø ja soldadi jøts nayide'en ja myisoldadi, jøts tñimaay:

—Ku yø yikbarkiyø'øbyi ya kyata'andit, ni sudso'ampy adøm ya ngapidsøø'mindit.

³² Winets ja soldadi tmidsujkidøø ja mutsk barki jøts nøøjotp tyiknaxkidaktøø, ja'agøjxp jøts nipøn kyaka'akt.

³³ Xjats ku xiiindyaaiky, winets ja Pablo tñimaay ja myigu'uk jøts o winø'ønin kya'adyit, jøts tñimaay:

—Tø yjawi myajtsk syamaniñi ku jade'en mgama'adi jøts ni mgakaydi. ³⁴ Øts wamp jøts winø'ønin mga'adyit jøts ja møjaaaw xpøktit, pø ixyam inet nipøn inet tu'ugin kyawindigø'øty.

³⁵ Xjats ku ja Pablo jade'en tkajpxwijy ja myigu'uk, winets tñixajiyi'ñ tu'uk tsapkaaky jøts ja Dios ttamøja'wiyi'ñ jam myigu'uk wyingujkp, jøts ja kø'øm kyaay. ³⁶ Xjats ku ja myigu'uk t'ejxtøø, winets ja yjotkujkidøø jøts kyaadyøø nayide'en. ³⁷ Majtsk magø'pxy ja tugui'pxmyaktujt øøts jap wyinaty njaa'y'aty barkijøtpy. ³⁸ Xjats ku kyaagyøxtøø, jøts ja ariimbajk kunchi'am tuki'iyi jamyi t'ukniwibejpatkøxnidøø mejyotp, jøts jade'en ja barki tyiktøø'tskyidøø.

Ku ja barki mya'jty jam mejy'am

³⁹ Xjats ku dø'øn xiiindyaaiky, winets ja yikbarkiyø'øbyi ni tka'ejxkapti ja naxwii'ñit pø ma dø'øn jam wyinaty tø tyaandi, ja'ayi ku t'ejxpaatti ja mejpyaa' ma ja nøø ja poj jam møk kayik'adi'ichiyi, winets wyinmaydi jøts ja barki nugo tyikyø'øpyidsømwa'andi ma ja nøø jam t'ejxti ja pyaa'. ⁴⁰ Xjats tmidsujkidøø ja pux'ajo'jk midi ja barki tmach'ejtp, jøts ja japyi tyiktaandøø mejy'ok'ajpy. Winets ja jøpmiweenguipy tkajo'ongøxtøø midi ja barki twejtsyø'øpy, jøts ja majpxwyet nayide'en jam tkudiidyøø barki jøp'am. Xjats ku ja poj ja tmajch, winets ja barki jam udyaa'aky y'ukyø'øpyidsømwa'añ jam mejpya'am. ⁴¹ Xjats jam ojts adsu'jky tyøki ma ja nøø jam

ñawyinaxyiyi, winets ja barki yj00jp jam ojts m0k'ampy kyutopi pu'jotp, ma ja n00 jam wyinaty y0'0y'awidity. Jamts niwin0'0nin kya'ukyuu'kxni, xjats ja mejy m0k'ampy ojts pyetyiyi jam y'ix'am'ampy, j0ts ja barki'0jx jade'eñi ja n00 tyak0'jtsigy0jxiy00.

⁴²Xjats ja soldadi wyinmaydi j0ts tyik'ookwa'andi ja p0kyjaa'y, ja'ag0jxp ku jotm0ñ kya'aktit jam mejyjotp. ⁴³Ka'ats ja soldadi wyinds0n ja Pablo tnankyik'ookwa'añ paty ka' tyikjajty, ja'ayi t'ane'emy p0ni p0n tjajtp ja n00yumk wan ja jawyeen tn0d0kidi j0ts myeipyids0'0mdit.

⁴⁴J0ts nayide'en t'ane'emy p0n jaty tkajajtp ja n00yumk, wan ja pu'gy0jxp ty0'0dyi, uk 0y'ajtp nayide'en barki pidasik0jxp. Xjats id0'on jade'en niduki'iyi jujky myeipyids0md00.

Sa yjajty sa kyubejty ja Pablo jam ma naajx tx00wi Malta jam mejyjotp

28 Ku 00ts id0'on jade'en tum jujky jam nbidsiimy mejyjotp, xjats 00 nnija'wiyi'iñ kudam ja et jam tx00wi Malta midi jam mejkyuk'am. ²Winets 00ts ja Malta jaa'y jam janch tsuj xwinds0'jkiyi'iñ, j0ts ja j00n tyikm0jid00 janch m0j, ja'ag0jxp ku yjanchxuxy ja et j0ts ja tuu nayide'en. Winets 00ts nyikyaajxiyi'iñ niduki'iyi, j0ts 00 nnay'ajo'kxiyit. ³Winets ja Pablo nayide'en t'atskajpmuky ja t0'0ts ja'axy, ja'ats wyinaty yj0n'o'jxip winets ja awa'a'andsaa'iñ jam tu'uk pyidsiimy ja'ax agujkp ku ja j00n y'ikyiyi. Xjats ja Pablo

yiktsu'jch ky0j0'0m. ⁴Xjats ku ja kugajp t'ejxpaatti ku ja jiyujk jam tyiñi Pablo ky0j0'0m, winets ñawyajnid00:

—Yikjaa'y'oo'kpi ya'at yjawi, 0y jap mejyj0tpy yjabidsimy jujky, ixyamts k0'0m ja Dios ja tiidyu'unin t0 my0'0yi j0ts y'lookt.

⁵Xjats ja Pablo tj0nwejtsiyi'iñ ja tsa'a'iñ j0ts jade'en myatstuujtiy00, nisa d0'on ja Pablo ky0' kyajajty.

⁶Tum jade'en id0'on ja jaa'y ja tj0p'ejxti juuni ja ky0' kyexp0kt, uk juunits yik'oogiyit. Ku d0'on ja jade'en tjaj0p'ejxt00, xjats t'ejxti ku ja Pablo niti kyajatyiyi, winets ja wyinmaa'iñ jaty tyiktigatst00 j0ts ñawyajnid00 ku ja Pablo Dios ja'.

⁷Xjats ku d0'on jam jade'en yjajty, jamts wyinaty tu'uk wingon ch00ni ja jaa'y p0n ja kajp jaa'y tniwinds0n'ajtp, ja' xy00w Publio, ja'ats 00ts jam xwaaw ty0jkjotp, j0ts 00ts jam tig00k x00w janch tsuj xyikja'adaajky. ⁸Jamdam wyinaty Publio tyeety pyiky j00mba'am, j0ts nayide'en ja ni'jpya'am tm00di, winets ja Pablo ojts tninijky j0ts t'atsmigajpxy. Ja'ats ojts tkudsapajpxy j0ts ja pamaa'y jaa'y my0kpijky ku ja ojts tk0nixajy. ⁹Winets ja Pablo niduki'iyi ja pamaa'y jaa'y ñimejniy00 p0n jaty jap wyinaty kugajp'ajttip j0ts jade'en chokt00. ¹⁰Winets 00ts may ja may'ajtp jadi'iñi nyikm00'y, xjats ku 00ts jap barkij0tpy ndsoonwaani, xjats 00ts tuki'iyi xm00y p0ni ti jaty 00ts xka'ejtxip.

Ku ja Pablo yja'jty jam Roma

¹¹T0 00ts jam wyinaty tig00k po' ndsinaani jam Malta, j0ts 00ts ja

tu'uk ndatøjkiyii'n ja barki midì jam nayide'en tyiknajx ja xuxpyoj. Jamts ja'abi barki majtsk ja dios awanax txox'aty midì tyejtìp dios Castor jøts ja dios Pólux; ja'abi barki dø'n ja wyindsøn kugajp'ajtp Alejandría. ¹²Xjats øøts jade'en ndsøø'n, winets øø nja'ljty ma kajp Siracusa, ma øøts ndaañ tigøøk xøow. ¹³Jamts øøts ndsøø'n jadìgojk jøts øø nnijkxy Regio. Jøts øø kyimjabom ndsøø'n, winets ja wibatpoj myiñ, ja'ats øø møk xpadej jøts øøts jam nja'ljty kyimajtsk xøow ma kajp txøowi Puteoli. ¹⁴Jamts øø nbaajty winaagin nmìgu'uktøjk pøn ja Jesús yja' tpaduujnidip, ja'ats wandøø jøts øøts ja jam nmøøtaa'nit tu'uk samani, winets øøts jam tekyjøm ndsoo'naa jøts øøts nnijkxy Roma. ¹⁵Tø øøts ja wyinaty xnijawi ja nmøøtjanchja'wibidi, ja'ats jam tsoo'ndøø Roma jøts øøts x'atpatsøy tuu'am ma kajp txøowi Foro de Apio, jøts nayide'en øøts jam ojts ja winaagin xpatsøy ma ja'taajk txøowi Tres Tabernas. Xjats ku ja Pablo ja myìgu'uk twin'ijxy, winets ja ttamøja'wiyii'n ja Dios jøts jotkujk ja ñajya'wiyøø. ¹⁶Xjats ku øøts jam nja'ljty Roma, jøts ja soldadi windsøn tkøyajky ja pøkyjaa'y jam ma ja puxøjk adsinaabyi windsøn. Winets ja Pablo yiknimaay jøts ja tyøjk abiky t'ixa'at, ja'ayi ku nugo tu'uk ja soldadi y'eix'ityiyi.

Ku ja Pablo kyajpxwa'kxy jam Roma

¹⁷Xjats ku dø'n jam jade'en ja Pablo chinaay tigøøk xøow jam tyøjkjotp, winets twaadsøøy ja

israelit jaa'y ja myøjaa'dyøjkti, xjats ja ñamyukidøø, jøts ja Pablo tnimaay:

—Mìgu'uktøjkti, niti øts ngadamidundigøy ja nmìgu'uk israelit jaa'dyi, jøts nika'ap øts nayide'en nmidundigøy ja møjaa'chinaa'yin, kuwanits adøm nmìgu'uk israelit jaa'y xmajch jam Jerusalén, jøts øts ojts xkøyaky puxøjkjotp ma romanit jaa'y kyutujk jam. ¹⁸Ku øts nyiktiidyuuñ, winets øts jadi'iñi xmajtstu'utwandi ja'agøjxp ku øts nbøky ni tu'uk xkapaajtidi midì'ibi øts xuku'oogiwandip. ¹⁹Ka'ats ja israelit jaa'y tyikjatwa'andi jøts jadi'iñi nyikmajtstu'utt, ja'agøjxp øts kuwani n'amidøøy jøts øts ya xiidyu'unt ja romanit møj windsøn. Ka'ap øts ja' ya nnimiñ jøts øts nmìgu'uk israelit jaa'y ja' ndani'øønìt. ²⁰Yø' meets ixyam ndaniwaadsøøpy, jøts meets ka'pxy ndukmado'ot tigøjxp ku øts jade'en puxkadeen køwiñ n'ity; ja'agøjxp ku adøm niduki'iyi israelit jaa'y njøp'ijxyindi ku ja Dios ja oo'kpi jadìgojk tyikjujkyiky jap oo'kpi jutjøtpy.

²¹Xjats ja møjaa'dyøjk t'adsojimbettøø, jøts wyandøø:

—Ni tu'uk øøts ja israelit jaa'y ñøky ya xkapaaty mets køjxp, jøts ni tu'uk adøm nmìgu'uk israelit jaa'y nisa kyawa'añ. Ka'ap pøn mga'ødyijyiyi pøn jam tsoo'mp jøts ya tø yja'aty. ²²Nija'wip øøts ku yø' o madsoo yikpagajpxy pøn yø jemy ixpøjkin tjanchja'widip, paty øøts ndsøky'aty jøts øø xukmado'ot.

²³Winets tkajpxy'ajttøø ti xøow jadìgojk ñamyukidit, xjats ku

tpaajty ja tiempi winets ja jaa'y may
 ñamyujkidøø ma Pablo jap wyinaty
 tø yja'ada'aky. Winets ja Pablo jøpyi
 kyajpxøjkiyii'ñ kunim chuu'iyii'ñ
 ja xøøw. Jøts jade'en ttukmadøøy sa
 nwindson'ajtim Dios ja ñaxwii'ñit
 jaa'y ttanitani ja kyutujk. Ja'ats
 tyukmadøøpy sa ja Moisés kyutujk,
 jøts nayide'en sa ja Dios kyugajpxy
 ojts ttukjaadyañ, jade'en idø'on
 ja udyaa'ky tjadukja'gyujkiwyaañ
 ku ja Jesús ja yiknitsokpi pøn ja
 israelit jaa'y yjøm'ejxtip. ²⁴Xjats
 winaagin tja'gyukidøø, jøts
 niwinaagin ka' tmibøjktøø sa ja
 Pablo tjanigajpxy; ²⁵xjats kumi
 ka'ap ja nidukna x tmibøjktøø,
 winets ja choonwanidøø, jøts ja
 Pablo jadigojk tnimaagyojmi:

—Janch tiydam idø'on ja
 Espíritu Santo wyaañ midi ja Dios
 kyugajpxy Isaías tyukmadoow ja
 n'apteety'amøjtí, ku ja yide'en
 wyaañ:

²⁶ Nøjkx x'atsnøjmi yø'øbi jaa'y:
 Wa'ats meets xjamado'ot, jøts ka'
 xmøjpikta'aktit,
 nayide'ents wa'ats xja'ejxtit, jøts
 ka' x'ejxkaptit;

²⁷ jabi yø'øbi jaa'y kawine'enxi
 kyujuunidi,

janch wenk myadowdi,
 jøts wimbeets ñabyikta'agyidi;
 paty ka'ti tmøjpikta'akti,
 jøts ni tkadamadowdi ja tyatsk,
 niwinø'onin ja kyubajk
 kyaja'gyukidi,
 jøts ni tkadyimyikwimbetti
 yø wyinmaa'ñ ok
 nbojkpimaa'kxt.

²⁸ Nijawi meets ku ja Dios ja
 yiknitso'ok'ajtin øøts ixyam
 ngajpxwa'kxtsoo'ni ma jaa'y
 kya'israelitjaa'yidi, ja'ats ne'egi
 tja'gyukidip.

²⁹ Xjats ku ja Pablo jade'en
 wyaañ, winets ja israelit jaa'y
 choon'idøø, ja'ats møk'ampy ja
 xem ja yam nugo nadyakajpxidøø
 ja'abi ayuujk.

³⁰ Majtsk jumøjt ja Pablo jam
 ka'pxy tyaa'niyii'ñ ma ja tyøjk
 jam t'ajuudyuky, tyajotkujk'ajtpy
 ja Pablo pøn jaty jam
 atsmigajpxiyip. ³¹ Jotkujk idø'on
 ja tkajpxwa'kxy ka' ti jotmay,
 tyuk'ixpijkpy ja jaa'y sa ja Dios
 Teety ja kyutujk ttanitani ja
 yjaa'y, jøts nayide'en ttukmadøø sa
 yjajty kyubejty ja nwindson'ajtim
 Jesús, xjats jade'en nipøn
 kya'adsejpiyøø.